

PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

424

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O ENERGIJSKOJ
UČINKOVITOSTI U FEDERACIJI
BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o energijskoj učinkovitosti u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma od 15.2.2017. godine i na sjednici Doma naroda od 2.2.2017. godine.

Broj 01-02-160-01/17
15. ožujka 2017. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, v. r.

ZAKON
O ENERGIJSKOJ UČINKOVITOSTI U FEDERACIJI
BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet)

- Ovim se zakonom uređuju: energijska učinkovitost u krajnjoj potrošnji čije je povećanje djelatnost od općeg interesa, donošenje i provođenje planova za unaprjeđenje energijske učinkovitosti, mjere za poboljšanje energijske učinkovitosti uključujući energijske usluge i energijske obveze javnog sektora, obveze velikih potrošača, prava i obveze krajnjih potrošača, uključujući javni, stambeni i komercijalni sektor u pogledu primjene mjera energijske učinkovitosti, način financiranja poboljšanja energijske učinkovitosti i druga pitanja od značaja za energijsku učinkovitost u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- Ovaj se zakon ne primjenjuje na energijsku učinkovitost u postrojenjima za proizvodnju, prijenos, distribuiranje i transformiranje energije.

Članak 2.
(Svrha)

Svrha ovoga zakona je da se ostvare ciljevi održivog energetskog razvitka: smanjenje negativnih utjecaja na okoliš, povećanje sigurnosti opskrbe energijom, zadovoljavanje potreba za energijom krajnjih potrošača i ispunjenje međunarodnih obveza koje je preuzela Bosna i Hercegovina u pogledu smanjenja emisija plinova staklene bašte primjenom mjera energijske učinkovitosti u krajnjoj potrošnji.

Članak 3.
(Definicije)

Za potrebe ovoga zakona primjenjuju se slijedeće definicije:

- "**Agencija za energijsku učinkovitost**" je pravna osoba mjerodavna za obavljanje stručnih poslova radi unaprjeđenja uvjeta i mjera za racionalnu uporabu i štednju energije i energenata uključujući i povećanje učinkovitosti korištenja energije u svim sektorima potrošnje energije.
- "**Certifikat o energijskoj učinkovitosti**" (**Certifikat**) znači potvrda kojom se označava energijska učinkovitost zgrade ili dijela zgrade.
- "**Daljinsko grijanje**" ili "**daljinsko hlađenje**" je distribuiranje termalne energije u obliku pare, vruće vode ili ohlađene tekućine od centralnog proizvodnog izvora kroz mrežu do većeg broja zgrada ili mjesta, s ciljem grijanja ili hlađenja prostora ili za procesno grijanje ili hlađenje.
- "**Detaljna studija izvodljivosti**" je pregled koji se obavlja radi utvrđivanja:
 - analize potreba za energijom, odnosno analize potrošnje energije ugovorenog objekta (obje-kata) u početnom razdoblju;
 - identificiranje predloženih mjera energijske učinkovitosti;
 - potencijalne energijske i financijske uštede vrednovane za svaku mjeru energijske učinkovitosti i
 - vrijednosti potrebne investicije za svaku mjeru energijske učinkovitosti čiji su rezultati sadržani u ugovoru o energijskom učinku.
- "**Izravan utjecaj**" je utjecaj proizvoda koji stvarno troše energiju za vrijeme uporabe;

- 6) "**Distribuiranje**" znači transport električne energije putem srednjonaponskog i niskonaponskog distribucijskog sustava, transport prirodnog plina putem niskotlačnog distribucijskog sustava i transport toplotne energije putem toplovodnog distribucijskog sustava radi isporuke kupcima, ali ne uključuje opskrbu.
- 7) "**Distributer energenata**" je pravna ili fizička osoba čija je djelatnost distribuiranje energenata s ciljem isporuke energenata krajnjem korisniku i distribucijskim postajama koje energente transportiraju do krajnjeg korisnika. Ova definicija ne uključuje operatore distribucijskih sustava iz točke 35) ovoga članka.
- 8) "**Distributer proizvoda koji koriste energiju**" je trgovac na malo ili druga pravna ili fizička osoba koja prodaje, izdaje, nudi kupovinu na otplatu ili predstavlja proizvode koji koriste energiju krajnjim korisnicima.
- 9) "**Društvo za energijske usluge**" (u daljnjem tekstu: **ESCO**) je pravna osoba koja pruža energijske usluge na temelju ugovora o energijskom učinku, ili drugog odgovarajućeg ugovora prilikom vršenja energijskog audita, projektiranja, građenja, stručnog nadzora nad građenjem, rekonstruiranja, održavanja objekata, kao i upravljanja i nadzora nad potrošnjom energije te pri tomu prihvaća financijski rizik.
- 10) "**Eko-dizajn**" je skup uvjeta koji se odnose na sustavno integriranje ekoloških aspekata u dizajn proizvoda za vrijeme njihove uporabe, a s ciljem smanjivanja sveukupnog negativnog utjecaja proizvoda na okoliš.
- 11) "**Energijska učinkovitost zgrada**" znači izračunata ili izmjerena količina energije koja je potrebna za zadovoljavanje potražnje za energijom povezano s tipičnom uporabom zgrade koja, između ostaloga, uključuje i energiju koja se koristi za grijanje, hlađenje, ventilaciju, zagrijavanje tople vode i rasvjetu.
- 12) "**Energijska učinkovitost**" je odnos između potrošene energije i ostvarenog učinka u uslugama, robi ili energiji.
- 13) "**Energijska usluga**" je fizička korist, prednost ili dobro dobijeno iz kombinacije energije s energijski učinkovitom tehnologijom i/ili djelovanjem, koja može uključivati rad, održavanje i kontrolu potrebne za pružanje te usluge, koja se isporučuje na temelju ugovora i za koju je dokazano da, u uobičajenim okolnostima, dovodi do poboljšanja energijske učinkovitosti koja se može verificirati i izmjeriti ili procijeniti, i/ili do ušteda primarne energije.
- 14) "**Energijski audit**" je dokumentirani postupak za stjecanje odgovarajućih saznanja o postojećoj potrošnji energije zgrade i energijskim značajkama zgrade, dijela zgrade ili skupine zgrada koje imaju zajedničke energetske sustave, tehnološkog procesa i/ili industrijskog postrojenja i ostalih objekata, privatnih ili javnih usluga, za utvrđivanje i određivanje isplativosti primjene mjera za poboljšanje energijske učinkovitosti te izradu izvješća s prikupljenim informacijama i predloženim mjerama.
- 15) "**Energetski subjekt**" je fizička ili pravna osoba koja obavlja djelatnost proizvodnje, prijenosa, distribuiranja ili opskrbe energijom.
- 16) "**Energija**" znači svi oblici komercijalno raspoložive energije (električna energija, prirodni plin, ukapljeni prirodni plin, ukapljeni naftni plin, sva goriva za grijanje i hlađenje, ugljen, treset, biomasa i goriva za prijevoz - isključujući zrakoplovna i brodska pogonska goriva).
- 17) "**Financijski instrumenti ušteda energije**" su financijski instrumenti kao što su fondovi, subvencije, porezne olakšice, zajmovi, financiranje od treće strane, ugovori o energijskom učinku, ugovori o garantiranim uštedama energije, vanjska opskrba energijom i ostali srodni ugovori koje na tržištu nude javna ili privatna tijela kako bi djelomice ili potpuno pokrila početni trošak projekta primjene mjera za poboljšanje energijske učinkovitosti.
- 18) "**Financiranje treće strane**" je ugovorni sporazum koji obuhvaća treću stranu – osim opskrbljivača/dobavljača energijom i korisnika mjere poboljšanja energijske učinkovitosti – koja osigurava kapital za tu mjeru i zaračunava korisniku naknadu jednaku dijelu ušteda energije postignutih kao rezultat mjere poboljšanja energijske učinkovitosti. Ta treća strana može, ali ne mora biti društvo za energijske usluge (ESCO). Ukoliko treća strana nije društvo za energijske usluge, ona ima mogućnost preuzimanja ugovora o energijskoj učinkovitosti, ili drugog odgovarajućeg ugovora, kojim je regulirano obavljanje energijskih usluga od društva za energijske usluge.
- 19) "**Fond**" je Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine utemeljen Zakonom o Fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 33/03), koji financijski podržava projekte poboljšanja energijske učinkovitosti.
- 20) "**Indikativni ciljevi za uštedu energije**" su planirane uštede u finalnoj potrošnji energije u Federaciji BiH izražene kako u apsolutnom iznosu u GWh ili ekvivalentnim jedinicama, tako i u postotku finalne prosječne potrošnje energije.
- 21) "**Indikatori potrošnje energije**" su iskazane ili izračunate vrijednosti koje pokazuju potrošnju energije ovisno o specifičnosti konstrukcije i predstavljaju mjeru energijske učinkovitosti.
- 22) "**Neizravan utjecaj**" je utjecaj proizvoda koji ne troše energiju, ali doprinose očuvanju energije za vrijeme uporabe.
- 23) "**Investitor**" je pravna ili fizička osoba koja svoja ili posuđena sredstva ulaže u izgradnju novog ili rekonstruiranje, popravak, odnosno dogradnju postojećeg: individualnog objekta stanovanja, kolektivnog objekta stanovanja ili njegovog samostalnog dijela, stambeno-poslovnog objekta, poslovnog objekta.
- 24) "**Isporučitelj proizvoda koji koriste energiju**" je proizvođač, njegov ovlaštenu predstavnik, uvoznik ili druga pravna ili fizička osoba koja proizvode koji koriste energiju stavlja na tržište.
- 25) "**Krajnji potrošač energije**" je fizička ili pravna osoba koja kupuje energiju za vlastitu potrošnju.
- 26) "**Pravna osoba ovlaštena za obavljanje energijskog audita**" je pravna osoba koja ispunjava uvjete navedene ovim zakonom i ovlaštena od Federalnog ministarstva prostornog uređenja za obavljanje energijskih audita.
- 27) "**Mali operator distribucijskog sustava**" ili "**mali opskrbljivač**" smatra se pravna osoba koja distribuira ili prodaje manju količinu energije od količine ekvivalentne energije od 75 GWh godišnje ili upošljava manje od 10 osoba ili čiji godišnji prihod ne prelazi 4.000.000,00 KM.
- 28) "**Mehanizmi energijske učinkovitosti**" su instrumenti koje koristi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada), vlada kantona ili tijelo uprave ili jedinice lokalne samouprave ili javne ustanove kako bi stvorili okvir potpore ili poticaja za sudionike na tržištu da naručuju i obavljaju energijske usluge i ostale mjere energijske učinkovitosti.
- 29) "**Ministar**" odnosi se na federalnog ministra energije, rudarstva i industrije.
- 30) "**Ministarstvo**" se odnosi na Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije.
- 31) "**Mjere energijske učinkovitosti**" su radnje i aktivnosti kojima se na provjerljiv, mjerljiv i procjenljiv način postiže poboljšanje energijske učinkovitosti.

- 32) "**Mjerodavna ministarstva**" u smislu ovoga zakona su Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Federalno ministarstvo okoliša i turizma i Federalno ministarstvo prometa i komunikacija.
- 33) "**Nedozvoljena uporaba naljepnice**" predstavlja korištenje naljepnice s podacima o energijskoj učinkovitosti proizvoda na način koji nije predviđen ovim zakonom i podzakonskim aktima.
- 34) "**Nositelj programa obuke**" je pravna osoba koja je, sukladno uvjetima propisanim ovim zakonom i uredbom iz članka 27. stavak (4), dobila ovlast za provođenje programa obuke za osobe koje provode energijske audite.
- 35) "**Operator distribucijskog sustava**" je pravna osoba odgovorna za distribuiranje, pogon, upravljanje, održavanje, izgradnju i razvitak elektrodistribucijske mreže, ili distribucijske mreže prirodnog plina ili distribucijske mreže za prijenos toplotne energije za daljinsko grijanje i/ili hlađenje i priključenje novih potrošača energije i proizvođača.
- 36) "**Temeljna potrošnja energije**" je normalna potrošnja energije s normalnim troškovima energije, te se koristi kao temelj za poređenje pri određivanju budućih ušteda energije.
- 37) "**Temeljne vrijednosti**" su vrijednosti koje se koriste za određivanje temeljne potrošnje energije i služe kao polazni parametar za poređenje energijskih značajki zgrada, kao i za određivanje mogućnosti za smanjenje potrošnje energije.
- 38) "**Poboljšanje energijske učinkovitosti**" je povećanje učinkovitog korištenja energije u krajnjoj potrošnji, što je rezultat tehničko-tehnoloških promjena, promjena u upravljanju i/ili u ponašanju potrošača energije.
- 39) "**Potrošač s obvezom upravljanja energijom**" je obveznik u javnom sektoru zgrada, javna rasvjeta i drugi potrošači energije kada imaju status korisnika sredstava Fonda.
- 40) "**Programi poboljšanja energijske učinkovitosti**" su aktivnosti usmjerene na skupine krajnjih potrošača energije i koje uobičajeno dovode do poboljšanja energijske učinkovitosti koje se može provjeriti i izmjeriti ili procijeniti.
- 41) "**Proizvod koji koristi energiju**" je proizvod koji za svoj predviđeni rad treba energiju, uključujući i dijelove proizvoda koji su ovisni o energiji, a koji se stavljaju na tržište i/ili uporabu kao individualni proizvodi.
- 42) "**Sustav upravljanja energijom**" je niz procesa koji omogućuju korištenje podatka i informacija za održanje i poboljšanje energijskih značajki, radi poboljšanja radne učinkovitosti, smanjenje intenziteta energije i smanjenje utjecaja na okoliš. Sustav se uspostavlja u okviru standarda BAS EN ISO 50001:2012.
- 43) "**Opskrbljivač energijom**" je energetska subjekt koji se bavi kupovinom i nabavom, isporukom i prodajom energije/energenata krajnjim korisnicima.
- 44) "**Ugovor o energijskom učinku**" je ugovor o pružanju energijskih usluga zaključen između korisnika i uglavnom ESCO-a po kojem se provedba mjera plaća prema ugovorenom stupnju poboljšanja energijske učinkovitosti.
- 45) "**Upravljanje energijom**" je praćenje i analiziranje potrošnje energije, provođenje energijskih audita, energetska certifikacija zgrada, provedba mjera energijske učinkovitosti, uspostava i vođenje informacijskog sustava za energijsku učinkovitost.
- 46) "**Ušteda energije**" je smanjenje potrošnje energije utvrđeno mjerenjem ili procjenom potrošnje prije i poslije primjene mjera za poboljšanje energijske učinkovitosti, uz usklađivanje sa vanjskim uvjetima koji utječu na potrošnju energije.
- 47) "**Veliki potrošač energije**" je krajnji potrošač energije čija ukupna godišnja potrošnja energije prelazi propisane granične vrijednosti potrošnje energije.
- 48) "**Zgradarstvo**" je disciplina koja proučava sve što se odnosi na građevinski dio objekta, odnosno proučava elemente, sklopove, tipove konstrukcija, proste i složene tehničke sustave u i na objektu, način građenja, primjenu materijala i potrebnu projektnu dokumentaciju za izgradnju objekta.
- 49) "**Značajna obnova**" znači rekonstruiranje, renoviranje ili adaptiranje zgrade kada su ukupni troškovi, koji se odnose na omotač zgrade ili tehničke sustave zgrade, veći od 25% vrijednosti zgrade, ne računajući vrijednost zemljišta na kojem se zgrada nalazi, odnosno kada se obnavlja više od 25% površine omotača zgrade.

II. INDIKATIVNI CILJEVI

Članak 4.

(Indikativni ciljevi za uštedu energije)

- (1) Indikativni ciljevi Federacije Bosne i Hercegovine u ostvarivanju ušteda u potrošnji energije utvrđuju se Akcijskim planom za energijsku učinkovitost Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: EEAPF), a na temelju obveza utvrđenih Nacionalnim akcijskim planom energijske učinkovitosti Bosne i Hercegovine (NEEAP).
- (2) EEAPF je sastavni dio Nacionalnog akcijskog plana energijske učinkovitosti Bosne i Hercegovine.
- (3) Indikativni ciljevi izračunavaju se na temelju raspoloživih podataka za posljednjih pet godina.
- (4) Metodologiju za izračunavanje indikativnih ciljeva utvrđuje Ministarstvo.

III. MJERODAVNOST ZA PROVEDBU POLITIKE ENERGIJSKE UČINKOVITOSTI

Članak 5.

(Agencija za energijsku učinkovitost)

- (1) Agencija za energijsku učinkovitost (u daljnjem tekstu: Agencija) je neprofitna organizacija sa svojstvom pravne osobe za obavljanje stručnih poslova na unaprjeđenju uvjeta i mjera za racionalnu uporabu i štednju energije i energenata, kao i poboljšanje energijske učinkovitosti u svim sektorima potrošnje energije.
- (2) Agencija se registrira sukladno ovom zakonu i drugim propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine koji reguliraju ovu oblast.
- (3) S ciljem osiguranja najveće razine dostupnosti informacija Agencija uspostavlja, vodi i održava informacijski sustav energijske učinkovitosti.
- (4) Vlada će, na prijedlog mjerodavnih ministarstava, posebnim propisom uspostaviti i urediti pitanja vezana uz mjerodavnost, statusna pitanja i organizaciju Agencije.

Članak 6.

(Mjerodavnosti Agencije)

Mjerodavnosti Agencije, između ostaloga, su:

- a) promoviranje energijske učinkovitosti i energijske uštede;
- b) promoviranje korištenja energije iz obnovljivih izvora s ciljem poboljšanja kvalitete okoliša i smanjenja emisije plinova sa stakleničkim učinkom;
- c) kreiranje i provođenje projekata koji demonstriraju energijsku učinkovitost i korištenje čistih - obnovljivih izvora energije;

- d) analiziranje postojanja i predlaganje načina uklanjanja barijera koje sprječavaju mogućnost primjene mjera za poboljšanje energijske učinkovitosti;
- e) analiziranje mogućnosti primjene okolišnih kriterija i kriterija energijske učinkovitosti na urbani razvitak s posebnim naglaskom na urbani razvitak stanovanja, na način da se navedeni kriteriji uključe u proceduru za izdavanje dozvola za građenje, odnosno pokretanje inicijative za postizanje poreznih olakšica za projekte koje primjenjuju ove kriterije;
- f) sudjelovanje u izradi, koordiniranju i kontroli provedbe kratkoročnih i dugoročnih planova za ostvarenje ciljeva poboljšanja energijske učinkovitosti;
- g) rukovođenje realiziranjem projekata i provedbom mjera iz oblasti energijske učinkovitosti sukladno programima poboljšanja energijske učinkovitosti;
- h) pripremanje godišnjih izvješća o rezultatima provedenih mjera predviđenih programima poboljšanja energijske učinkovitosti;
- i) vođenje registra izdatih certifikata u zgradarstvu i registra obavljenih energijskih audita u industriji;
- j) organiziranje pravodobnog informiranja javnosti o rezultatima provedenih mjera u različitim sektorima;
- k) sudjelovanje u pripremi legislative u oblasti energijske učinkovitosti;
- l) sudjelovanje u realiziranju međunarodnih programa i projekata.

Članak 7.

(Osiguranje ispunjavanja ciljeva do uspostave Agencije)

- (1) Do uspostave Agencije poslove koji će osigurati postizanje indikativnih ciljeva obavljat će Ministarstvo.
- (2) S ciljem postizanja indikativnih ciljeva Ministarstvo poslove iz stavka (1) ovoga članka obavlja u suradnji i koordiniranju s Federalnim ministarstvom prostornog uređenja, Federalnim ministarstvom okoliša i turizma i Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija, a sukladno njihovim mjerodavnostima.

Članak 8.

(Mjerodavnost Ministarstva)

- (1) Ministarstvo provodi politiku poboljšanja energijske učinkovitosti.
- (2) U suradnji s ministarstvima iz članka 7. stavak (2) ovoga zakona Ministarstvo priprema i Vladi dostavlja usuglašen prijedlog podzakonskih akata koje sukladno ovom zakonu donosi Vlada.
- (3) U pogledu provođenja politike poboljšanja energijske učinkovitosti Ministarstvo koordinira druga tijela uprave, ustanove, javna poduzeća i zainteresirane strane.
- (4) Ministarstvo sudjeluje u pripremi propisa neophodnih za usklađivanje zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine s propisima o energijskoj učinkovitosti koji su na snazi u Energetskoj zajednici.

Članak 9.

(Mjerodavnost kantona)

Vlada kantona, ili od nje zaduženo tijelo uprave, u provođenju ovoga zakona zadužena je:

- a) donositi Plan energijske učinkovitosti na svome području,
- b) upravljati potrošnjom energije u zgradama koje tijela vlade, javne službe i poduzeća čiji je utemeljitelj kanton, koriste za obavljanje djelatnosti,
- c) utvrđivati poticajne mjere za poboljšanje energijske učinkovitosti,

- d) voditi informacijski sustav energijske učinkovitosti na razini kantona, sukladno propisu iz članka 48. ovoga zakona i

- e) pružati stručnu pomoć jedinicama lokalne samouprave na izradi programa poboljšanja energijske učinkovitosti radi njihovog usklađivanja s EEAPF-om.

Članak 10.

(Mjerodavnost jedinica lokalne samouprave)

Jedinica lokalne samouprave:

- a) donosi općinski i/ili gradski program poboljšanja energijske učinkovitosti,
- b) upravlja energijom u zgradama i drugim izgrađenim objektima koje za obavljanje djelatnosti koriste tijela lokalne samouprave, javne službe i javna poduzeća čiji je utemeljitelj lokalna samouprava,
- c) informira građane o mogućnostima poboljšanja energijske učinkovitosti, značaju i učincima primjene mjera energijske učinkovitosti u stambenim objektima u vlasništvu građana,
- d) informira poslovne subjekte o mogućnostima poboljšanja energijske učinkovitosti, značaju i učincima primjene mjera energijske učinkovitosti u poslovnim objektima,
- e) utvrđuje poticajne mjere za poboljšanje energijske učinkovitosti i
- f) vodi informacijski sustav potrošnje energije u zgradama navedenim u alineji b) ovoga članka sukladno propisu iz članka 48. ovoga zakona.

IV. STRATEGIJSKI DOKUMENTI ENERGIJSKE UČINKOVITOSTI

Članak 11.

(Strategija energijske učinkovitosti)

- (1) Strategija energijske učinkovitosti (u daljnjem tekstu: Strategija) sastavni je dio Energetske strategije Federacije Bosne i Hercegovine.
- (2) Strategija se sastoji od:
 - a) Politike za provođenje energijske učinkovitosti;
 - b) Strategijskog plana za implementiranje ciljeva energijske učinkovitosti koji sadrži:
 - 1) indikativne ciljeve za uštedu energije;
 - 2) smjernice za postizanje indikativnih ciljeva;
 - c) Akcijskog plana koji definira implementiranje strategijskog plana.
- (3) Ministarstvo izrađuje, Vlada predlaže, a Parlament Federacije Bosne i Hercegovine donosi Strategiju.
- (4) Strategija se usvaja za razdoblje od najmanje deset godina.
- (5) Politika i strategijski plan donose se za razdoblje od najmanje deset godina, razmatraju se najmanje svake dvije godine i ažuriraju po potrebi, a njihove se izmjene i dopune vrše po proceduri iz stavka (3) ovoga članka.
- (6) Strategija utvrđuje razinu i način osiguranja finansijskih sredstava potrebnih za ispunjenje indikativnih ciljeva za uštedu energije.
- (7) Do donošenja politike iz stavka (2) točka a) ovoga članka Ministarstvo priprema, a Vlada, u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona, odlukom utvrđuje privremene smjernice politike za provođenje energijske učinkovitosti.
- (8) Odluka iz stavka (7) ovoga članka počinje se primjenjivati nakon dobijanja suglasnosti od Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 12.

(Akcijski plan energijske učinkovitosti)

- (1) Na prijedlog Ministarstva EEAPF, pripremljen u suradnji s mjerodavnim ministarstvima iz članka 7. stavak (2) ovoga

- zakona, donosi Vlada u roku 90 dana od donošenja privremenih smjernica iz članka 11. stavak (7) ovoga zakona.
- (2) EEAPF sadrži:
- indikativne ciljeve za uštedu energije za razdoblje tri godine,
 - mjere energijske učinkovitosti za ostvarivanje indikativnih ciljeva za uštedu energije,
 - vremenski okvir i nositelje aktivnosti za provođenje mjera za postizanje indikativnih ciljeva,
 - procjenu rezultata napretka u ostvarivanju ciljeva iz prethodnog EEAPF-a (osim za prvi EEAPF) neposredno prije donošenja novog i
 - procjenu financijskih i drugih sredstava potrebnih za provođenje EEAPF-a, izvore i način njihovog osiguranja.
- (3) Ministarstvo će pratiti provođenje EEAPF-a i podnijeti izvješće o njegovom ostvarenju na usvajanje Vladi najkasnije do 30. travnja u tekućoj godini, za prethodnu godinu.
- (4) Izmjene i dopune EEAPF-a vrše se po proceduri iz stavka (1) ovoga članka.
- (5) Radi učinkovitog provođenja mjera i postizanja indikativnih ciljeva iz EEAPF-a zakonom se može utemeljiti fond putem kojeg će se ostvarivati potpora za javni i privatni sektor s ciljem ispunjenja obveza poboljšanja energijske učinkovitosti.

Članak 13.

(Operativni plan za poboljšanje energijske učinkovitosti u federalnim institucijama)

- (1) Operativni plan za poboljšanje energijske učinkovitosti u federalnim institucijama uprave (u daljnjem tekstu: Operativni plan) obuhvaća:
- mjere koje treba provesti u institucijama javne uprave;
 - dinamiku provođenja mjera;
 - sredstva neophodna za realiziranje mjera, izvori i način njihovog osiguranja.
- (2) Operativni plan iz stavka (1) ovoga članka mora biti usklađen s EEAPF-om i donosi se za razdoblje tri godine.
- (3) Na temelju prijedloga operativnih planova javnih institucija dostavljenih od odgovornih osoba javnih institucija, Ministarstvo predlaže a Vlada donosi trogodišnji operativni plan iz stavka (1) ovoga članka u roku 90 dana od dana donošenja EEAPF-a.
- (4) Financiranje provođenja Operativnog plana vrši se iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, Fonda, javno-privatnih partnerstava i drugih izvora financiranja.
- (5) Odgovorna osoba institucije javne uprave Vladi i Ministarstvu dostavlja izvješće o provođenju Operativnog plana najmanje jednom godišnje.

Članak 14.

(Kantonalni planovi energijske učinkovitosti)

- (1) Svaki će kanton u roku šest mjeseci od dana donošenja EEAPF-a donijeti Plan energijske učinkovitosti na području kantona.
- (2) Plan iz stavka (1) ovoga članka mora biti usuglašen s EEAPF-om.
- (3) Trogodišnji plan iz stavka (1) ovoga članka, pripremljen u suradnji s tijelima lokalne samouprave, ekonomskim udrugama i udrugama za zaštitu okoliša, te drugim zainteresiranim osobama donosi vlada kantona.
- (4) Sastavni dio plana iz stavka (1) ovoga članka su planovi za unaprjeđenje energijske učinkovitosti javnih institucija ustanovljenih na razini kantona.

- (5) Plan iz stavka (1) ovoga članka, prije njegovog usvajanja, vlada kantona dostavlja Ministarstvu s ciljem procjene njegove usuglašenosti s EEAPF-om.

Članak 15.

(Programi poboljšanja energijske učinkovitosti jedinica lokalne samouprave)

- (1) Na temelju kantonálnih planova jedinice lokalne samouprave donose općinske i/ili gradske programe poboljšanja energijske učinkovitosti u roku šest mjeseci od dana usvajanja kantonálnog plana.
- (2) Program iz stavka (1) ovoga članka donosi se za tri godine i obuhvaća:
- Prijedlog mjera za ostvarenje indikativnih ciljeva za uštedu energije u potrošnji na teritoriju jedinice lokalne samouprave, uključujući:
 - planove adaptiranja i održavanja zgrada i drugih izgrađenih objekata koje koristi jedinica lokalne samouprave, njezine administracijske službe, javna poduzeća čiji je utemeljivač jedinica lokalne samouprave;
 - planove za poboljšanje energijske učinkovitosti komunalnih usluga (javne rasvjete, opskrbe vodom, upravljanja otpadom i sl.) i transporta;
 - specifične mjere u zgradama zaštićenim kao kulturno naslijeđe i druge slične vrste objekata;
 - druge mjere koje treba provesti na teritoriju jedinice lokalne samouprave;
 - vremenski okvir za provođenje mjera za postizanje indikativnih ciljeva;
 - procjenu financijskih i drugih sredstava potrebnih za provođenje programa iz stavka (1) ovoga članka, izvore i način njihovog osiguravanja.
- (3) Financiranje provođenja programa iz stavka (1) ovoga članka vrši se iz proračuna jedinice lokalne samouprave, Fonda, javno-privatnih partnerstava i drugih izvora financiranja.
- (4) Jedinica lokalne samouprave Program iz stavka (1) ovoga članka prije usvajanja dostavlja vladi kantona s cijem procjene njegove usuglašenosti s Planom iz članka 14. ovoga zakona.

Članak 16.

(Program poboljšanja energijske učinkovitosti velikog potrošača)

- (1) Veliki potrošač uspostavlja sustav upravljanja energijom i donosi program poboljšanja energijske učinkovitosti za razdoblje tri godine.
- (2) Program iz stavka (1) ovoga članka sadrži detaljnu analizu velikog potrošača po strukturi potrošnje, značajkama potrošnje, procjenu stanja energijske učinkovitosti, indikativne ciljeve za uštedu energije, mjere za unaprjeđenje energijske učinkovitosti, izvore sredstava i druge potrebne podatke.
- (3) Program iz stavka (1) ovoga članka veliki potrošač donosi u roku 90 dana od dana donošenja Plana energijske učinkovitosti kantona.
- (4) Veliki potrošač je dužan program iz stavka (1) ovoga članka dostaviti Ministarstvu radi provjere usklađenosti s planom usvojenim na kantonálnoj razini i EEAPF-om.
- (5) Veliki potrošač je dužan do 1. ožujka tekuće godine dostaviti Ministarstvu izvješće o provođenju programa iz stavka (1) ovoga članka koji, između ostaloga, sadrži analizu ciljeva postignutih u prethodnoj godini kao i buduće mjere.
- (6) Veliki potrošač je obavezan provoditi mjere poboljšanja energijske učinkovitosti i:

- a) uspostaviti adekvatnu organizacijsku strukturu za upravljanje energijom i odrediti osobu odgovornu za upravljanje energijom;
 - b) osigurati provođenje energijskih audita i primjenu ekonomski isplativih mjera energijske učinkovitosti;
 - c) uspostaviti odgovarajući informacijski sustav kojim će osigurati evidenciju praćenja potrošnje energije.
- (7) Ministar donosi propis kojim se utvrđuje granična vrijednost energije za određivanje statusa velikog potrošača, sadržaj programa za poboljšanje energijske učinkovitosti iz stavka (2) ovoga članka i izvješće o provođenju programa iz stavka (4) ovoga članka.

Članak 17.

(Distributer energenata, operator distribucijskog sustava i opskrbljivač energijom)

- (1) Distributer energenata, operator distribucijskog sustava i opskrbljivač energijom Ministarstvu podnosi izvješće o radu jednom godišnje.
- (2) Izvješće iz stavka (1) ovoga članka obuhvaća:
 - a) pregled isporučene energije i energenata prema strukturi krajnjih potrošača energije, kategoriji i vrsti potrošnje;
 - b) zemljopisnu lokaciju njihovih krajnjih potrošača energije;
 - c) procjenu stanja energijske učinkovitosti krajnjih potrošača energije;
 - d) prijedloge za mjere poboljšanja energijske učinkovitosti kod krajnjih potrošača energije;
 - e) druge podatke, koji mogu biti relevantni za energijsku učinkovitost kod krajnjih potrošača energije.
 Obrazac izvješća iz stavka (1) ovoga članka donosi Ministarstvo.
- (3) Subjekti iz stavka (1) ovoga članka dužni su obavljati poslove iz svoje mjerodavnosti na način da ne ometaju isporuku energijskih usluga i drugih mjera poboljšanja energijske učinkovitosti, ili da ne ometaju razvitak tržišta energijskih usluga i drugih mjera poboljšanja energijske učinkovitosti.
- (4) Subjekti iz stavka (1) ovoga članka dužni su sami ili angažiranjem drugih subjekata omogućiti krajnjim potrošačima energije:
 - a) energijske usluge po konkurencijskim cijenama;
 - b) energijske audite provedene na neovisan način, po konkurencijskim cijenama;
- (5) Vlada na prijedlog Ministarstva i Federalnog ministarstva prostornog uređenja može donijeti poseban propis kojim će odrediti godišnju naknadu u visini procijenjenih troškova aktivnosti iz stavka (4) ovoga članka za subjekte iz stavka (1) ovoga članka, a koja se uplaćuje Fondu.
- (6) U slučaju donošenja propisa iz stavka (5) ovoga članka subjekti iz stavka (1) ovoga članka nisu dužni ispunjavati obveze iz stavka (4) ovoga članka.
- (7) Propisom iz stavka (5) ovoga članka Vlada može regulirati mogućnost sklapanja dragovoljnih sporazuma s vlasnicima industrijskih postrojenja na način da se definiraju elementi za supstituciju plaćanja naknade za emisiju stakleničkih plinova s investiranjem u poboljšanje energijske učinkovitosti.
- (8) Donošenje propisa iz stavka (5) ovoga članka ne oslobađa subjekte iz stavka (1) ovoga članka od suzdržavanja od svakog ponašanja koje će ometati ili ugroziti vršenje energijskih usluga, energijskih audita ili primjenu mjera poboljšanja energijske učinkovitosti.

V. MJERE ENERGIJSKE UČINKOVITOSTI

Članak 18.

(Obveze javnog sektora)

- (1) Tijela javne uprave, organizacije, regulatora tijela, javne ustanove, agencije, jedinice lokalne samouprave i javna poduzeća dužna su vršiti upravljanje energijom u prostorijama u kojima posluju i drugim sredstvima s kojima posluju.
- (2) Upravljanje energijom obuhvaća obuku i edukaciju svojih uposlenika, kao i uspostavu i provođenje kriterija energijske učinkovitosti u postupcima nabave dobara i usluga.
- (3) U svrhu ispunjenja svojih obveza subjekti u javnom sektoru će:
 - a) periodično, a najmanje jednom godišnje analizirati potrošnju energije;
 - b) provoditi energijski audit sukladno ovom zakonu i drugim propisima koji reguliraju ovu oblast i osigurati dobijanje Certifikata o energijskoj učinkovitosti objekata u funkciji javnog sektora;
 - c) usvojiti program poboljšanja energijske učinkovitosti;
 - d) implementirati mjere programa energijske učinkovitosti;
 - e) provoditi, održavati i razvijati sustav informacija o energijskoj učinkovitosti, a posebice sustav kontrole nad potrošnjom energije;
 - f) dostavljati Agenciji i Ministarstvu podatke o ukupno utrošenoj energiji sukladno propisu iz članka 48. ovoga zakona.
- (4) Odredbe stavaka (1) i (2) primjenjivat će i veliki potrošači u obavljanju svojih djelatnosti, kao i svi potrošači energije kada koriste sredstva za energijsku učinkovitost dobijena od Fonda sukladno uvjetima propisanim od Fonda.

Članak 19.

(Dostava podataka o godišnjoj potrošnji energije)

- (1) Jedinice lokalne samouprave, kantoni i Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, sukladno propisu iz članka 48. ovoga zakona, izvješćem dostavljaju Agenciji podatke o godišnjoj potrošnji energije u zgradama i drugim izgrađenim objektima koje koriste, s opisom čimbenika koji utječu na razinu potrošnje, ne kasnije od 1. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.
- (2) Izvješće iz stavka (1) ovoga članka obuhvaća:
 - a) ukupnu potrošnju energije po energentima;
 - b) ukupnu potrošnju energije po tipu zgrade u okviru javnog sektora (zgrade tijela uprave, obrazovanje, kultura i dr.);
 - c) korisne površine zgrade;
 - d) broj uposlenika i broj korisnika;
 - e) ukupne troškove za energiju, po energentima za svaki tip zgrade.
- (3) Agencija će podatke iz st. (1) i (2) ovoga članka uvrstiti u informacijski sustav iz članka 46. stavka (1) ovoga zakona.

Članak 20.

(Obnovljivi izvori energije)

- (1) Uporaba obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne ili toplotne energije smatra se mjerom energijske učinkovitosti u smislu ovoga zakona ako:
 - a) je električna ili toplotna energija iz OIEiEK-a proizvedena na zgradi, ili pomoćnim objektima zgrade, u kojoj se koristi;
 - b) specifični obnovljivi izvor energije nije već obuhvaćen podsticajnim mjerama ili ako električna energija proizvedena iz tog obnovljivog izvora energije nije namijenjena za prodaju.

- (2) Fizičke i pravne osobe koje koriste obnovljive izvore energije iz stavka (1) ovoga članka mogu koristiti sredstva namijenjena za projekte energijske učinkovitosti.

Članak 21.

(Javne nabave dobara i usluga)

- (1) Sukladno propisima koji reguliraju oblast javnih nabava, korisnici sredstava proračuna Federacije Bosne i Hercegovine ili proračuna kantona ili jedinica lokalne samouprave će, pri odlučivanju o izboru dobavljača u postupku javne nabave, energijsku učinkovitost robe i usluga ocjenjivati zajedno s ostalim kriterijima i prioritet će biti dat, pod jednakim uvjetima, za nabavu opreme i usluga koje omogućuju veći stupanj energijske učinkovitosti.
- (2) Kod raspisivanja javne nabave za kupovinu ili zakup zgrade ili dijela zgrade, ili rekonstruiranje zgrade ili dijela zgrade, odnosno za uslugu projektiranja zgrade ili dijela zgrade, za potrebe subjekta javnog sektora, kriterij koji definira energijsku učinkovitost izgrađene ili projektirane zgrade ili dijela zgrade ne može biti bodovan ispod razine od 20% ukupnog broja bodova.
- (3) Pri kupovini ili zakupu zgrade ili dijela zgrade subjekt javnog sektora će u slučaju jednake razine ispunjenosti kriterija iz stavka (2) ovoga članka prednost dati zgradi ili dijelu zgrade koja ima višu razinu energijske učinkovitosti, dokumentiranu certifikatom iz članka 33. ovoga zakona.

Članak 22.

(Obveze vlasnika zgrade)

- (1) Pri prodaji ili iznajmljivanju zgrade ili dijelova zgrade u oglasu o prodaji ili iznajmljivanju mora biti naveden indikator energijske značajke zgrade ili dijela zgrade.
- (2) Odredba iz stavka (1) ovoga članka stupa na snagu 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.
- (3) Odredba iz stavka (1) ovoga članka ne odnosi se na zgrade i druge izgrađene objekte s liste iz članka 25. stavak (3) ovoga zakona.
- (4) Prije prijenosa prava vlasništva nad zgradom ili dijelom zgrade s prodavca na kupca, ili prije stupanja na snagu ugovora o zakupu zgrade ili dijela zgrade, prodavac, odnosno zakupodavac dužan je kupcu, odnosno zakupoprincu predočiti na uvid Certifikat iz članka 33. ovoga zakona.
- (5) Odredba iz stavka (4) ovoga članka stupa na snagu 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 23.

(Obveze investitora)

Uz zahtjev za izdavanjem dozvole za uporabu nove građevine ili za promjenu namjene građevine investitor je dužan priložiti Certifikat iz članka 33. ovoga zakona.

VI. ENERGIJSKI AUDIT I CERTIFICIRANJE

Članak 24.

(Energijske značajke zgrade)

- (1) Energijske značajke zgrade utvrđuju se na temelju stvarnog ili procijenjenog iznosa energije koja se troši ovisno o vrsti i namjeni zgrade, što uključuje grijanje, pripremu tople vode, hlađenje, ventilaciju, osvjetljenje i pogon uređaja, opreme i uređaja instaliranih u zgradi.
- (2) Količina energije iz stavka (1) ovoga članka mora biti izražena kroz indikatore koji se obračunavaju uzimajući u obzir zadanu unutarnju temperaturu zgrade, toplotnu izolaciju ovojnice zgrade, performanse tehničkih sustava zgrade, dizajn i lokaciju zgrade, klimatske uvjete, utjecaj susjednih objekata, sopstvenu proizvodnju energije i sve ostale čimbenike koji utječu na potrošnju energije.
- (3) Pravilnik o minimalnim zahtjevima za energijskim značajkama zgrada donosi federalni ministar prostornog uređenja.
- (4) Pravilnik iz stavka (3) ovoga članka sadrži metodologiju utvrđivanja zahtjeva za energijskim značajkama zgrada ovisno o vrsti i namjeni zgrade, značajki toplotne izolacije zgrade, potrošnje energije za osiguranje tople vode i drugih zahtjeva u pogledu energijske učinkovitosti.
- (5) Revizija zahtjeva za energijskim značajkama zgrada vrši se najmanje jednom u razdoblju pet godina i mora uzeti u obzir tehnički progres u građevinskom sektoru.

Članak 25.

(Nove zgrade)

- (1) Projekt za izgradnju nove zgrade, značajna obnova postojeće zgrade mora biti sukladna zahtjevima za energijskim značajkama zgrada, sukladno ovom zakonu.
- (2) Projekt iz stavka (1) ovoga članka mora predvidjeti individualna mjerila potrošnje električne ili toplotne energije, odnosno prirodnog plina za svaku individualnu jedinicu u objektu.
- (3) Federalni ministar prostornog uređenja, na prijedlog kantonalnih ministarstava mjerodavnih za prostorno uređenje, institucija mjerodavnih za kulturno-povijesno naslijeđe i vjerskih zajednica, utvrđuje listu zgrada i drugih izgrađenih objekata na koje se ne odnose obveze iz stavka (1) ovoga članka.
- (4) Prilikom utvrđivanja liste iz stavka (3) ovoga članka potrebno je uključiti objekte koji su:
- zgrade koje su službeno zaštićene kao dio kulturno-povijesnog naslijeđa ili zbog njihove posebne arhitektonske ili povijesne važnosti ukoliko bi usklađenost s određenim minimalnim zahtjevima za energijskim značajkama neprihvatljivo promijenila njihov izgled ili osobine,
 - zgrade koje se koriste kao vjerski objekti ili mjesta za obavljanje vjerskih aktivnosti,
 - privremeni objekti s rokom uporabe od dvije godine ili kraće, industrijski kompleksi, radionice i nestambene poljoprivredne zgrade s niskom potrošnjom energije,
 - stambene zgrade koje se koriste ili koje su namijenjene za korištenje na razdoblje kraće od četiri mjeseca godišnje ili za ograničenu godišnju uporabu i s očekivanom potrošnjom energije koja je manja od 25% cjelogodišnje uporabe,
 - samostojeće zgrade s ukupnom korisnom podnom površinom manjom od 50m².
- (5) Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje urbanističke suglasnosti za individualne objekte, zgrade ili skupine zgrada, investitor mora, u sklopu idejnog projekta, priložiti analizu uporabe alternativnih sustava opskrbe energijom.
- (6) Analiza iz stavka (5) ovoga članka uzima u obzir ekološku i ekonomsku izvodljivost visokodjelotvornih navedenih alternativnih sustava ako su takvi dostupni:
- decentralizirani sustav opskrbe temeljen na obnovljivim izvorima energije;
 - kogeneraciju;
 - daljinsko ili blok grijanje ili hlađenje, posebice gdje je to temeljeno na potpunom ili djelomičnom korištenju obnovljivih izvora energije;
 - toplotne crpke.
- (7) Dokumentacija na kojoj je analiza iz stavka (5) ovoga članka utemeljena, s ciljem verifikacije mora biti dostupna tijelu mjerodavnom za izdavanje urbanističke suglasnosti.
- (8) Na temelju uvida u analizu i dokumentaciju iz st. (5) i (7) ovoga članka, tijelo mjerodavno za izdavanje urbanističke

suglasnosti dužno je definirati uvjete za primjenu sustava opskrbe energijom.

Članak 26.

(Energijski audit i studija izvodljivosti za ugovor o energijskoj učinkovitosti)

- (1) Energijski audit svih krajnjih potrošača, sektora javnih komunalnih usluga, uključujući kućanstva, komercijalne potrošače i male i srednje industrijske potrošače, vrši se isključivo na temelju pravila struke, objektivno i potpuno neovisno.
- (2) Svrha energijskog audita je utvrđivanje isplativosti mogućnosti za smanjenje krajnje potrošnje energije sukladno propisu iz stavka (10) ovoga članka i utvrđivanje ostvarenih ušteda nakon primjene mjera energetske učinkovitosti.
- (3) Energijski audit se sastoji od:
 - a) prikupljanja podataka;
 - b) mjerenja krajnje potrošnje energije;
 - c) procjene energetske učinkovitosti i
 - d) identifikiranja mjera za uštedu energije.
- (4) Vlada, na usuglašeni prijedlog Ministarstva i Federalnog ministarstva prostornog uređenja, uredbom propisuje:
 - a) način, uvjete i rokove provođenja energetske audita,
 - b) sadržaj izvješća o energetske auditu,
 - c) način i metodologiju energetske certificiranja zgrada uključujući definiranje vrste zgrada na koje se certifikat odnosi,
 - d) sadržaj i izgled certifikata,
 - e) zgrade javne namjene koje imaju obvezu energetske audita i javnog izlaganja energetske certifikata,
 - f) tipove zgrada prema namjeni i broju sati grijanja,
 - g) način utvrđivanja energetske klasifikiranja zgrada,
 - h) sadržaj i način vođenja registra pravnih i fizičkih osoba ovlaštenih za obavljanje energetske audita u vidu elektronske baze podataka,
 - i) sadržaj i način vođenja registra uspješno obučeni stručno kvalificiranih osoba koje provode energetske audite,
 - j) način i uvjete provođenja neovisne kontrole izvješća o provedenim energetske auditima i izdatim certifikatima,
 - k) sadržaj i način vođenja registra izdatih certifikata te
 - l) druga pitanja vezana uz provođenje energetske audita i energetske certificiranja zgrada.
- (5) Tijela uprave, jedinice lokalne samouprave, javna poduzeća, javne ustanove i druge organizacije koje vrše javne ovlasti, koji koriste zgrade ili dijelove zgrade koje imaju ukupnu korisnu površinu podova veću od 500 m², moraju ugovoriti energetske audit najkasnije godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.
- (6) Odgovorne osobe za zgrade ili dijelove zgrada iz stavka (5) ovoga članka omogućit će energetske audite zgrada, te osobama ovlaštenim za vršenje energetske audita osigurati dostupnim sve raspoložive podatke i tehničku dokumentaciju o zgradi koja se pregleda.
- (7) Energijske audit zgrada ili dijelova zgrade mora biti izvršen prema vrsti i namjeni zgrade.
- (8) Korisnik zgrada ili dijelova zgrada iz stavka (5) ovoga članka koji je ugovorio energetske audit, dostavlja izvješće iz članka 32. stavak (4) ovoga zakona mjerodavnom ministarstvu prostornog uređenja i Agenciji u roku 30 dana od dana izvršenog energetske audita.
- (9) Na prijedlog federalnog ministra prostornog uređenja Vlada odlukom propisuje najviši iznos naknade za usluge energetske audita.
- (10) Propis o postupku za izračunavanje optimalnih troškova minimalnih zahtjeva za energetske značajkama zgrada donosi federalni ministar prostornog uređenja.
- (11) Detaljnu studiju izvodljivosti za ugovor o energetske učinku izrađuje ESCO. Detaljnom studijom izvodljivosti za ugovor o energetske učinkovitosti predlažu se mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti i financijski model.
- (12) Detaljna studija izvodljivosti sastavni je dio ugovora o energetske učinku.

Članak 27.

(Ovlast za obavljanje energetske audita i/ili energetske certificiranja zgrada)

- (1) Energijske audit i/ili energetske certificiranje zgrada mogu obavljati samo pravne i fizičke osobe koje imaju ovlast za obavljanje energetske audita i/ili energetske certificiranja zgrada, sukladno ovom zakonu.
- (2) Ovlast iz stavka (1) ovoga članka daje se pravnoj i/ili fizičkoj osobi koja ispunjava uvjete propisane ovim zakonom i uredbom iz stavka (3) ovoga članka.
- (3) Vlada na usuglašeni prijedlog Ministarstva i Federalnog ministarstva za prostorno uređenje donosi uredbu kojom, između ostaloga, propisuje:
 - a) uvjete i procedure potrebne za davanje, važenje, obnavljanje, izmjenu i oduzimanje ovlasti osobama za provođenje energetske audita;
 - b) dokumentaciju potrebnu za davanje, važenje, obnavljanje, izmjenu i oduzimanje ovlasti osobama za provođenje energetske audita;
 - c) postupak kod izmjene ovlaštenih osoba (imenovanih osoba i stručnih kvalificiranih osoba) za provođenje energetske audita;
 - d) nadzor nad obavljanjem poslova ovlaštenih osoba;
 - e) program obuke za osobe koje provode energetske audite (u daljnjem tekstu: program obuke)
 - f) uvjete za davanje ovlasti za provođenje programa obuke;
 - g) sadržaj i način vođenja registra nositelja programa obuke i
 - h) nadzor nad radom nositelja programa obuke i oduzimanje ovlasti.
- (4) Ovlast za obavljanje energetske audita na zahtjev pravne ili fizičke osobe daje, obnavlja i mijenja federalni ministar prostornog uređenja, sukladno prijedlogu Stručnog odbora za energetske učinkovitost iz članka 30. ovoga zakona (u daljnjem tekstu: Stručni odbor).
- (5) Federalni ministar prostornog uređenja oduzet će ovlast za obavljanje energetske audita ako:
 - a) ovlaštena osoba obavlja energetske audite u suprotnosti s ovim zakonom;
 - b) ovlaštena osoba ne ispunjava obveze iz ovoga zakona;
 - c) ovlaštena osoba prestane ispunjavati propisane uvjete za dobijanje ovlasti;
 - d) takvu preporuku da Stručni odbor.
- (6) Ovlast iz stavka (1) ovoga članka izdaje se na razdoblje četiri godine, a nakon isteka ovoga roka može biti obnovljeno sukladno uredbi iz stavka (3) ovoga članka.

Članak 28.

(Vrste ovlasti)

Ovlast iz članka 27. ovoga zakona daje se za:

- a) obavljanje energetske audita i energetske certificiranja zgrada s jednostavnim tehničkim sustavom,
- b) energetske certificiranje zgrada sa složenim tehničkim sustavom,
- c) obavljanje energetske audita zgrada sa složenim tehničkim sustavom i drugih izgrađenih objekata i

- d) obavljanje energijskih audita komunalnih usluga (javne rasvjete, opskrbe vodom, upravljanje otpadom i sl.).

Članak 29.

(Uvjeti za obavljanje energijskog audita)

- (1) Za obavljanje energijskog audita pravne osobe, između ostaloga, moraju:
 - a) imati sjedište u Federaciji BiH i biti registrirane za: projektiranje, arhitektonske i inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje, stručni nadzor izgradnje objekata i postrojenja, ili druge profesionalne djelatnosti u oblasti arhitekture ili građevinarstva i energetike;
 - b) imati najmanje tri stručno kvalificirane osobe u stalnom radnom odnosu na puno radno vrijeme sa VII. stupnjem stručne spreme ili visoko obrazovanje drugog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja, iz oblasti arhitekture ili građevinarstva, strojarstva i elektrotehnike.
- (2) Za obavljanje energijskog audita fizičke osobe, između ostaloga, moraju:
 - a) imati završen VII. stupanj stručne spreme ili visoko obrazovanje drugog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja, iz oblasti arhitekture, građevinarstva, strojarstva i elektrotehnike s najmanje pet godina radnog iskustva i
 - b) imati sklopljen ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti.
- (3) Pravna osoba koja posjeduje ovlast iz članka 28. točka c) može provoditi redovite energijske audite sustava centralnog grijanja, kao i sustava za klimatiziranje zgrade sukladno posebnom propisu.
- (4) Propis iz stavka (3) ovoga članka donosi ministar.

Članak 30.

(Stručni odbor za energijsku učinkovitost)

- (1) Stručni odbor se sastoji od pet članova, od kojih predsjednika i jednog člana predlaže federalni ministar prostornog uređenja, zamjenika predsjednika i jednog člana predlaže ministar, a jedan se član bira iz reda eksperata. Stručni odbor ima i tehničkog tajnika.
- (2) Stručni odbor iz stavka (1) ovoga članka rješenjem imenuje Vlada Federacije.
- (3) Za člana Stručnog odbora iz reda eksperata, na usuglašeni prijedlog Ministarstva i Federalnog ministarstva prostornog uređenja, imenuje se osoba koja ima akademski naziv doktora znanosti arhitektonske, građevinske, strojarke ili elektrotehničke struke.
- (4) Administrativno-tehničke i financijske poslove Stručnog odbora obavlja Federalno ministarstvo prostornog uređenja.
- (5) Stručni odbor se bira na razdoblje tri godine.
- (6) Način izbora članova Stručnog odbora, djelokrug rada, financiranje i naknada se definiraju uredbom iz članka 27. stavak (3) ovoga zakona.

Članak 31.

(Uvjeti za stručnu kvalificiranu osobu)

- Stručno kvalificirane osobe uposlene u pravnoj osobi koja je ovlaštena za obavljanje energijskih audita, između ostaloga, moraju:
- a) imati završen VII. stupanj spreme ili visoko obrazovanje drugog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja;
 - b) imati najmanje tri godine radnog iskustva u jednoj od sljedećih oblasti: u projektiranju, stručnom nadzoru izgradnje objekata i postrojenja, održavanju objekata i postrojenja, provođenju energijskih audita objekata, ispitivanju funkcioniranja postrojenja i utroška

energije, pružanju energijskih usluga ili u drugim stručnim poslovima u oblasti energetike i sl.;

- c) imati uvjerenje o uspješno završenom programu osposobljavanja za provođenje energijskog audita.

Članak 32.

(Dužnosti osoba ovlaštenih za obavljanje energijskih audita)

- (1) Pravne i fizičke osobe ovlaštene za obavljanje energijskih audita obavljaju energijske audite neovisno i objektivno, sukladno ovom zakonu, podzakonskim aktima, tehničkim propisima i pravilima struke.
- (2) Osobe iz stavka (1) ovoga članka dužne su voditi evidenciju o izvršenim energijskim auditima i čuvati prateću dokumentaciju najmanje deset godina.
- (3) Osobe iz stavka (1) ovoga članka dužne su odgovoriti na zahtjev klijenta koji zahtijeva audit, sukladno odredbama ovoga zakona.
- (4) Nakon obavljenog energijskog audita osoba iz stavka (1) ovoga članka sačinjava izvješće koje sadrži:
 - a) podatke o potrošnji energije s indikatorima potrošnje objekta;
 - b) podatke o usklađivanju značajki zgrada s tehničkim propisima o energijskoj učinkovitosti zgrada i drugih propisa o energijskoj učinkovitosti;
 - c) procjenu energijske učinkovitosti i indikatora na temelju kojih je napravljena procjena;
 - d) prijedlog mjera za smanjenje potrošnje energije i poboljšanje energijske učinkovitosti s procjenom uštede energije i načinom ostvarivanja ušteda;
 - e) procjenu isplativosti mjera poboljšanja energijske učinkovitosti;
 - f) prijedlog upravljanja energijom za poboljšanje energijske učinkovitosti.
- (5) Pravne osobe iz stavka (1) ovoga članka neće izvršiti energijski audit za klijenta:
 - a) koji u toj pravnoj osobi ima financijski interes uključujući ali ne ograničavajući se na dionice;
 - b) za koga su sudjelovali u financiranju, izradi dijela plana, pripremi projekta, profesionalnom nadzoru izgradnje, izgradnji ili održavanju objekta za koji je zatražen energijski audit;
 - c) koji je član nadzornog odbora ili uprave, upravnog odbora, predstavnik, punomoćnik ili uposlenik, ili
 - d) kome je bračni drug i/ili srodnik u prvoj liniji ili u pobočnoj liniji do trećeg stupnja, zaključno, kao i po tzbini do drugog stupnja, zaključno, član nadzornog odbora ili uprave, upravnog odbora, predstavnik, punomoćnik ili uposlenik.
- (6) Fizičke osobe is stavka (1) ovoga članka neće izvršiti energijski audit za klijenta:
 - a) za koga je sudjelovao u financiranju, izradi dijela plana, pripremi projekta, profesionalnom nadzoru izgradnje, izgradnji ili održavanju objekta za koji je zatražen energijski audit ili
 - b) ako su u međusobnom braku ili srodstvu u prvoj liniji ili u pobočnoj liniji do trećeg stupnja, zaključno, kao i po tzbini do drugog stupnja, zaključno, ili s klijentom ima bilo kakav drugi financijski interes.
- (7) Godišnje izvješće o izvršenim energijskim auditima osobe iz stavka (1) ovoga članka dostavljaju Agenciji i mjerodavnom kantonalnom ministarstvu.
- (8) Izvješće iz stavka (7) ovoga članka obvezno sadrži opis stanja i mišljenje o mjerama koje se trebaju poduzeti kako bi se poboljšala energijska učinkovitost pregledanih objekata.
- (9) Stručno kvalificiranim osobama iz članka 31. ovoga zakona neće biti dozvoljeno vršiti energijski audit za klijenta:

- a) koji u toj pravnoj osobi imaju financijski interes uključujući ali ne ograničavajući se na dionice;
- b) za koga je sudjelovao u financiranju, izradi dijela plana, pripremi projekta, profesionalnom nadzoru izgradnje, izgradnji ili održavanju objekta za koji je zatražen energijski audit;
- c) koji je član nadzornog odbora ili uprave, upravnog odbora, predstavnik, punomoćnik ili uposlenik, ili kome je bračni drug i/ili srodnik u prvoj liniji ili u pobočnoj liniji do trećeg stupnja, zaključno, kao i po tazbini do drugog stupnja, zaključno, član nadzornog odbora ili uprave, upravnog odbora, predstavnik, punomoćnik ili uposlenik.

Članak 33.

(Certifikati o energijskoj učinkovitosti zgrada)

- (1) Na temelju izvješća iz stavka (4) članka 32. ovoga zakona, osobe koje imaju ovlasti iz članka 28. tč. a) i b) ovoga zakona, izdaju potvrdu o energijskoj učinkovitosti zgrade ili dijela zgrade (u daljnjem tekstu: Certifikat), sukladno uredbi iz stavka (4) članka 26. ovoga zakona.
- (2) Certifikat iz stavka (1) ovoga članka, između ostaloga, sadrži:
 - a) energijske značajke zgrade;
 - b) referentne vrijednosti;
 - c) preporuke koje su tehnički izvodljive za izgradnju, isplative i utječu na poboljšanje energijskih značajki zgrade.
- (3) Certifikat iz stavka (1) ovoga članka se izdaje na razdoblje do 10 godina.
- (4) Registar izdatih certifikata vodi Agencija.

Članak 34.

(Podatci o energijskim značajkama zgrade)

Pravne osobe iz članka 18. stavak (1) ovoga zakona dužne su na zgradama koje koriste za obavljanje djelatnosti na vidnom mjestu postaviti tablu na kojoj će se postaviti prva stranica Certifikata.

Članak 35.

(Eko-dizajn proizvoda)

Proizvodi koji koriste energiju mogu biti izloženi na tržištu samo ako ispunjavaju uvjete propisane za takav proizvod, ukoliko je njihova usuglašenost sa zahtjevima potvrđena u propisanoj proceduri i ako su označeni sukladno propisima koji se donose za tu vrstu proizvoda.

Članak 36.

(Energijski audit sustava za grijanje)

- (1) Vlasnik zgrade ili posebnog dijela zgrade s ugrađenim sustavom centralnog grijanja na bazi tekućih, plinovitih ili čvrstih goriva, nominalne snage više od 20 kW mora osigurati redovit energijski audit sustava za grijanje.
- (2) Energijski audit iz stavka (1) ovoga članka vršit će se sukladno ovom zakonu i propisu koji donosi ministar.
- (3) Propis iz stavka (2) ovoga članka obvezno sadrži:
 - a) formu i sadržaj zahtjeva za provođenjem redovitih energijskih audita;
 - b) vremenske intervale za redovite energijske audite ovisno o tehničkim značajkama sustava;
 - c) procedure za obavljanje redovitih energijskih audita;
 - d) formu i sadržaj izvješća o redovitom energijskom auditu;
 - e) odgovornosti sudionika u energijskim auditima;
 - f) kaznene odredbe.
- (4) Izvješće o redovitom energijskom auditu sačinjava se nakon izvršenog pregleda sustava za grijanje i sadrži:
 - a) rezultate energijskog audita;

- b) preporuke za poboljšanje financijske isplativosti rada sustava za grijanje.

- (5) Preporuka iz stavka (4) alineja b) ovoga članka može biti utemeljena na najboljim raspoloživim tehnikama ili na dobrim iskustvima iz sličnih situacija na kojima je postignuta visoka razina performansi sustava za centralno grijanje sukladno propisima.
- (6) Izvješće o redovitom energijskom auditu uručuje se vlasniku ili upravitelju zgrade.

Članak 37.

(Energijski audit sustava za klimatiziranje)

- (1) Vlasnik zgrade ili posebnog dijela zgrade s ugrađenim sustavom za klimatiziranje nominalne snage 12 kW ili više mora osigurati redovit energijski audit uređaja.
- (2) Energijski audit iz stavka (1) ovoga članka vrši se sukladno ovom zakonu i propisu koji donosi ministar.
- (3) Propis iz stavka (2) ovoga članka obvezno sadrži:
 - a) formu i sadržaj zahtjeva za provođenjem redovitih energijskih audita;
 - b) vremenske intervale za redovite energijske audite ovisno o tehničkim značajkama sustava;
 - c) procedure za obavljanje redovitih energijskih audita;
 - d) formu i sadržaj izvješća o redovitom energijskom auditu;
 - e) odgovornosti sudionika u energijskim auditima;
 - f) kaznene odredbe.
- (4) Izvješće o redovitom energijskom auditu sačinjava se nakon izvršenog pregleda sustava za klimatiziranje i sadrži:
 - a) rezultate energijskog audita;
 - b) preporuke za poboljšanje financijske isplativosti rada sustava za klimatiziranje.
- (5) Preporuka iz stavka (4) alineja b) ovoga članka može biti utemeljena na najboljim raspoloživim tehnikama ili na dobrim iskustvima iz sličnih situacija na kojima je postignuta visoka razina performansi sustava za centralno grijanje sukladno propisima.
- (6) Izvješće o redovitom energijskom auditu uručuje se vlasniku ili upravitelju zgrade.

Članak 38.

(Neovisni sustav kontrole)

- (1) Kontrolu provođenja postupka energijskih audita iz čl. 26., 36. i 37. ovoga zakona i izdavanja izvješća iz članka 32. stavak (4) ovoga zakona provodi Povjerenstvo za neovisnu kontrolu provođenja postupka energijskih audita (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).
- (2) Povjerenstvo će provoditi kontrolu na temelju slučajne selekcije u najmanjem omjeru od 5% svih godišnje izdatih izvješća iz članka 32. stavak (4) ovoga zakona.
- (3) Tijekom kontrole Povjerenstvo će provjeriti vrijednost svih korištenih ulaznih podataka te izvršiti provjeru krajnjeg rezultata energijskog audita, te uvidom na licu mjesta i svrsishodnosti preporuka datih izvješćem iz članka 32. stavak (4) ovoga zakona.
- (4) Ukoliko Povjerenstvo kontrolom utvrdi povrede postupaka određenih uredbom iz članka 26. stavak (4) ovoga zakona, dat će preporuku federalnom ministru prostornog uređenja da pravnoj osobi ovlaštenoj za obavljanje energijskih audita oduzme ovlast za obavljanje energijskih audita.

Članak 39.

(Povjerenstvo za neovisnu kontrolu provođenja postupka energijskih audita)

- (1) Povjerenstvo iz članka 38. ovoga zakona na prijedlog Stručnog odbora rješenjem imenuje federalni ministar prostornog uređenja.

- (2) Povjerenstvo se sastoji od četiri člana koji se imenuju iz reda eksperata, visoke stručne spreme, koji imaju relevantno iskustvo u kreiranju, pripremi ili primjeni pravila struke ili tehničke regulative iz područja energetske učinkovitosti.
- (3) Članovima Povjerenstva pripada naknada za rad koja se financira iz sredstava pravne osobe ovlaštene za obavljanje energetskih audita čiji je rad predmet kontrole. Imenovanje, način rada i naknada za rad članova Povjerenstva propisuje se uredbom iz članka 26. stavak (4) ovoga zakona.
- (2) Sredstva za pružanje energetskih usluga osigurava: distributer energenata, operator distribucijskog sustava, mali opskrbljivač i/ili vlasnik objekta, u potpunosti ili djelomice, iz svojih osobnih izvora ili kroz financiranje treće strane putem društva za energetske usluge (ESCO).
- (3) Vrijednost investicije u primjeni mjera energetske učinkovitosti otplaćuje se od uštede energije realizirane u odnosu na osnovnu potrošnju energije u zgradi.
- (4) U pružanju energetskih usluga ESCO u cijelosti ili djelomice preuzima financijski, tehnički i komercijalni rizik u primjeni mjera energetske učinkovitosti, a na temelju izrađene detaljne studije izvodljivosti, što se definira ugovorom iz stavka (1) ovoga članka.

VII. ENERGIJSKE USLUGE

Članak 40.

(Obveze dobavljača i distributera proizvoda koji koristi energiju)

- (1) Dobavljači i/ili distributeri proizvoda koji koriste energiju (u daljnjem tekstu: proizvođač) dužni su osigurati tehničku dokumentaciju proizvoda na službenim jezicima Bosne i Hercegovine, u kojoj se navodi količina energije koja se troši uporabom proizvoda u uobičajenim radnim uvjetima.
- (2) Dobavljači i/ili distributeri proizvoda dužni su u promet stavljati samo proizvode koji imaju naljepnicu s podacima o energetske učinkovitosti proizvoda.
- (3) Naljepnica iz stavka (2) ovoga članka mora biti vidno istaknuta i fiksirana na proizvodu u objektu u kojem se proizvod prodaje, te vidljiva u oglasu kojim se proizvod reklamira.
- (4) Ministar posebnim propisom definira izgled i sadržaj naljepnice iz stavka (2) ovoga članka ovisno o vrsti, kategoriji, značajkama i minimalnim zahtjevima za energetske učinkovitost proizvoda.

Članak 41.

(Organiziranje energetske usluge)

- (1) Operator distribucijskog sustava i opskrbljivač energijom koji su u sastavu vertikalno i/ili horizontalno integriranih energetskih subjekata, mogu organizirati aktivnosti pružanja energetskih usluga u okviru integriranog energetskog subjekta, pod uvjetom razdvajanja računa za ove djelatnosti ili angažiranjem neovisnog vršitelja energetskih usluga.
- (2) S ciljem realiziranja aktivnosti iz stavka (1) ovoga članka, operator distribucijskog sustava i opskrbljivač energijom informacije o ponudi za obavljanje energetskih usluga objavljuju na vlastitoj internet stranici i/ili u medijima.
- (3) Ponuda za obavljanje energetskih usluga mora sadržati podatke o indikatorima energetske učinkovitosti, mjerama energetske učinkovitosti, vršitelju energetskih usluga, cijenama, mehanizmima financiranja, modelu ugovora i druge informacije.
- (4) Mali operatori distribucijskog sustava i/ili mali opskrbljivači nisu dužni ponuditi i promovirati energetske usluge.

Članak 42.

(Ugovori o energetske učinku)

- (1) Ugovor o energetske učinku sačinjava se u pisanoj formi i, pored ostalih odredbi, sadrži sljedeće:
- nazive ugovornih strana (uključujući i treće osobe, ako sudjeluju u financiranju);
 - podatke o osnovnoj potrošnji energije u zgradi;
 - procjenu energetske učinkovitosti;
 - utvrđivanje energetske i financijske uštede i ostvarivanje garantirane uštede;
 - način financiranja ulaganja u mjere poboljšanja energetske učinkovitosti;
 - način plaćanja energetske usluge i pravni lijek u slučaju neizvršavanja obveza plaćanja;
 - plan mjerenja i verifikacije ušteda i
 - druga prava i obveze ugovornih strana.

Članak 43.

(Osiguravanje individualnih uređaja za mjerenje potrošnje energije)

- (1) Operator distribucijskog sustava, opskrbljivač energijom, mali operator distribucijskog sustava i mali opskrbljivač dužni su krajnjim potrošačima energije ugraditi osobne individualne uređaje za mjerenje potrošnje energije nabavljene po konkurentnim cijenama, odnosno ugraditi atestiran uređaj koji je samostalno nabavio krajnji potrošač energije, za svaki dio zgrade koji predstavlja neovisnu cjelinu a koji će krajnjim potrošačima energije pružiti točne podatke o trenutačnoj i ukupnoj potrošnji energije i vremenu korištenja, gdje god je to tehnički izvodivo i financijski opravdano u odnosu na moguće uštede energije.
- (2) Pravne osobe iz stavka (1) ovoga članka dužne su instalirati individualne uređaje za mjerenje potrošnje energije, u slučaju kada postojeći uređaj za mjerenje potrošnje energije mora biti zamijenjen, ili kada se vrši rekonstrukcija zgrade, ili rekonstrukcija priključka na mrežu opskrbljivača, osim ako je to tehnički neizvodljivo ili financijski neisplativo u odnosu na procijenjene uštede na vremensko razdoblje pet godina, što se utvrđuje provođenjem energetskog audita.
- (3) Pravne osobe iz stavka (1) ovoga članka dužne su svake godine u prvih pet godina od stupanja na snagu ovoga zakona instalirati najmanje po 8% individualnih mjernih uređaja krajnjim potrošačima energije od ukupnog broja krajnjih potrošača energije, a zatim svake sljedeće godine po 12%.
- (4) Osobe iz stavka (1) ovoga članka moraju osigurati da se, ukoliko je to tehnički izvodljivo, obračun i fakturiranje potrošnje energije temelji na stvarnoj potrošnji energije. Uz fakturu/račun se dostavljaju i odgovarajuće informacije koje krajnjim potrošačima energije daju detaljno izvješće o trenutačnim troškovima energije.
- (5) Informacije iz stavka (4) ovoga članka trebaju sadržati i podatke o:
- integralnim troškovima za potrošenu električnu energiju;
 - trenutačnim cijenama i stvarnoj potrošnji energije;
 - poređenju sadašnje energetske potrošnje s potrošnjom u istom razdoblju prethodne godine, po mogućnosti u grafičkoj formi;
 - gdje god je to moguće i korisno, poređenju potrošnje energije s prosječnom ili standardnom potrošnjom energije u istoj kategoriji;
 - kontakt informacijama za krajnjeg potrošača energije o organizacijama koje se bave energetske uslugama i koje mogu pružiti informacije o eventualnim mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti.
- (6) Obračun na temelju stvarne potrošnje energije vrši se u redovitim intervalima kako bi se omogućilo korisnicima da učinkovito prate i korigiraju svoju stvarnu potrošnju

- energije, a najveći interval obračuna ne treba biti veći od mjesec dana.
- (7) Obračun mora biti prikazan na jasan i razumljiv način u ili uz ispostavljeni račun/fakturu.
- (8) Opskrbljivači energijom krajnjih potrošača energije moraju najmanje jednom godišnje uz račune/fakture ili na drugi primjeren način informirati krajnje potrošače energije o utjecaju načina potrošnje energije na okoliš i održivi razvoj, te na pogodan način obrazovati i usmjeravati kupce da racionalno i učinkovito koriste energiju.

VIII. FINANCIRANJE POBOLJŠANJA ENERGIJSKE UČINKOVITOSTI

Članak 44.

(Ekonomski poticaji)

- (1) Provedbeni propis o poticajnim mjerama, načinu njihove raspodjele i definiranju kriterija za poticanje energijske učinkovitosti donosi Vlada na prijedlog Ministarstva u suradnji s Federalnim ministarstvom prostornog uređenja.
- (2) Poticajne mjere mogu koristiti pravne osobe koje primjenjuju tehnologije i proizvode koji promoviraju energijsku učinkovitost.

Članak 45.

(Financiranje)

- (1) Poticaj kantonima i jedinicama lokalne samouprave za poboljšanje energijske učinkovitosti može biti ostvaren iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Fonda samo u slučaju kada se poduzimaju aktivnosti koje su sukladne EEAPF-u.
- (2) Kantoni i jedinice lokalne samouprave mogu samostalno financirati pojedine aktivnosti pod uvjetom da te aktivnosti nisu u suprotnosti sa EEAPF-om.

IX. UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA

Članak 46.

(Informacijski sustav Federacije Bosne i Hercegovine)

- (1) S ciljem osiguranja najveće razine dostupnosti informacija do uspostave Agencije Fond uspostavlja, vodi i održava informacijski sustav energijske učinkovitosti.
- (2) Podatci o mehanizmima za energijsku učinkovitost, financijski i pravni okviri usvojeni s ciljem postizanja indikativnih ciljeva za uštedu energije moraju biti javno objavljeni i proslijeđeni relevantnim sudionicima na tržištu.
- (3) Podatci iz stavka (2) ovoga članka obuhvaćaju:
- Strategiju energijske učinkovitosti iz članka 11. ovoga zakona;
 - implementiranje aktivnosti i mjera predviđenih Akcijskim planom iz članka 12. ovoga zakona;
 - indikativne ciljeve iz članka 4. ovoga zakona;
 - izvješće o realiziranju EEAPF-a iz stavka (3) članka 12. ovoga zakona uključujući i izvješće o financijskim sredstvima za njihovu provedbu;
 - planove i izvješća sukladno čl. 13., 14., 15. i 16. ovoga zakona;
 - podatke o ostvarenoj uštedi energije;
 - podatke o Energijskoj učinkovitosti po sektorima;
 - izvješće iz članka 17. ovoga zakona;
 - izvješće iz članka 19. ovoga zakona;
 - javni registar sukladno članku 29. stavak (4) ovoga zakona;
 - izvješće iz članka 32. stavak (7) ovoga zakona;
 - dobru praksu u sektoru energijske učinkovitosti i
 - sve druge relevantne informacije sukladno ovom zakonu i podzakonskim aktima.
- (4) Informacije prikupljene sukladno stavku (3) ovoga članka sadržavaju sljedeće:

- provedene aktivnosti i mjere za postizanje pojedinačnih indikativnih ciljeva;
 - realizirane projekte za postizanje indikativnih individualnih ciljeva koje financira Fond;
 - stvarnu prodaju energije za krajnje korisnike u prethodnoj kalendarskoj godini;
 - odnos količine industrijske proizvodnje i/ili usluga i energije koja se koristi u procesu;
 - energijske indikatore zgrada sukladno članku 26. ovoga zakona;
 - energijske indikatore tehničkih sustava u zgradama i objektima sukladno čl. 36. i 37. ovoga zakona;
 - informacije o ostalim aktivnostima u svezi s primjenom ovoga zakona i podzakonskih akata.
- (5) Osobama iz članka 19. stavak (1) ovoga zakona Fond je obavezan na zahtjev dostaviti tražene podatke iz informacijskog sustava.
- (6) Mjerodavnim ministarstvima Fond svakih šest mjeseci dostavlja podatke iz informacijskog sustava izvješćem definiranim propisom iz članka 48. ovoga zakona.

Članak 47.

(Osoba koja pruža informacije)

Informacije sukladne članku 46. ovoga zakona osiguravaju se od:

- distributera energenata, operatora distribucijskog sustava, malih operatora distribucijskog sustava, opskrbljivača i malih opskrbljivača;
- velikih potrošača;
- vlasnika objekata;
- vlasnika sustava za centralno grijanje i sustava za klimatiziranje;
- resornih ministarstava, kantona, jedinica lokalne samouprave;
- Fonda;
- vršitelja energijskih usluga.

Članak 48.

(Sadržaj, struktura i način upravljanja informacijama)

Ministar će posebnim propisom odrediti sadržaj, strukturu i način prikupljanja i pružanja informacija, formu i sadržaj izvješćivanja.

X. UPRAVNI NADZOR I INSPEKCIJA

Članak 49.

(Nadzor)

Upravni nadzor obuhvaća nadzor nad primjenom odredbi ovoga zakona i drugih propisa, nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim zakonom, nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koje donose mjerodavna tijela kao i nadzor nad njihovim postupanjem obavlja Ministarstvo i Federalno ministarstvo za prostorno uređenje, svatko u okviru svojih mjerodavnosti, sukladno ovlastima propisanim ovim zakonom, Zakonom o organizaciji organa uprave ("Službene novine Federacije BiH", broj: 35/05) i Zakonom o upravnom postupku u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/98 i 48/99). Ovo ne isključuje i suradnju s drugim mjerodavnim tijelima i organizacijama.

Članak 50.

(Inspekcija)

- (1) Inspeksijski nadzor nad provođenjem odredbi ovoga zakona vrše Tržišno-turistička, Tehnička inspekcija i Urbanističko-ekološka inspekcija Federalne uprave za inspeksijske poslove, sukladno Zakonu o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 69/05) i građevinske inspekcije ustanovljene propisima na kantonalnoj razini.

- (2) Prilikom vršenja inspekcije inspektor ima pravo na slobodan pristup:
- prostoru nad kojim se vrši inspekcija;
 - bilo kojem dokumentu od značaja za predmet inspekcije.
- (3) Osoba odgovorna za prostor nad kojim se vrši inspekcija uložiti će svaki razuman napor da olakša poslove vršenja inspekcije, a posebice će:
- osigurati nesmetan pristup inspektoru u sve prostorije u redovitom radnom vremenu administracijskog osoblja;
 - imenovati predstavnika koji će izravno pomoći inspektoru;
 - podnijeti sve relevantne dokumente neophodne za pregled i, generalno,
 - izvršiti svaku razumnu radnju da olakša rad inspekcije.
- Ni u jednom trenutku prije, za vrijeme ili poslije inspeksijskog pregleda osoba zadužena za pomoć inspektoru neće ni na koji način ometati vršenje inspeksijskog pregleda.
- (4) Inspektor će nakon izvršenog inspeksijskog pregleda pripremiti izvješće s nalazima inspekcije sa svim relevantnim podatcima i dokumentima. Izvješće će biti poslato osobi mjerodavnoj za pregledani prostor u roku 14 dana od dana vršenja inspekcije. Odgovorna osoba će u roku 14 dana od dana prijema izvješća dostaviti prigovor na nalaz uz dostavu dokaza u prilog svojih tvrdnji. Inspektor će u roku 14 dana od dana prijema prigovora ispitati prigovor i dostaviti konačno izvješće odgovornoj osobi.
- (5) Na temelju izvješća inspektor za energijsku učinkovitost može:
- izdati instrukciju o tome kako treba postupati;
 - izreći mjere i poduzeti aktivnosti sukladno zakonu.

XI. KAZNE NE ODREDBE

Članak 51.

(Javni sektor)

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj odgovorna osoba u javnom tijelu kada se utvrdi da javno tijelo ne poštuje odredbu iz članka 26. stavak (5) ovoga zakona.

Članak 52.

(Veliki potrošači)

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen veliki potrošač za prekršaj ako:
- ne donese program poboljšanja energijske učinkovitosti sukladno članku 16. stavak (1) ovoga zakona;
 - ne dostavi godišnji program poboljšanja energijske učinkovitosti i izvješće sukladno članku 16. st. (3) i (4) ovoga zakona;
 - ne dostavi podatke o godišnjoj potrošnji energije sukladno članku 19. ovoga zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjena odgovorna osoba velikih potrošača za bilo koji prekršaj iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 53.

(Operator distribucijskog sustava)

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen operator distribucijskog sustava za prekršaj ako:
- ne dostavi Izvješće, kako je navedeno u članku 17. stavak (1) ovoga zakona;
 - ne organizira ponudu energijskih usluga za krajnje potrošače sukladno odredbi članka 17. stavak (4) ovoga zakona;

- ne ugradi individualne uređaje za mjerenje potrošnje energije sukladno odredbama članka 43. st. (1), (2) i (3) ovoga zakona;
 - dostavlja račun/fakturu krajnjim kupcima energije bez informacija iz članka 43. stavak (5) ovoga zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjena odgovorna osoba operatora distribucijskog sustava za bilo koji prekršaj iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 54.

(Opskrbljivači energijom)

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen opskrbljivač energijom za prekršaj ako:
- ne dostavi izvješće, kako je navedeno u članku 17. stavak (1) ovoga zakona;
 - ne organizira ponudu energijskih usluga za krajnje kupce sukladno odredbi članka 17. stavak (4) ovoga zakona;
 - dostavlja račun/fakturu krajnjim kupcima energije bez informacija iz članka 43. stavak (5) ovoga zakona;
 - ne ugradi individualne uređaje za mjerenje potrošnje energije sukladno odredbama članka 43. st. (1), (2) i (3) ovoga zakona;
 - postupi suprotno odredbi članka 43. stavak (8) ovoga zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjena odgovorna osoba opskrbljivača za bilo koji prekršaj iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 55.

(Ovlaštena pravna osoba)

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjena pravna osoba ovlaštena za obavljanje energijskih audita za prekršaj ako:
- postupa suprotno odredbi članka 32. stavak (2) ovoga zakona;
 - ne odgovori na zahtjev klijenta kako je definirano u članku 32. stavak (3) ovoga zakona;
 - ne dostavi jednom godišnje izvješća kako je definirano u članku 32. stavak (7) ovoga zakona;
 - obavlja energijski audit za klijenta suprotno odredbi članka 32. stavak (5) ovoga zakona;
 - stručno kvalificirana osoba, uposlena u pravnoj osobi, obavlja energijski audit za klijenta suprotno odredbi članka 32. stavak (9) ovoga zakona;
 - ne dostavi Agenciji podatke potrebne za upis u Registar izdatih certifikata.
- (2) Pravnoj osobi iz stavka (1) ovoga članka koja napravi dva ili više prekršaja tijekom jedne kalendarske godine povući će se ovlast za vršenje energijskih audita sukladno članku 27. stavak (5) ovoga zakona.
- (3) Pravna osoba kojoj je oduzeta ovlast za vršenje energijskih audita i energijsko certificiranje moći će podnijeti novi zahtjev za izdavanje ovlasti u roku ne kraćem od tri godine nakon izdavanja akta kojim je proglašena odgovornom za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 56.

(Ovlaštena fizička osoba)

- (1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.500,00 KM bit će kažnjena fizička osoba ovlaštena za obavljanje energijskih audita za prekršaj ako:
- postupa suprotno odredbi članka 32. stavak (2) ovoga zakona;
 - ne odgovori na zahtjev klijenta kako je definirano u članku 32. stavak (3) ovoga zakona;
 - ne dostavi jednom godišnje izvješće kako je definirano u članku 32. stavak (7) ovoga zakona;

- d) obavlja energijski audit za klijenta suprotno odredbi članka 32. stavak (6) ovoga zakona;
- e) ne dostavi Agenciji podatke potrebne za upis u Registar izdatih certifikata.
- (2) Fizičkoj osobi iz stavka (1) ovoga članka koja napravi dva ili više prekršaja tijekom jedne kalendarske godine povući će se ovlast za vršenje energijskih audita sukladno članku 27. stavak (5) ovoga zakona.
- (3) Fizička osoba kojoj je oduzeta ovlast za vršenje energijskih audita i energijsko certificiranje moći će podnijeti novi zahtjev za izdavanje ovlasti u roku ne kraćem od tri godine nakon izdavanja akta kojim je proglašena odgovornom za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 57.

- (Isporučitelj i distributer proizvoda koji koriste energiju)
- (1) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 7.000,00 KM bit će kažnjen isporučitelj ili distributer proizvoda koji koriste energiju za prekršaj ako ne osigura informacije o proizvodima ili stavlja netočne informacije na naljepnicama energijske učinkovitosti iz članka 40. ovoga zakona ili rabi naljepnice iz članka 40. ovoga zakona na nezovoljen način.
- (2) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjena odgovorna osoba isporučitelja ili distributera proizvoda koji koriste energiju za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 58.

(Fond)

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjena odgovorna osoba u Fondu ako ne postupi sukladno članku 46. st. (5) i (6) ovoga zakona.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 59.

(Podzakonski akti)

- (1) Sljedeći podzakonski akti neophodni za provođenje ovoga zakona donijet će se u roku šest mjeseci od njegovog stupanja na snagu:
- Metodologija iz članka 4. stavak (4),
 - Propis iz članka 16. stavak (7),
 - Obrazac iz članka 17. stavak (2),
 - Pravilnik iz članka 24. stavak (3),
 - Lista iz članka 25. stavak (3),
 - Uredba iz članka 26. stavak (4),
 - Odluka iz članka 26. stavak (9),
 - Uredba iz članka 27. stavak (3),
 - Propis iz članka 29. stavak (5),
 - Rješenje iz članka 30. stavak (2),
 - Rješenje iz članka 39. stavak (1),
 - Propis iz članka 40. stavak (4),
 - Nacrt modela ugovora iz članka 42. stavak (5),
 - Propis iz članka 49.
- (2) Propis iz članka 26. stavak (10) ovoga zakona donijet će se u roku šest mjeseci od objave Komparativnog metodološkog okvira, definiranog člankom 5. Direktive 2010/31/EU u Službenom glasniku Europske unije.

Članak 60.

(Planovi održivog upravljanja energijom - SEAP)

Planovi održivog upravljanja energijom (SEAP) lokalnih zajednica, napravljeni u okviru projekta "Sporazum gradonačelnika", priznaju se kao Program iz članka 15. stavak (1) ovoga zakona, pod uvjetom da su usklađeni s Planom iz članka 14. stavak (1) ovoga zakona.

Članak 61.

(Usklađivanje s ovim zakonom)

U slučaju da su odredbe drugih zakona i propisa u suprotnosti s ovim zakonom primjenjivat će se ovaj zakon.

Članak 62.

(Odgoda početka primjene odredbe)

Odredbe članka 40. stavak (2) ovoga zakona primjenju se šest mjeseci nakon stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavak (4) ovoga zakona.

Članak 63.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedateljica
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Lidija Bradara, v. r.

Predsjedatelj
Zastupničkoga doma
Parlamenta Federacije BiH
Edin Mušić, v. r.

На основу члана IV.B.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЕНЕРГИЈСКОЈ ЕФИКАСНОСТИ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Проглашава се Закон о енергијској ефикасности у Федерацији Босне и Херцеговине, који је усвојио Парламент Федерације Босне и Херцеговине на сједници Представничког дома од 15.02.2017. године и на сједници Дома народа од 02.02.2017. године.

Број 01-02-160-01/17
15. марта 2017. године
Сарајево

Предсједник
Маринко Чавара, с. р.

ЗАКОН

О ЕНЕРГИЈСКОЈ ЕФИКАСНОСТИ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет)

- (1) Овим законом уређују се: енергијска ефикасност у крајњој потрошњи чије је повећање дјелатност од општег интереса, доношење и провођење планова за унапређење енергијске ефикасности, мјере за побољшање енергијске ефикасности укључујући енергијске услуге и енергијске аудите, обавезе јавног сектора, обавезе великих потрошача, права и обавезе крајњих потрошача, укључујући јавни, стамбени и комерцијални сектор у погледу примјене мјера енергијске ефикасности, начин финансирања побољшања енергијске ефикасности и друга питања од значаја за енергијску ефикасност у Федерацији Босне и Херцеговине.
- (2) Овај закон се не примјењује на енергијску ефикасност у постројењима за производњу, пренос, дистрибуцију и трансформацију енергије.

Члан 2.

(Сврха)

Сврха овог закона је да се остваре циљеви одрживог енергетског развоја: смањење негативних утицаја на животну околину, повећање безбједности снабдијевања енергијом, задовољавање потреба за енергијом крајњих потрошача и испуњење међународних обавеза које је Босна и

Херцеговина преузела у погледу смањења емисија гасова стаклене баште примјеном мјера енергијске ефикасности у крајњој потрошњи.

Члан 3.
(Дефиниције)

За потребе овог закона, примјењују се следеће дефиниције:

- 1) **"Агенција за енергијску ефикасности"** је правно лице надлежно за обављање стручних послова у циљу унапређења услова и мјера за рационалну употребу и штедњу енергије и енергената укључујући и повећање ефикасности коришћења енергије у свим секторима потрошње енергије.
- 2) **"Сертификат о енергијској ефикасности" (Сертификат)** значи потврду којом се означава енергијска ефикасност зграде или дијела зграде.
- 3) **"Даљинско гријање" или "даљинско хлађење"** је дистрибуција термалне енергије у облику паре, вруће воде или хлађене течности, од централног производног извора кроз мрежу до већег броја зграда или мјеста у циљу гријања или хлађења простора или за процесно гријање или хлађење.
- 4) **"Детаљна студија изводљивости"** је преглед који се обавља у циљу утврђивања:
 - а) анализе потреба за енергијом, односно, анализе потрошње енергије уговореног објекта (објеката) у почетном периоду;
 - б) идентификације предложених мјера енергијске ефикасности;
 - ц) потенцијалне енергијске и финансијске уштеде вредноване за сваку мјеру енергијске ефикасности и
 - д) вриједности потребне инвестиције за сваку мјеру енергијске ефикасности чији су резултати садржани у уговору о енергијском ефекту.
- 5) **"Директан утицај"** је утицај производа који стварно троше енергију за вријеме употребе.
- 6) **"Дистрибуција"** значи транспорт електричне енергије путем средњенапонског и нисконапонског дистрибутивног система, транспорт природног гаса путем нископритисног дистрибутивног система и транспорт топлотне енергије путем топловодног дистрибутивног система у циљу испоруке купцима, али не укључује снабдијевање.
- 7) **"Дистрибутер енергената"** је правно или физичко лице чија је дјелатност дистрибуција енергената у циљу испоруке енергената крајњем кориснику и дистрибутивним станицама које енергенте транспортују до крајњег корисника. Ова дефиниција не укључује операторе дистрибутивних система из тачке 35) овог члана.
- 8) **"Дистрибутер производа који користе енергију"** је трговац на мало или друго правно или физичко лице које продаје, издаје, нуди куповину на отплату или представља производе који користе енергију крајњим корисницима.
- 9) **"Друштво за енергијске услуге" (у даљем тексту: ЕСЦО)** је правно лице која пружа енергијске услуге на основу уговора о енергијском ефекту, или другог одговарајућег уговора, приликом вршења енергијског аудита, пројектовања, грађења, стручног надзора над грађењем, реконструкције, одржавања објеката, као и управљања и надзора над потрошњом енергије те притом прихвата финансијски ризик.
- 10) **"Еко-дизајн"** је скуп услова који се односе на системску интеграцију еколошких аспеката у дизајн производа, за вријеме њихове употребе, а у циљу смањивања свеукупног негативног утицаја производа на животну средину.
- 11) **"Енергијска ефикасност зграда"** значи израчунату или измјерену количину енергије која је потребна за задовољавање потражње за енергијом, повезаном са типичном употребом зграде која, између осталог, укључује и енергију која се користи за гријање, хлађење, вентилацију, загријавање топле воде и расвјету.
- 12) **"Енергијска ефикасност"** је однос између потрошене енергије и оствареног ефекта у услугама, роби или енергији.
- 13) **"Енергијска услуга"** је физичка корист, предност или добро добијено из комбинације енергије с енергијски ефикасном технологијом и/или дјеловањем, која може укључивати рад, одржавање и контролу потребне за пружање те услуге, која се испоручује на бази уговора и за коју је доказано да, у уобичајеним околностима, доводи до побољшања енергијске ефикасности која се може верификовати и измјерити или процијенити, и/или до уштеда примарне енергије.
- 14) **"Енергијски аудит"** је документовани поступак за стицање одговарајућих сазнања о постојећој потрошњи енергије зграде и енергијским карактеристикама зграде, дијела зграде или групе зграда које имају заједничке енергетске системе, технолошког процеса и/или индустријског постројења и осталих објеката, приватних или јавних услуга, за утврђивање и одређивање исплативости примјене мјера за побољшање енергијске ефикасности те израду извјештаја са прикупљеним информацијама и предложеним мјерама.
- 15) **"Енергетски субјекат"** је физичко или правно лице које обавља дјелатност производње, преноса, дистрибуције или снабдијевања енергијом.
- 16) **"Енергија"** значи све облике комерцијално расположиве енергије (електрична енергија, природни гас, укапљени природни гас, укапљени нафтни гас, сва горива за гријање и хлађење, угљен, тресет, биомаса и горива за превоз - искључујући авионска и бродска погонска горива).
- 17) **"Финансијски инструменти уштеда енергије"** су финансијски инструменти као што су фондови, субвенције, пореске олакшице, зајмови, финансирање од треће стране, уговори о енергијском ефекту, уговори о гарантованим уштедама енергије, спољно снабдијевање енергијом и остали сродни уговори које на тржишту нуде јавна или приватна тијела како би дјелимично или потпуно покрила почетни трошак пројекта примјене мјера за побољшање енергијске ефикасности.
- 18) **"Финансирање треће стране"** је уговорни споразум који обухвата трећу страну – осим снабдјевача/добављача енергијом и корисника мјере побољшања енергијске ефикасности – која обезбјеђује капитал за ту мјеру и зарачунава кориснику накнаду једнаку дијелу уштеда енергије постигнутих као резултат мјере побољшања енергијске ефикасности. Та трећа страна може али не мора бити друштво за енергијске услуге (ЕСЦО). Уколико трећа страна није друштво за енергијске услуге, она има могућност преузимања уговора о енергијској ефикасности, или другог одговарајућег уговора, којим је регулисано обављање енергијских услуга од друштва за енергијске услуге.
- 19) **"Фонд"** је Фонд за заштиту животне средине Федерације Босне и Херцеговине основан Законом о Фонду за заштиту околиша Федерације Босне и Херцеговине

- ("Службене новине Федерације БиХ", број 33/03), који финансијски подржава пројекте побољшања енергијске ефикасности.
- 20) **"Индикативни циљеви за уштеду енергије"** су планиране уштеде у финалној потрошњи енергије у Федерацији Босне и Херцеговине изражене како у апсолутном износу у GWh или еквивалентним јединицама, тако и у проценту финалне просјечне потрошње енергије.
- 21) **"Индикатори потрошње енергије"** су исказане или израчунате вриједности које показују потрошњу енергије у зависности од специфичности конструкције и представљају мјеру енергијске ефикасности.
- 22) **"Индиректан утицај"** је утицај производа који не троше енергију, али доприносе очувању енергије за вријеме употребе.
- 23) **"Инвеститор"** је правно или физичко лице које своја или посуђена средства улаже у изградњу новог или реконструкцију, поправак, односно, доградњу постојећег индивидуалног објекта становања, колективног објекта становања или његовог самосталног дијела, стамбено-пословног објекта, пословног објекта,
- 24) **"Испоручилац производа који користе енергију"** је произвођач, његов овлашћени представник, увозник или друго правно или физичко лице које производе који користе енергију ставља на тржиште.
- 25) **"Крајњи потрошач енергије"** је физичко или правно лице које купује енергију за сопствену потрошњу.
- 26) **"Правно лице овлашћено за обављање енергијског аудита"** је правно лице које испуњава услове наведене овим законом и овлашћено од Федералног министарства просторног уређења за обављање енергијских аудита.
- 27) **"Малим оператором дистрибутивног система" или "малим снабдјевачем"** сматра се правно лице које дистрибуише или прода мању количину енергије од количине еквивалентне енергије од 75 GWh годишње или запошљава мање од десет лица или чији годишњи приход не прелази 4.000.000,00 KM.
- 28) **"Механизми енергијске ефикасности"** су инструменти које користи Влада Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Влада), влада кантона или орган управе или јединице локалне самоуправе или јавне установе како би створили оквир подршке или подстицаја за учеснике на тржишту да наручују и пружају енергијске услуге и остале мјере енергијске ефикасности.
- 29) **"Министар"** се односи на федералног министра енергије, рударства и индустрије.
- 30) **"Министарство"** се односи на Федерално министарство енергије, рударства и индустрије.
- 31) **"Мјере енергијске ефикасности"** су радње и активности којима се на провјерљив, мјерљив и процјенљив начин постиже побољшање енергијске ефикасности.
- 32) **"Надлежна министарства"** у смислу овог закона су Федерално министарство енергије, рударства и индустрије, Федерално министарство просторног уређења, Федерално министарство околиша и туризма и Федерално министарство промета и комуникација.
- 33) **"Недозвољена употреба наљепнице"** представља коришћење наљепнице са подацима о енергијској ефикасности производа на начин који није предвиђен овим законом и подзаконским актима.
- 34) **"Носилац програма обуке"** је правно лице које је, у складу с условима прописаним овим законом и уредбом из члана 27. став (4), добило овлашћење за провођење програма обуке за лица која проводе енергијске аудите;
- 35) **"Оператор дистрибутивног система"** је правно лице одговорно за дистрибуцију, погон, управљање, одржавање, изградњу и развој електродистрибутивне мреже, или дистрибутивне мреже природног гаса или дистрибутивне мреже за пренос топлотне енергије за даљинско гријање и/или хлађење и прикључење нових потрошача енергије и произвођача.
- 36) **"Основна потрошња енергије"** је нормална потрошња енергије са нормалним трошковима енергије, те се користи као основа за поређење при одређивању будућих уштеда енергије.
- 37) **"Основне вриједности"** су вриједности које се користе за одређивање основне потрошње енергије и служе као полазни параметар за поређење енергијских карактеристика зграда, као и за одређивање могућности за смањење потрошње енергије.
- 38) **"Побољшање енергијске ефикасности"** је повећање ефикасног коришћења енергије у крајњој потрошњи, што је резултат техничко-технолошких промјена, промјена у управљању и/или у понашању потрошача енергије.
- 39) **"Потрошач са обавезом управљања енергијом"** је обезбик у јавном сектору зграда, јавна расвјета и други потрошачи енергије када имају статус корисника средстава Фонда.
- 40) **"Програми побољшања енергијске ефикасности"** су активности усмјерене на групе крајњих потрошача енергије и које уобичајено доводе до побољшања енергијске ефикасности која се може провјерити и измјерити или процијенити.
- 41) **"Производ који користи енергију"** је производ који за свој предвиђени рад треба енергију, укључујући и дијелове производа који су зависни од енергије, а који се стављају на тржиште и/или употребу као индивидуални производи.
- 42) **"Систем управљања енергијом"** је низ процеса који омогућавају коришћење податка и информација за одржање и побољшање енергијских карактеристика у циљу побољшања радне ефикасности, смањење интензитета енергије и смањење утицаја на животну средину. Систем се успоставља у оквиру стандарда BAS EN ISO 50001:2012.
- 43) **"Снабдјевач енергијом"** је енергетски субјект који се бави куповином и набавком, испоруком и продајом енергије/енергената крајњим корисницима.
- 44) **"Уговор о енергијском ефекту"** је уговор о пружању енергијских услуга закључен између корисника и углавном ЕСЦО-а по коме се провођење мјера плаћа према уговореном степену побољшања енергијске ефикасности.
- 45) **"Управљање енергијом"** је праћење и анализирање потрошње енергије, провођење енергијских аудита, енергијска сертификација зграда, провођење мјера енергијске ефикасности, успостављање и вођење информационог система за енергијску ефикасност.
- 46) **"Уштеда енергије"** је смањење потрошње енергије утврђено мјерењем или процјеном потрошње прије и послије примјене мјера за побољшање енергијске ефикасности, уз усклађивање са спољним условима који утичу на потрошњу енергије.
- 47) **"Велики потрошач енергије"** је крајњи потрошач енергије чија укупна годишња потрошња енергије прелази прописане граничне вриједности потрошње енергије.

- 48) **"Зградарство"** је дисциплина која проучава све што се односи на грађевински дио објекта, односно проучава елементе, склопове, типове конструкција, просте и сложене техничке системе у и на објекту, начин грађења, примјену материјала и потребну пројектну документацију за изградњу објекта.
- 49) **"Значајна обнова"** означава реконструкцију, реновирање или адаптацију зграде када су укупни трошкови, који се односе на омотач зграде или техничке системе зграде, већи од 25% вриједности зграде, не рачунајући вриједност земљишта на којем се зграда налази, односно, када се обнавља више од 25% површине омотача зграде.

II. ИНДИКАТИВНИ ЦИЉЕВИ

Члан 4.

(Индикативни циљеви за уштеду енергије)

- (1) Индикативни циљеви Федерације Босне и Херцеговине у остваривању уштеда у потрошњи енергије утврђују се Акционим планом за енергијску ефикасности Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БЕАПФ), а на основу обавеза утврђених Националним акционим планом енергијске ефикасности Босне и Херцеговине (НЕЕАП).
- (2) БЕАПФ је саставни дио Националног акционог плана енергијске ефикасности Босне и Херцеговине.
- (3) Индикативни циљеви израчунавају се на основу расположивих података за последњих пет година.
- (4) Методологију за израчунавање индикативних циљева утврђује Министарство.

III. НАДЛЕЖНОСТ ЗА ПРОВОЂЕЊЕ ПОЛИТИКЕ ЕНЕРГИЈСКЕ ЕФИКАСНОСТИ

Члан 5.

(Агенција за енергијску ефикасности)

- (1) Агенција за енергијску ефикасности (у даљем тексту: Агенција) је непрофитна организација, са својством правног лица, за обављање стручних послова на унапређењу услова и мјера за рационалну употребу и штедњу енергије и енергената, као и побољшање енергијске ефикасности у свим секторима потрошње енергије.
- (2) Агенција се региструје у складу с овим законом и другим прописима у Федерацији Босне и Херцеговине који регулишу ову област.
- (3) У циљу обезбјеђења највећег нивоа доступности информација Агенција успоставља, води и одржава информациони систем енергијске ефикасности.
- (4) Влада ће, на приједлог Надлежних министарстава, посебним прописом успоставити и уредити питања везана за надлежност, статусна питања и организацију Агенције.

Члан 6.

(Надлежности Агенције)

Надлежности Агенције, између осталог, су:

- а) промовисање енергијске ефикасности и енергијске уштеде;
- б) промовисање коришћења енергије из обновљивих извора у циљу побољшања квалитета животне средине и смањења емисије гасова са стакленичким ефектом;
- ц) креирање и провођење пројеката који демонстрирају енергијску ефикасност и коришћење чистих, обновљивих извора енергије;
- д) анализирање постојања и предлагање начина уклањања баријера које спречавају могућност

примјене мјера за побољшање енергијске ефикасности;

- е) анализирање могућности примјене критеријума заштите животне средине и критеријума енергијске ефикасности на урбани развој са посебним акцентом на урбани развој становања, на начин да се наведени критеријуми укључе у процедуру за издавање дозвола за грађење, односно, покретање иницијативе за постизање пореских олакшица за пројекте које примјењују ове критеријуме;
- ф) учествовање у изради, координацији и контроли провођења краткорочних и дугорочних планова за остварење циљева побољшања енергијске ефикасности;
- г) руковођење реализацијом пројеката и провођењем мјера из области енергијске ефикасности, у складу са програмима побољшања енергијске ефикасности;
- х) припремање годишњих извјештаја о резултатима проведених мјера предвиђених програмима побољшања енергијске ефикасности;
- и) вођење регистра издатих сертификата у зградарству и регистра обављених енергијских аудита у индустрији;
- ј) организовање благовременог информисања јавности о резултатима проведених мјера у различитим секторима;
- к) учествовање у припреми легислативе у области енергијске ефикасности;
- л) учествовање у реализацији међународних програма и пројеката.

Члан 7.

(Обезбјеђење испуњавања циљева до успостављања Агенције)

- (1) До успостављања Агенције послове који ће обезбиједити постизање индикативних циљева обављаће Министарство.
- (2) У циљу постизања индикативних циљева, Министарство послове из става (1) овог члана обавља у сарадњи и координацији са Федералним министарством просторног уређења, Федералним министарством околиша и туризма и Федералним министарством промета и комуникација, а у складу с њиховим надлежностима.

Члан 8.

(Надлежност Министарства)

- (1) Министарство проводи политику побољшања енергијске ефикасности.
- (2) У сарадњи са министарствима из члана 7. став (2) овог закона, Министарство припрема и Влади доставља усаглашен приједлог подзаконских аката које, у складу с овим законом, доноси Влада.
- (3) У погледу провођења политике побољшања енергијске ефикасности Министарство координише друге органе управе, установе, јавна предузећа и заинтересоване стране.
- (4) Министарство учествује у припреми прописа неопходних за усклађивање законодавства Федерације Босне и Херцеговине са прописима о енергијској ефикасности који су на снази у Енергетској заједници.

Члан 9.

(Надлежност кантона)

Влада кантона, или од ње задужени орган управе, у провођењу овог закона је задужена да:

- а) доноси План енергијске ефикасности на свом подручју;

- б) управља потрошњом енергије у зградама које органи владе, јавне службе и предузећа чији је оснивач кантон, користе за обављање дјелатности;
- ц) утврђује подстицајне мјере за побољшање енергијске ефикасности;
- д) води информациони систем енергијске ефикасности на нивоу кантона, у складу са прописом из члана 48. овог закона и
- е) пружа стручну помоћ јединицама локалне самоуправе на изради програма побољшања енергијске ефикасности ради њиховог усклађивања са ЕЕАПФ-ом.

Члан 10.

(Надлежност јединица локалне самоуправе)

Јединица локалне самоуправе:

- а) доноси општински и/или градски програм побољшања енергијске ефикасности;
- б) управља енергијом у зградама и другим изграђеним објектима које, за обављање дјелатности, користе органи локалне самоуправе, јавне службе и јавна предузећа чији је оснивач локална самоуправа;
- ц) информише грађане о могућностима побољшања енергијске ефикасности, значају и ефектима примјене мјера енергијске ефикасности у стамбеним објектима у власништву грађана;
- д) информише пословне субјекте о могућностима побољшања енергијске ефикасности, значају и ефектима примјене мјера енергијске ефикасности у пословним објектима;
- е) утврђује подстицајне мјере за побољшање енергијске ефикасности и
- ф) води информациони систем потрошње енергије у зградама наведеним у алинеји б) овог члана, у складу са прописом из члана 48. овог закона.

IV. СТРАТЕШКИ ДОКУМЕНТИ ЕНЕРГИЈСКЕ ЕФИКАСНОСТИ

Члан 11.

(Стратегија енергијске ефикасности)

- (1) Стратегија енергијске ефикасности (у даљем тексту: Стратегија) је саставни дио Енергетске стратегије Федерације Босне и Херцеговине.
- (2) Стратегија се састоји од:
 - а) политике за провођење енергијске ефикасности;
 - б) стратешког плана за имплементацију циљева енергијске ефикасности који садржи:
 - 1) индикативне циљеве за уштеду енергије;
 - 2) смјернице за постизање индикативних циљева;
 - ц) акционог плана који дефинише имплементацију стратешког плана.
- (3) Министарство израђује, Влада предлаже, а Парламент Федерације Босне и Херцеговине доноси Стратегију.
- (4) Стратегија се усваја за период од најмање десет година.
- (5) Политика и стратешки план се доносе за период од најмање десет година, разматрају се најмање сваке двије године и ажурурају према потреби, а њихове измјене и допуне врше се према процедури из става (3) овог члана.
- (6) Стратегија утврђује ниво и начин обезбјеђења финансијских средстава потребних за испуњење индикативних циљева за уштеду енергије.
- (7) До доношења политике из става (2) тачка а) овог члана Министарство припрема, а Влада, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона, одлуком утврђује

привремене смјернице политике за провођење енергијске ефикасности.

- (8) Одлука из става (7) овог члана се почиње примјењивати након добијања сагласности од Парламента Федерације Босне и Херцеговине.

Члан 12.

(Акциони план енергијске ефикасности)

- (1) На приједлог Министарства ЕЕАПФ, припремљен у сарадњи са надлежним министарствима из члана 7. став (2) овог закона, доноси Влада у року од 90 дана од доношења привремених смјерница из члана 11. став (7) овог закона.
- (2) ЕЕАПФ садржи:
 - а) индикативне циљеве за уштеду енергије за период од три године;
 - б) мјере енергијске ефикасности за остваривање индикативних циљева за уштеду енергије;
 - ц) временски оквир и носиоце активности за провођење мјера за постизање индикативних циљева;
 - д) процјену резултата напретка у остваривању циљева из претходног ЕЕАПФ-а (осим за први ЕЕАПФ) непосредно прије доношења новог и
 - е) процјену финансијских и других средстава потребних за провођење ЕЕАПФ-а, изворе и начин њиховог обезбјеђивања.
- (3) Министарство ће пратити провођење ЕЕАПФ-а и поднијети извештај о његовој реализацији на усвајање Влади најкасније до 30. априла у текућој години, за претходну годину.
- (4) Измјене и допуне ЕЕАПФ-а врше се према процедури из става (1) овог члана.
- (5) Ради ефикасног провођења мјера и постизања индикативних циљева из ЕЕАПФ законом се може основати фонд преко којег ће се реализовати подршка за јавни и приватни сектор у циљу испуњавања обавеза побољшања енергијске ефикасности.

Члан 13.

(Оперативни план за побољшање енергијске ефикасности у федералним институцијама)

- (1) Оперативни план за побољшање енергијске ефикасности у федералним институцијама управе (у даљем тексту: Оперативни план) обухвата:
 - а) мјере које треба провести у институцијама јавне управе;
 - б) динамику провођења мјера;
 - ц) средства неопходна за реализацију мјера, извори и начин њиховог обезбјеђивања.
- (2) Оперативни план из става (1) овог члана мора бити усклађен са ЕЕАПФ-ом и доноси се на период од три године.
- (3) На основу приједлога оперативних планова јавних институција достављених од одговорних лица јавних институција, Министарство предлаже, а Влада доноси трогодишњи оперативни план из става (1) овог члана, у року од 90 дана од дана доношења ЕЕАПФ-а.
- (4) Финансирање провођења Оперативног плана врши се из буџета Федерације Босне и Херцеговине, Фонда, јавно-приватних партнерстава и других извора финансирања.
- (5) Одговорно лице институције јавне управе Влади и Министарству доставља извештај о провођењу оперативног плана најмање једном годишње.

Члан 14.

(Кантонални планови енергијске ефикасности)

- (1) Сваки кантон ће, у року од шест мјесеци од дана доношења ЕЕАПФ, донијети План енергијске ефикасности на подручју кантона.
- (2) План из става (1) овог члана мора бити усаглашен са ЕЕАПФ-ом.
- (3) Трогодишњи план из става (1) овог члана, припремљен у сарадњи с органима локалне самоуправе, економским удружењима и удружењима за заштиту животне средине те другим заинтересованим лицима, доноси влада кантона.
- (4) Саставни дио плана из става (1) овог члана су планови за унапређење енергијске ефикасности јавних институција установљених на нивоу кантона.
- (5) План из става (1) овог члана, прије његовог усвајања, влада кантона доставља Министарству у циљу процјене његове усаглашености са ЕЕАПФ-ом.

Члан 15.

(Програми побољшања енергијске ефикасности јединица локалне самоуправе)

- (1) На основу кантоналних планова, јединице локалне самоуправе доносе општинске и/или градске програме побољшања енергијске ефикасности у року од шест мјесеци од дана усвајања кантоналног плана.
- (2) Програм из става (1) овог члана се доноси за три године и обухвата:
 - а) Приједлог мјера за остварење индикативних циљева за уштеду енергије у потрошњи на територији јединице локалне самоуправе, укључујући:
 - 1) планове адаптације и одржавања зграда и других изграђених објеката, које користи јединица локалне самоуправе, њене административне службе, јавна предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе;
 - 2) планове за побољшање енергијске ефикасности комуналних услуга (јавне расвјете, снабдијевање водом, управљање отпадом и сл.) и транспорта;
 - 3) специфичне мјере у зградама заштићеним као културно наслеђе и друге сличне врсте објеката;
 - 4) друге мјере које треба провести на територији јединице локалне самоуправе.
 - б) временски оквир за провођење мјера за постизање индикативних циљева;
 - ц) процјену финансијских и других средстава потребних за провођење програма из става (1) овог члана, изворе и начин њиховог обезбјеђивања.
- (3) Финансирање провођења програма из става (1) овог члана врши се из буџета јединице локалне самоуправе, Фонда, јавно-приватних партнерстава и других извора финансирања.
- (4) Јединица локалне самоуправе, програм из става (1) овог члана, прије усвајања, доставља влади кантона у циљу процјене његове усаглашености са планом из члана 14. овог закона.

Члан 16.

(Програм побољшања енергијске ефикасности великог потрошача)

- (1) Велики потрошач успоставља систем управљања енергијом и доноси програм побољшања енергијске ефикасности за период од три године.
- (2) Програм из става (1) овог члана садржи детаљну анализу великог потрошача према структури потрошње,

карактеристикама потрошње, процјену стања енергијске ефикасности, индикативне циљеве за уштеду енергије, мјере за унапређење енергијске ефикасности, изворе средстава и друге потребне податке.

- (3) Програм из става (1) овог члана Велики потрошач доноси у року од 90 дана од дана доношења Плана енергијске ефикасности кантона.
- (4) Велики потрошач је дужан да програм из става (1) овог члана достави Министарству ради провјере усклађености са планом усвојеним на кантоналном нивоу и ЕЕАПФ-ом.
- (5) Велики потрошач је дужан да, до 1. марта текуће године, достави Министарству извјештај о провођењу програма из става (1) овог члана који, између осталог, садржи анализу циљева постигнутих у претходној години као и будуће мјере.
- (6) Велики потрошач је обавезан да проводи мјере побољшања енергијске ефикасности и да:
 - а) успостави адекватну организациону структуру за управљање енергијом и одреди лице одговорно за управљање енергијом;
 - б) обезбиједи провођење енергијских аудита и примјену економски исплативих мјера енергијске ефикасности;
 - ц) успостави одговарајући информациони систем којим ће обезбиједити евиденцију праћења потрошње енергије.
- (7) Министар доноси пропис којим се утврђује гранична вриједност енергије за одређивање статуса великог потрошача, садржај програма за побољшање енергијске ефикасности из става (2) овог члана и извјештај о провођењу програма из става (4) овог члана.

Члан 17.

(Дистрибутер енергената, оператор дистрибутивног система и снабдјевач енергијом)

- (1) Дистрибутер енергената, оператор дистрибутивног система и снабдјевач енергијом Министарству подноси извјештај о раду једном годишње.
 - (2) Извјештај из става (1) овог члана обухвата:
 - а) преглед испоручене енергије и енергената, према структури крајњих потрошача енергије, категорији и врсти потрошње;
 - б) географску локацију њихових крајњих потрошача енергије;
 - ц) процјену стања енергијске ефикасности крајњих потрошача енергије;
 - д) приједлоге за мјере побољшања енергијске ефикасности код крајњих потрошача енергије;
 - е) друге податке, који могу да буду релевантни за енергијску ефикасност код крајњих потрошача енергије.
- Образац извјештаја из става (1) овог члана доноси Министарство.
- (3) Субјекти из става (1) овог члана дужни су обављати послове из своје надлежности на начин да не ометају испоруку енергијских услуга и других мјера побољшања енергијске ефикасности, или да не ометају развој тржишта енергијских услуга и других мјера побољшања енергијске ефикасности.
 - (4) Субјекти из става (1) овог члана дужни су сами, или ангажовањем других субјеката, омогућити крајњим потрошачима енергије:
 - а) енергијске услуге по конкурентним цијенама;
 - б) енергијске аудите, проведене на независан начин, по конкурентним цијенама.

- (5) Влада, на приједлог Министарства и Федералног министарства просторног уређења, може донијети посебан пропис којим ће одредити годишњу накнаду, у висини процијењених трошкова активности из става (4) овог члана, за субјекте из става (1) овог члана, а која се уплаћује Фонду.
- (6) У случају доношења прописа из става (5) овог члана субјекти из става (1) овог члана нису дужни испуњавати обавезе из става (4) овог члана.
- (7) Прописом из става (5) овог члана Влада може регулисати могућност склапања добровољних споразума са власницима индустријских постројења на начин да се дефинишу елементи за супституцију плаћања накнаде за емисију стакленичких гасова с инвестирањем у побољшање енергијске ефикасности.
- (8) Доношење прописа из става (5) овог члана не ослобађа субјекте из става (1) овог члана од суздржавања од сваког понашања које ће ометати или угрозити пружање енергијских услуга, енергијских аудита или примјену мјера побољшања енергијске ефикасности.

V. МЈЕРЕ ЕНЕРГИЈСКЕ ЕФИКАСНОСТИ

Члан 18.

(Обавезе јавног сектора)

- (1) Органи јавне управе, организације, регулаторна тијела, јавне установе, агенције, јединице локалне самоуправе и јавна предузећа дужна су да врше управљање енергијом у просторијама у којима послују и другим средствима са којима послују.
- (2) Управљање енергијом обухвата обуку и едукацију својих запослених, као и успостављање и примјену критеријума енергијске ефикасности у поступцима набавке добара и услуга.
- (3) У сврху испуњења својих обавеза, субјекти у јавном сектору ће:
- периодично, а најмање једном годишње анализирати потрошњу енергије;
 - проводити енергијски аудит, у складу с овим законом и другим прописима који регулишу ову област и обезбиједити добијање сертификата о енергијској ефикасности објеката у функцији јавног сектора;
 - усвојити програм побољшања енергијске ефикасности;
 - имплементирати мјере програма енергијске ефикасности;
 - проводити, одржавати и развијати систем информација о енергијској ефикасности, а посебно систем контроле над потрошњом енергије;
 - достављати Агенцији и Министарству податке о укупно утрошеној енергији, у складу са прописом из члана 48. овог закона.
- (4) Одредбе ст. (1) и (2) примјењуваће и велики потрошачи у вршењу својих дјелатности, као и сви потрошачи енергије када користе средства за енергијску ефикасност добијена од Фонда, у складу са условима прописаним од Фонда.

Члан 19.

(Достављање података о годишњој потрошњи енергије)

- (1) Јединице локалне самоуправе, кантони и Служба за заједничке послове органа и тијела Федерације Босне и Херцеговине, у складу са прописом из члана 48. овог закона, извјештајем достављају Агенцији податке о годишњој потрошњи енергије у зградама и другим

изграђеним објектима које користе, са описом фактора који утичу на ниво потрошње, не касније од 1. марта текуће године за претходну годину.

- (2) Извјештај из става (1) овог члана, обухвата:
- укупну потрошњу енергије по енергентима;
 - укупну потрошњу енергије по типу зграде у оквиру јавног сектора (зграде органа управе, образовање, култура, друго);
 - корисне површине зграде;
 - број запослених и број корисника;
 - укупне трошкове за енергију, по енергентима за сваки тип зграде.
- (3) Агенција ће податке из ст. (1) и (2) овог члана уврстити у информациони систем из члана 46. став (1) овог закона.

Члан 20.

(Обновљиви извори енергије)

- (1) Употреба обновљивих извора енергије за производњу електричне или топлотне енергије сматра се мјером енергијске ефикасности у смислу овог закона ако:
- је електрична или топлотна енергија из ОИЕиЕК произведена на згради, или помоћним објектима зграде, у којој се користи;
 - специфични обновљиви извор енергије није већ обухваћен подстицајним мјерама или ако електрична енергија произведена из тог обновљивог извора енергије није намијењена за продају.
- (2) Физичка и правна лица, које користе обновљиве изворе енергије из става (1) овог члана, могу да користе средства намијењена за пројекте енергијске ефикасности.

Члан 21.

(Јавне набавке добара и услуга)

- (1) У складу са прописима који регулишу област јавних набавки, корисници средстава буџета Федерације Босне и Херцеговине или буџета кантона или јединица локалне самоуправе ће, при одлучивању о избору добављача у поступку јавне набавке, енергијску ефикасности робе и услуга оцјењивати заједно са осталим критеријумима и приоритет ће бити дат, под једнаким условима, за набавку опреме и услуга које омогућавају већи степен енергијске ефикасности.
- (2) Код расписивања јавне набавке за куповину или закуп зграде или дијела зграде, или реконструкцију зграде или дијела зграде, односно, за услугу пројектовања зграде или дијела зграде, за потребе субјекта јавног сектора, критеријум који дефинише енергијску ефикасност изграђене или пројектоване зграде или дијела зграде не може бити бодован испод нивоа од 20 % од укупног броја бодова.
- (3) При куповини или закупу зграде или дијела зграде, субјекат јавног сектора ће, у случају једнаког нивоа испуњености критеријума из става (2) овог члана, предност дати згради или дијелу зграде која има виши ниво енергијске ефикасности, документован сертификатом из члана 33. овог закона.

Члан 22.

(Обавезе власника зграде)

- (1) При продаји или изнајмљивању зграде или дијелова зграде, у огласу о продаји или изнајмљивању, мора бити наведен индикатор енергијске карактеристике зграде или дијела зграде.
- (2) Одредба из става (1) овог члана ступа на снагу 18 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

- (3) Одредба из става (1) овог члана не односи се на зграде и друге изграђене објекте са листе из члана 25. став (3) овог закона.
- (4) Прије преноса права власништва над зградом или дијелом зграде са продавца на купца, или прије ступања на снагу уговора о закупу зграде или дијела зграде, продавац, односно закуподавац је дужан да купцу, односно, закупопримцу предочи на увид сертификат из члана 33. овог закона.
- (5) Одредба из става (4) овог члана ступа на снагу 18 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 23.

(Обавезе инвеститора)

Уз захтјев за издавањем дозволе за употребу нове грађевине, или за промјену намјене грађевине, инвеститор је дужан приложити сертификат из члана 33. овог закона.

VI. ЕНЕРГИЈСКИ АУДИТ И СЕРТИФИКОВАЊЕ

Члан 24.

(Енергијске карактеристике зграде)

- (1) Енергијске карактеристике зграде утврђују се на основу стварног или процијењеног износа енергије која се троши у зависности од врсте и намјене зграде, што укључује гријање, припрему топле воде, хлађење, вентилацију, освјетљење и погон апарата, опреме и уређаја инсталираних у згради.
- (2) Количина енергије из става (1) овог члана, мора бити изражена кроз индикаторе који се обрачунавају узимајући у обзир задату унутрашњу температуру зграде, топлотну изолацију овојнице зграде, перформансе техничких система зграде, дизајн и локацију зграде, климатске услове, утицај сусједних објеката, сопствену производњу енергије и све остале факторе који утичу на потрошњу енергије.
- (3) Правилник о минималним захтјевима за енергијским карактеристикама зграда доноси федерални министар просторног уређења.
- (4) Правилник из става (3) овог члана садржи методологију утврђивања захтјева за енергијским карактеристикама зграда у зависности од врсте и намјене зграде, карактеристика топлотне изолације зграде, потрошње енергије за обезбјеђење топле воде и других захтјева у погледу енергијске ефикасности.
- (5) Ревизија захтјева за енергијским карактеристикама зграда врши се најмање једном у периоду од пет година и мора узети у обзир технички прогрес у грађевинском сектору.

Члан 25.

(Нове зграде)

- (1) Пројекат за изградњу нове зграде, значајна обнова постојеће зграде мора бити у складу са захтјевима за енергијским карактеристикама зграда, у складу с овим законом.
- (2) Пројекат из става (1) овог члана мора предвидјети индивидуална мјерила потрошње електричне или топлотне енергије, односно природног гаса за сваку индивидуалну јединицу у објекту.
- (3) Федерални министар просторног уређења, на приједлог кантонских министарстава надлежних за просторно уређење, институција надлежних за културно-историјско наслеђе и вјерских заједница утврђује листу зграда и других изграђених објеката на које се не односе обавезе из става (1) овог члана.
- (4) Приликом утврђивања листе из става (3) овог члана, потребно је укључити објекте који су:

- а) зграде које су службено заштићене као дио културно-историјског наслеђа или због њихове посебне архитектонске или историјске важности уколико би усклађеност с одређеним минималним захтјевима за енергијским карактеристикама неприхватљиво промијенила њихов изглед или особине;
 - б) зграде које се користе као вјерски објекти или мјеста за обављање вјерских активности;
 - ц) привремени објекти са роком употребе од двије године или краће, индустријски комплекси, радионице и нестамбене пољопривредне зграде са ниском потрошњом енергије;
 - д) стамбене зграде, које се користе или које су намијењене за коришћење на период краћи од четири мјесеца годишње или за ограничену годишњу употребу и с очекиваном потрошњом енергије која је мања од 25% цијелогодишње употребе;
 - е) самостојеће зграде с укупном корисном подном површином мањом од 50m².
- (5) Приликом подношења захтјева за издавање урбанистичке сагласности за индивидуалне објекте, зграде или групе зграда, инвеститор мора, у склопу идејног пројекта, приложити анализу употребе алтернативних система снабдијевања енергијом.
 - (6) Анализа из става (5) овог члана узима у обзир еколошку и економску изводљивост високо дјелотворних наведених алтернативних система, ако су такви доступни:
 - а) децентрализовани систем снабдијевања базиран на обновљивим изворима енергије;
 - б) когенерацију;
 - ц) даљинско или блок гријање или хлађење, посебно гдје је то базирано на потпуном или дјелимичном коришћењу обновљивих извора енергије;
 - д) топлотне пумпе.
 - (7) Документација, на којој је анализа из става (5) овог члана заснована у циљу верификације, мора бити доступна органу надлежном за издавање урбанистичке сагласности.
 - (8) На основу увида у анализу и документацију из ст. (5) и (7) овог члана, орган надлежан за издавање урбанистичке сагласности дужан је дефинисати услове за примјену система снабдијевања енергијом.

Члан 26.

(Енергијски аудит и студија изводљивости за уговор о енергијској ефикасности)

- (1) Енергијски аудит свих крајњих потрошача, сектора јавних комуналних услуга, укључујући домаћинства, комерцијалне потрошаче и мале и средње индустријске потрошаче, врши се искључиво на основу правила струке, објективно и потпуно независно.
- (2) Сврха енергијског аудита је утврђивање исплатљивости могућности за смањење крајње потрошње енергије, у складу са прописом из става (10) овог члана и утврђивање остварених уштеда након примјене мјера енергијске ефикасности.
- (3) Енергијски аудит се састоји од:
 - а) прикупљање података;
 - б) мјерења крајње потрошње енергије;
 - ц) процјене енергијске ефикасности и
 - д) идентификовања мјера за уштеду енергије.
- (4) Влада, на усаглашени приједлог Министарства и Федералног министарства просторног уређења, уредбом прописује:

- a) начин, услове и рокове провођења енергијских аудита;
- б) садржај извјештаја о енергијском аудиту;
- ц) начин и методологију енергијског сертификавања зграда укључујући дефинисање врсте зграда на које се сертификат односи;
- д) садржај и изглед сертификата;
- е) зграде јавне намјене које имају обавезу енергијског аудита и јавног излагања енергијског сертификата;
- ф) типове зграда према намјени и броју часова гријања;
- г) начин утврђивања енергијске класификације зграда;
- х) садржај и начин вођења регистра правних и физичких лица овлашћених за обављање енергијских аудита у виду електронске базе података;
- и) садржај и начин вођења регистра успјешно обучених стручно квалификованих лица која проводе енергијске аудите;
- ј) начин и услове провођења независне контроле извјештаја о проведеним енергијским аудитима и издатим сертификатима;
- к) садржај и начин вођења регистра издатих сертификата те
- л) друга питања везана за провођење енергијских аудита и енергијског сертификавања зграда.
- (5) Органи управе, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, јавне установе и друге организације које брше јавна овлашћења, који користе зграде или дијелове зграде које имају укупну корисну површину подова већу од 500 m², морају уговорити енергијски аудит најкасније годину дана од дана ступања на снагу овог закона.
- (6) Одговорна лица за зграде или дијелове зграда из става (5) овог члана омогућиће енергијске аудите зграда, те лицима овлашћеним за вршење енергијских аудита, обезбиједити доступним све расположиве податке и техничку документацију о згради која се прегледа.
- (7) Енергијски аудит зграда или дијелова зграде мора бити извршен према врсти и намјени зграде.
- (8) Корисник зграда или дијелова зграда, из става (5) овог члана, који је уговорио енергијски аудит доставља извјештај из члана 32. став (4) овог закона надлежном министарству просторног уређења и Агенцији у року од 30 дана од дана извршеног енергијског аудита.
- (9) На приједлог федералног министра просторног уређења Влада одлуком прописује највиши износ накнаде за услуге енергијског аудита.
- (10) Пропис о поступку за израчунавање оптималних трошкова минималних захтјева за енергијским карактеристикама зграда доноси федерални министар просторног уређења.
- (11) Детаљну студију изводљивости за уговор о енергијском ефекту израђује ЕСЦО. Детаљном студијом изводљивости за уговор о енергијској ефикасности предлажу се мјере за побољшање енергијске ефикасности и финансијски модел.
- (12) Детаљна студија изводљивости је саставни дио уговора о енергијском ефекту.
- која имају овлашћење за обављање енергијских аудита и/или енергијског сертификавања зграда, у складу с овим законом.
- (2) Овлашћење из става (1) овог члана даје се правном и/или физичком лицу које испуњава услове прописане овим законом и уредбом из става (3) овог члана.
- (3) Влада, на усаглашени приједлог Министарства и Федералног министарства за просторно уређење, доноси уредбу којом се, између осталог, прописује:
- a) услове и процедуре потребне за давање, важење, обнављање, измјену и одузимање овлашћења лицима за провођење енергијског аудита;
- б) документацију потребна за давање, важење, обнављање, измјену и одузимање овлашћења лицима за провођење енергијског аудита;
- с) поступак код измјене овлашћених лица (именованих лица и стручних квалификованих лица) за провођење енергијских аудита;
- д) надзор над обављањем послова овлашћених лица;
- е) програм обуке за лица која проводе енергијске аудите (у даљем тексту: програм обуке)
- ф) услове за давање овлашћења за провођење програма обуке;
- г) садржај и начин вођења регистра носилаца програма обуке и
- х) надзор над радом носилаца програма обуке и одузимање овлашћења.
- (4) Овлашћење за обављање енергијских аудита, на захтјев правног или физичког лица, даје, обнавља и мијења федерални министар просторног уређења, у складу са приједлогом Стручног одбора за енергијску ефикасност из члана 30. овог закона (у даљем тексту: Стручни одбор).
- (5) Федерални министар просторног уређења одузеће овлашћење за обављање енергијских аудита ако:
- a) овлашћено лице обавља енергијске аудите у супротности с овим законом;
- б) овлашћено лице не испуњава обавезе из овог закона;
- ц) овлашћено лице престане да испуњава прописане услове за добијање овлашћења;
- д) такву препоруку да Стручни одбор.
- (6) Овлашћење из става (1) овог члана издаје се на период од четири године, а након истека овог рока може бити обновљено, у складу с уредбом из става (3) овог члана.

Члан 28.

(Врсте овлашћења)

Овлашћење из члана 27. овог Закона даје се за:

- a) обављање енергијских аудита и енергијско сертификавање зграда са једноставним техничким системом;
- б) енергијско сертификавање зграда са сложеним техничким системом;
- ц) обављање енергијских аудита зграда са сложеним техничким системом и других изграђених објеката и
- д) обављање енергијских аудита комуналних услуга (јавне расвјете, снабдијевање водом, управљање отпадом и сл.).

Члан 29.

(Услови за обављање енергијског аудита)

- (1) За обављање енергијског аудита правна лица, између осталог, морају:
- a) имати сједиште у Федерацији Босне и Херцеговине и бити регистрована за: пројектовање,

Члан 27.

(Овлашћење за обављање енергијских аудита и/или енергијског сертификавања зграда)

- (1) Енергијски аудит и/или енергијско сертификавање зграда могу да обављају само правна и физичка лица

- архитектонске и инжењерске дјелатности и техничко савјетовање, стручни надзор изградње објеката и постројења, или друге професионалне дјелатности у области архитектуре или грађевинарства и енергетике,
- б) имати најмање три стручно квалификована лица у сталном радном односу на пуно радно вријеме са VII степеном стручне спреме или високо образовање другог циклуса Болоњског система студирања, из области архитектуре или грађевинарства, машинства и електротехнике.
- (2) За обављање енергијског аудита физичка лица, између осталог, морају:
- а) имати завршен VII степен стручне спреме или високо образовање другог циклуса Болоњског система студирања, из области архитектуре, грађевинарства, машинства и електротехнике са најмање пет година радног искуства и
- б) имати склопљен уговор о осигурању од професионалне одговорности.
- (3) Правно лице које поседује овлашћење из члана 28. тачка ц) може да проводи редовне енергијске аудите система централног гријања, као и система за климатизацију зграде, у складу са посебним прописом.
- (4) Пропис из става (3) овог члана доноси Министар.

Члан 30.

(Стручни одбор за енергијску ефикасност)

- (1) Стручни одбор се састоји од пет чланова, од којих предсједника и једног члана предлаже Федерални министар просторног уређења, замјеника предсједника и једног члана предлаже Министар, а један члан се бира из реда експерата. Стручни одбор има и техничког секретара.
- (2) Стручни одбор из става (1) овог члана рјешењем именује Влада Федерације.
- (3) За члана Стручног одбора из реда експерата, на усаглашени приједлог Министарства и Федералног министарства просторног уређења, именује се лице које има академски назив доктора наука архитектонске, грађевинске, машинске или електротехничке струке.
- (4) Административно-техничке и финансијске послове Стручног одбора обавља Федерално министарство просторног уређења.
- (5) Стручни одбор се бира на период од три године.
- (6) Начин избора чланова Стручног одбора, дјелокуп рад, финансирање и накнада се дефинише уредбом из члана 27. став (3) овог закона.

Члан 31.

(Услови за Стручно квалификовано лице)

- Стручно квалификована лица, запослена у правном лицу овлашћеном за обављање енергијских аудита, између осталог, морају:
- а) имати завршен VII степен спреме или високо образовање другог циклуса Болоњског система студирања;
- б) имати најмање три године радног искуства, у једној од сљедећих области: у пројектовању, стручном надзору изградње објеката и постројења, одржавању објеката и постројења, провођењу енергијских аудита објеката, испитивању функционисања постројења и утрошка енергије, пружању енергијских услуга или у другим стручним пословима у области енергетике и сл.;
- ц) имати увјерење о успјешно завршеном програму оспособљавања за провођење енергијског аудита.

Члан 32.

(Дужности лица овлашћених за обављање енергијских аудита)

- (1) Правна и физичка лица овлашћена за обављање енергијских аудита обављају енергијске аудите независно и објективно, у складу са овим законом, подзаконским актима, техничким прописима и правилима струке.
- (2) Лица из става (1) овог члана дужна су да воде евиденцију о извршеним енергијским аудитима и чувају пратећу документацију најмање десет година.
- (3) Лица из става (1) овог члана дужна су да одговоре на захтјев клијента који захтијева аудит у складу с одредбама овог закона.
- (4) Након обављеног енергијског аудита, лице из става (1) овог члана сачињава извјештај, који садржи:
- а) податке о потрошњи енергије с индикаторима потрошње објекта;
- б) податке о усклађивању карактеристика зграда са техничким прописима о енергијској ефикасности зграда и других прописа о енергијској ефикасности;
- ц) процјену енергијске ефикасности и индикатора на основу којих је направљена процјена;
- д) приједлог мјера за смањење потрошње енергије и побољшање енергијске ефикасности са процјеном уштеде енергије и начином остваривања уштеда;
- е) процјену исплативости мјера побољшања енергијске ефикасности;
- ф) приједлог управљања енергијом за побољшање енергијске ефикасности.
- (5) Правна лица из става (1) овог члана неће извршити енергијски аудит за клијента:
- а) који у том правном лицу има финансијски интерес, укључујући, али не ограничавајући се на дионице;
- б) за кога је учествовао у финансирању, изради дијела плана, припреми пројекта, професионалном надзору изградње, изградњи или одржавању објекта за који је затражен енергијски аудит;
- ц) који је члан надзорног одбора или управе, управног одбора, представник, пуномоћник или запосленик, или
- д) коме је брачни друг и/или сродник у првој линији или у побочној линији до трећег степена, закључно, као и по тазбини до другог степена, закључно, члан надзорног одбора или управе, Управног одбора, представник, пуномоћник или запосленик.
- (6) Физичка лица из става (1) овог члана неће извршити енергијски аудит за клијента:
- а) за кога је учествовао у финансирању, изради дијела плана, припреми пројекта, професионалном надзору изградње, изградњи или одржавању објекта за који је затражен енергијски аудит или
- б) ако су у међусобном браку или сродству у првој линији или у побочној линији до трећег степена, закључно, као и по тазбини до другог степена, закључно, или са клијентом има било какав други финансијски интерес.
- (7) Годишњи извјештај о извршеним енергијским аудитима лица из става (1) овог члана достављају Агенцији и надлежном кантоналном министарству.
- (8) Извјештај из става (7) овог члана обавезно садржи опис стања и мишљење о мјерама које се требају предузети да би се побољшала енергијска ефикасност прегледаних објеката.

- (9) Стручно квалификованим лицима из члана 31. овог закона неће бити дозвољено да обављају енергијски аудит за клијента:
- који у том правном лицу има финансијски интерес, укључујући, али не ограничавајући се на дионице;
 - за кога је учествовао у финансирању, изради дијела плана, припреми пројекта, професионалном надзору изградње, изградњи или одржавању објекта за који је затражен енергијски аудит;
 - који је члан надзорног одбора или управе, управног одбора, представник, пуномоћник или запосленик, или
 - коме је брачни друг и/или сродник у првој линији или у побочној линији до трећег степена, закључно, као и по тазбини до другог степена, закључно, члан надзорног одбора или управе, Управног одбора, представник, пуномоћник или запосленик.
- ц) процедуре за обављање редовних енергијских аудита;
- д) форму и садржај извјештаја о редовном енергијском аудиту;
- е) одговорности учесника у енергијским аудитима;
- ф) казнене одредбе.
- (4) Извјештај о редовном енергијском аудиту се сачињава након извршеног прегледа система за гријање и садржи:
- резултате енергијског аудита,
 - препоруке за побољшање финансијске исплативости рада система за гријање.
- (5) Препорука из става (4) алинеја б) овог члана може бити заснована на најбољим расположивим техникама или на добрим искуствима из сличних ситуација на којима је постигнут висок ниво перформанси система за централно гријање у складу са прописима.
- (6) Извјештај о редовном енергијском аудиту се уручује власнику или управитељу зграде.

Члан 33.

(Сертификати о енергијској ефикасности зграда)

- На основу извјештаја из става (4) члана 32. овог закона, лица која имају овлашћења из члана 28. тч. а) и б) овог закона, издају потврду о енергијској ефикасности зграде или дијела зграде (у даљем тексту: Сертификат), у складу с уредбом из става (4) члана 26. овог закона.
- Сертификат из става (1) овог члана, између осталог, садржи:
 - енергијске карактеристике зграде;
 - референтне вриједности;
 - препоруке које су технички изводљиве за изградњу, исплативе и утичу на побољшање енергијских карактеристика зграде.
- Сертификат из става (1) овог члана се издаје на период до десет година.
- Регистар издатих сертификата води Агенција.

Члан 34.

(Подаци о енергијским карактеристикама зграда)

Правна лица из члана 18. став (1) овог закона дужна су да, на зградама које користе за обављање дјелатности, на видном мјесту поставе таблу на којој ће се поставити прва страница Сертификата.

Члан 35.

(Еко-дизајн производа)

Производи који користе енергију могу бити изложени на тржишту само ако испуњавају услове прописане за такав производ, уколико је њихова усаглашеност са захтјевима потврђена у прописаној процедури и ако су означени у складу са прописима који се доносе за ту врсту производа.

Члан 36.

(Енергијски аудит система за гријање)

- Власник зграде или посебног дијела зграде с уграђеним системом централног гријања на бази течних, гасовитих или чврстих горива, номиналне снаге више од 20 kW мора обезбиједити редован енергијски аудит система за гријање.
- Енергијски аудит из става (1) овог члана обављаће се у складу са овим законом и прописом који доноси Министар.
- Пропис из става (2) овог члана обавезно садржи:
 - форму и садржај захтјева за провођењем редовних енергијских аудита;
 - временске интервале за редовне енергијске аудите зависно од техничких карактеристика система;

Члан 37.

(Енергијски аудит система за климатизацију)

- Власник зграде или посебног дијела зграде с уграђеним системом за климатизацију номиналне снаге 12 kW или више мора обезбиједити редован енергијски аудит уређаја.
- Енергијски аудит из става (1) овог члана обавља се у складу с овим законом и прописом који доноси Министар.
- Пропис из става (2) овог члана обавезно садржи:
 - форму и садржај захтјева за провођењем редовних енергијских аудита;
 - временске интервале за редовне енергијске аудите зависно од техничких карактеристика система;
 - процедуре за обављање редовних енергијских аудита;
 - форму и садржај извјештаја о редовном енергијском аудиту;
 - одговорности учесника у енергијским аудитима;
 - казнене одредбе.
- Извјештај о редовном енергијском аудиту се сачињава након извршеног прегледа система за климатизацију и садржи:
 - резултате енергијског аудита;
 - препоруке за побољшање финансијске исплативости рада система за климатизацију.
- Препорука из става (4) алинеја б) овог члана може бити заснована на најбољим расположивим техникама или на добрим искуствима из сличних ситуација на којима је постигнут висок ниво перформанси система за централно гријање, у складу са прописима.
- Извјештај о редовном енергијском аудиту се уручује власнику или управитељу зграде.

Члан 38.

(Независни систем контроле)

- Контролу провођења поступка енергијских аудита из чл. 26., 36. и 37. овог закона, и издавања извјештаја из члана 32. став (4) овог закона проводи Комисија за независну контролу провођења поступка енергијских аудита (у даљем тексту: Комисија).
- Комисија ће вршити контролу на основу случајне селекције, у најмањем омјеру од 5% од свих годишње издатих извјештаја из члана 32. став (4) овог закона.
- Током контроле Комисија ће провјерити вриједност свих коришћених улазних података те извршити провјеру крајњег резултата енергијског аудита, те

- увидом на лицу мјеста и сврсиходност препорука датих извјештајем из члана 32. став (4) овог закона.
- (4) Уколико Комисија контролом утврди повреде поступка одређених уредбом из члана 26. став (4) овог закона, даће препоруку федералном министру просторног уређења да правном лицу овлашћеном за обављање енергијских аудита одузме овлашћење за обављање енергијских аудита.

Члан 39.

(Комисија за независну контролу провођења поступка енергијских аудита)

- (1) Комисију, из члана 38. овог закона, на приједлог Стручног одбора, рјешењем именује федерални министар просторног уређења.
- (2) Комисија се састоји од четири члана који се именују из реда експерата, високе стручне спреме, који имају релевантно искуство у креирању, припреми или примјени правила струке или техничке регулативе из подручја енергијске ефикасности.
- (3) Члановима Комисије припада накнада за рад која се финансира из средстава правног лица овлашћеног за обављање енергијских аудита чији рад је предмет контроле. Именовање, начин рада и накнада за рад чланова Комисије прописује се уредбом из члана 26. став (4) овог закона.

VII. ЕНЕРГИЈСКЕ УСЛУГЕ

Члан 40.

(Обавезе добављача и дистрибутера производа који користи енергију)

- (1) Добављачи и/или дистрибутери производа који користе енергију (у даљем тексту: производа) дужни су да обезбиједи техничку документацију производа на службеним језицима Босне и Херцеговине, у којој се наводи количина енергије која се троши употребом производа у уобичајеним радним условима.
- (2) Добављачи и/или дистрибутери производа дужни су да у промет стављају само производе који имају наљепницу са подацима о енергијској ефикасности производа.
- (3) Наљепница из става (2) овог члана мора бити видно истакнута и фиксирана на производу у објекту у којем се производ продаје, те видљива у огласу којим се производ рекламира.
- (4) Министар, посебним прописом, дефинише изглед и садржај наљепнице из става (2) овог члана у зависности од врсте, категорије, карактеристика и минималних захтјева за енергијску ефикасности производа.

Члан 41.

(Организовање енергијске услуге)

- (1) Оператор дистрибутивног система и снабдјевач енергијом који су у саставу вертикално и/или хоризонтално интегрисаних енергетских субјеката, могу да организују активности пружања енергијских услуга у оквиру интегрисаног енергетског субјекта, под условом раздвајања рачуна за ове дјелатности или ангажовањем независног вршиоца енергијских услуга.
- (2) У циљу реализације активности из става (1) овог члана, оператор дистрибутивног система и снабдјевач енергијом информације о понуди за пружање енергијских услуга објављују на властитој интернет страници и/или у медијима.
- (3) Понуда за пружање енергијских услуга мора да садржи податке о индикаторима енергијске ефикасности, мјерама енергијске ефикасности, вршиоцу енергијских

услуга, цијенама, механизмима финансирања, моделу уговора и друге информације.

- (4) Мали оператори дистрибутивног система и/или мали снабдјевачи, нису дужни да понуде и промовишу енергијске услуге.

Члан 42.

(Уговори о енергијском ефекту)

- (1) Уговор о енергијском ефекту се сачињава у писаној форми и, поред осталих одредби, садржи следеће:
- називе уговорних страна (укључујући и трећа лица, ако учествују у финансирању);
 - податке о основној потрошњи енергије у згради;
 - процјену енергијске ефикасности;
 - утврђивање енергијске и финансијске уштеде и остваривање гарантоване уштеде;
 - начин финансирања улагања у мјере побољшања енергијске ефикасности;
 - начин плаћања енергијске услуге, и правни лијек у случају неизвршавања обавеза плаћања;
 - план мјерења и верификације уштеда и
 - друга права и обавезе уговорних страна.
- (2) Средства за пружање енергијских услуга обезбјеђује дистрибутер енергетата, оператор дистрибутивног система, мали снабдјевач и/или власник објекта, у потпуности или дјелимично, из својих властитих извора или кроз финансирање треће стране путем друштва за енергијске услуге (ЕСЦО).
- (3) Вриједност инвестиције у примјени мјера енергијске ефикасности отплаћује се од уштеде енергије реализоване у односу на основну потрошње енергије у згради.
- (4) У пружању енергијских услуга ЕСЦО у цијелости или дјелимично преузима финансијски, технички и комерцијални ризик у примјени мјера енергијске ефикасности, а на основу израђене детаљне студије изводљивости што се дефинише уговором из става (1) овог члана.
- (5) Нацрт модела уговора, посебним прописом, доноси Министар.

Члан 43.

(Обезбјеђење индивидуалних уређаја за мјерење потрошње енергије)

- (1) Оператор дистрибутивног система, снабдјевач енергијом, мали оператор дистрибутивног система и мали снабдјевач дужни су да крајњим потрошачима енергије уграде властите индивидуалне уређаје за мјерење потрошње енергије набављене по конкурентним цијенама, односно, да угради атестиран уређај самостално набављен од крајњег потрошача енергије, за сваки дио зграде који представља независну цјелину, а који ће крајњим потрошачима енергије пружити тачне податке о тренутној и укупној потрошњи енергије и времену коришћења, гдје год је то технички изводљиво и финансијски оправдано у односу на могуће уштеде енергије.
- (2) Правна лица из става (1) овог члана дужна су инсталирати индивидуалне уређаје за мјерење потрошње енергије, у случају када постојећи уређај за мјерење потрошње енергије мора да буде замијењен, или када се врши реконструкција зграде, или реконструкција прикључка на мрежу снабдјевача, осим ако је то технички неизводљиво или финансијски неисплативо у односу на процијењене уштеде на период од пет година, што се утврђује провођењем енергијског аудита.

- (3) Правна лица из става (1) овог члана дужна су сваке године, у првих пет година од ступања на снагу овог закона, инсталисати најмање по 8% индивидуалних мјерних уређаја крајњим потрошачима енергије од укупног броја крајњих потрошача енергије, а затим сваке следеће године по 12%.
- (4) Лица из става (1) овог члана, морају да обезбиједу да се, уколико је то технички изводљиво, обрачун и фактурисање потрошње енергије заснива на стварној потрошњи енергије. Уз фактуру/рачун достављају се и одговарајуће информације које крајњим потрошачима енергије дају детаљан извјештај о тренутним трошковима енергије.
- (5) Информације из става (4) овог члана треба да садрже и податке о:
- интегралним трошковима за потрошену електричну енергију;
 - тренутне цијене и стварну потрошњу енергије;
 - поређење садашње енергијске потрошње са потрошњом у истом периоду претходне године, по могућности у графичкој форми;
 - гдје год је то могуће и корисно, поређење потрошње енергије са просјечном или стандардном потрошњом енергије у истој категорији;
 - контакт информације за крајњег потрошача енергије о организацијама које се баве енергијским услугама и које могу пружити информације о евентуалним мјерама за побољшање енергијске ефикасности.
- (6) Обрачун на бази стварне потрошње енергије, врши се у редовним интервалима како би се омогућило корисницима да ефикасно прате и коригују своју стварну потрошњу енергије, а највећи интервал обрачуна не треба бити већи од мјесец дана.
- (7) Обрачун мора бити приказан на јасан и разумљив начин у, или уз, испостављени рачун/фактуру.
- (8) Снабјевачи енергијом крајњих потрошача енергије морају најмање једном годишње уз рачуне/фактуре, или на други примјерен начин, информисати крајње потрошаче енергије о утицају начина потрошње енергије на животну средину и одрживи развој, те на подесан начин образовати и усмјеравати купце да рационално и ефикасно користе енергију.

VIII. ФИНАНСИРАЊЕ ПОБОЉШАЊА ЕНЕРГИЈСКЕ ЕФИКАСНОСТИ

Члан 44.

(Економски подстицаји)

- Проведбени пропис о подстицајним мјерама, начину њихове расподеле и дефинисању критеријума за подстицање енергијске ефикасности доноси Влада, на приједлог Министарства, у сарадњи са Федералним министарством просторног уређења.
- Подстицајне мјере могу да користе правна лица која примјењују технологије и производе који промовишу енергијску ефикасност.

Члан 45.

(Финансирање)

- Подстицај кантонима и јединицама локалне самоуправе за побољшање енергијске ефикасности може бити остварен из буџета Федерације Босне и Херцеговине, односно Фонда, само у случају када се предузимају активности усклађене са ЕЕАПФ-ом.

- Кантони и јединице локалне самоуправе могу само-стално финансирати поједине активности под условом да те активности нису у супротности са ЕЕАПФ-ом.

IX. УПРАВЉАЊЕ ИНФОРМАЦИЈАМА

Члан 46.

(Информациони систем Федерације Босне и Херцеговине)

- У циљу обезбјеђења највећег нивоа доступности информација, до успостављања Агенције, Фонд успоставља, води и одржава информациони систем енергијске ефикасности.
- Подаци о механизмима за енергијску ефикасности, финансијски и правни оквири усвојени у циљу постизања индикативних циљева за уштеду енергије морају бити јавно објављени и прослијеђени релевантним учесницима на тржишту.
- Подаци из става (2) овог члана обухватају:
 - Стратегију енергијске ефикасности из члана 11. овог закона;
 - имплементацију активности и мјера предвиђених Акционим планом из члана 12. овог закона;
 - индикативне циљеве из члана 4. овог закона;
 - извјештај о реализацији ЕЕАПФ-а из става (3) члана 12. овог закона укључујући и извјештај о финансијским средствима за њихово провођење; планове и извјештаје, у складу са чл.: 13., 14., 15. и 16. овог закона;
 - податке о оствареној уштеди енергије;
 - податке о Енергијској ефикасности по секторима;
 - извјештај из члана 17. овог закона;
 - извјештај из члана 19. овог закона;
 - јавни регистар, у складу са чланом 29. став (4) овог закона;
 - извјештај из члана 32. став (7) овог закона;
 - добру праксу у сектору енергијске ефикасности, и, све друге релевантне информације, у складу с овим законом и подзаконским актима.
- Информације прикупљене у складу са ставом (3) овог члана, садржавају следеће:
 - проведене активности и мјере за постизање појединачних индикативних циљева;
 - реализоване пројекте за постизање индикативних индивидуалних циљева које финансира Фонд;
 - стварну продају енергије за крајње кориснике у претходној календарској години;
 - однос количине индустријске производње и/или услуга и енергије која се користи у процесу;
 - енергијске индикаторе зграда, у складу са чланом 26. овог закона;
 - енергијске индикаторе техничких система у зградама и објектима, у складу са чл. 36. и 37. овог закона;
 - информације о осталим активностима у вези са примјеном овог закона и подзаконских аката.
- Лицима из члана 19. став (1) овог закона Фонд је обавезан, на захтјев, доставити тражене податке из информационог система.

- (6) Надлежним министарствима Фонд сваких шест мјесеци доставља податке из информационог система извјештајем дефинисаним прописом из члана 48. овог закона.

Члан 47.

(Лице које пружа информације)

Информације у складу са чланом 46. овог закона обезбјеђују се од:

- a) дистрибутера енергената, оператора дистрибутивног система, малих оператора дистрибутивног система, снабдијевача и малих снабдјевача;
- b) великих потрошача;
- ц) власника објеката;
- д) власника система за централно гријање и система за климатизацију;
- е) ресорних министарстава, кантона, јединица локалне самоуправе;
- ф) Фонда;
- г) пружалаца енергијских услуга.

Члан 48.

(Садржај, структура и начин управљања информацијама)

Министар ће посебним прописом одредити садржај, структуру и начин прикупљања и пружања информација, форму и садржај извјештавања.

X. УПРАВНИ НАДЗОР И ИНСПЕКЦИЈА

Члан 49.

(Надзор)

Управни надзор обухвата надзор над примјеном одредби овог закона и других прописа, надзор над обављањем послова одређених овим законом, надзор над законитошћу управних и других аката које доносе надлежни органи као и надзор над њиховим поступањем обавља Министарство и Федерално министарство за просторно уређење, свако у оквиру својих надлежности, у складу са овлашћењима прописаним овим законом, Законом о организацији органа управе ("Службене новине Федерације БиХ", број 35/05) и Законом о управном поступку у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/98 и 48/99). Ово не искључује и сарадњу са другим надлежним органима и организацијама.

Члан 50.

(Инспекција)

- (1) Инспекцијски надзор над провођењем одредби овог закона врше Тржишно-туристичка, Техничка инспекција и Урбанистичко-еколошка инспекција Федералне управе за инспекцијске послове, у складу са Законом о инспекцијама у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 69/05) и грађевинске инспекције установљене прописима на кантоналном нивоу.
- (2) Приликом вршења инспекције, инспектор има право на слободан приступ:
 - a) простору над којим се врши инспекција,
 - b) било којем документу од значаја за предмет инспекције.
- (3) Лице одговорно за простор над којим се врши инспекција уложиће сваки разуман напор да олакша послове вршења инспекције, а посебно ће:
 - a) обезбиједити несметан приступ инспектору у све просторије у редовном радном времену административног особља;
 - b) именовати представника који ће директно помоћи инспектору;
 - ц) поднијети све релевантне документе неопходне за преглед, и, генерално,

- d) извршити сваку разумну радњу да олакша рад инспекције.

Ни у једном тренутку, прије, за вријеме или послје инспекцијског прегледа, лице задужено за помоћ инспектору неће ни на који начин ометати вршење инспекцијског прегледа.

- (4) Инспектор ће након извршеног инспекцијског прегледа припремити извјештај са налазима инспекције са свим релевантним подацима и документима. Извјештај ће бити послат лицу надлежном за прегледани простор у року од 14 дана од дана вршења инспекције. Одговорно лице ће у року од 14 дана од дана пријема извјештаја доставити приговор на налаз уз достављање доказа у прилог својих тврдњи. Инспектор ће у року од 14 дана од дана пријема приговора испитати приговор и доставити коначни извјештај одговорном лицу.
- (5) На основу извјештаја, Инспектор за енергијску ефикасности може:
 - a) издати инструкцију о томе како треба да се поступа,
 - b) изрећи мјере и предузети активности, у складу са законом.

XI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 51.

(Јавни сектор)

Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ биће кажњено за прекршај одговорно лице у јавном органу, када се утврди да јавни орган не поштује одредбу из члана 26. став (5) овог закона.

Члан 52.

(Велики потрошачи)

- (1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ биће кажњен велики потрошач за прекршај, ако:
 - a) не донесе програм побољшања енергијске ефикасности, у складу са чланом 16. став (1) овог закона;
 - b) не достави годишњи програм побољшања енергијске ефикасности и извјештај, у складу са чланом 16. ст. (3) и (4) овог закона;
 - ц) не достави податке о годишњој потрошњи енергије, у складу са чланом 19. овог закона.
- (2) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ биће кажњено одговорно лице великих потрошача за било који прекршај из става (1) овог члана.

Члан 53.

(Оператор дистрибутивног система)

- (1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ биће кажњен оператор дистрибутивног система за прекршај, ако:
 - a) не достави Извјештај, како је наведено у члану 17. став (1) овог закона;
 - b) не организује понуду енергијских услуга за крајње потрошаче, у складу са одредбом члана 17. став (4) овог закона;
 - ц) не уграде индивидуалне уређаје за мјерење потрошње енергије, у складу са одредбама члана 43. ст (1), (2) и (3) овог закона;
 - д) доставља рачун/фактуру крајњим купцима енергије без информација из члана 43. став (5) овог закона;
- (2) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ биће кажњено одговорно лице оператора дистрибутивног система за било који прекршај из става (1) овог члана.

Члан 54.

(Снабдјевачи енергијом)

- (1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ биће кажњен снабдјевач енергијом за прекршај, ако:
 - а) не достави Извјештај, како је наведено у члану 17. став (1) овог закона;
 - б) не организује понуду енергијских услуга за крајње купце, у складу са одредбом члана 17. став (4) овог закона;
 - ц) доставља рачун/фактуру крајњим купцима енергије без информација из члана 43. став (5) овог закона,
 - д) не уграде индивидуалне уређаје за мјерење потрошње енергије, у складу са одредбама члана 43. ст. (1), (2) и (3) овог закона.
 - е) поступи супротно одредби члана 43. став (8) овог закона.
- (2) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ биће кажњено одговорно лице снабдјевача за било који прекршај из става (1) овог члана.

Члан 55.

(Овлашћено правно лице)

- (1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ биће кажњено правно лице овлашћено за обављање енергијских аудита за прекршај, ако:
 - а) поступа супротно одредби члана 32. став (2) овог закона
 - б) не одговори на захтјев клијента, како је дефинисано у члану 32. став (3) овог закона;
 - ц) не достави једном годишње извјештај, како је дефинисано у члану 32. став (7) овог закона;
 - д) обавља енергијски аудит за клијента супротно одредби члана 32. став (5) овог закона;
 - е) стручно квалификовано лице, запослено у правном лицу, обавља енергијски аудит за клијента супротно одредби члана 32. став (9) овог закона.
 - ф) не достави Агенцији податке потребне за упис у Регистар издатих сертификата.
- (2) Правном лицу из става (1) овог члана, које направи два или више прекршаја у току једне календарске године повући ће се овлашћење за обављање енергијских аудита, у складу са чланом 27. став (5) овог закона.
- (3) Правно лице којем је одузето овлашћење за вршење енергијских аудита и енергијско сертификавање, моћи ће да поднесе нови захтјев за издавање овлашћења у року, не краћем од три године након издавања акта којим је проглашено одговорним за прекршај из става (1) овог члана.

Члан 56.

(Овлашћено физичко лице)

- (1) Новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ биће кажњено физичко лице овлашћено за обављање енергијских аудита за прекршај, ако:
 - а) поступа супротно одредби члана 32. став (2) овог закона
 - б) не одговори на захтјев клијента, како је дефинисано у члану 32. став (3) овог закона;
 - ц) не достави једном годишње извјештај, како је дефинисано у члану 32. став (7) овог закона;
 - д) врши енергијски аудит за клијента супротно одредби члана 32. став (6) овог закона;
 - е) не достави Агенцији податке потребне за упис у Регистар издатих сертификата.

- (2) Физичком лицу из става (1) овог члана, које направи два или више прекршаја у току једне календарске године повући ће се овлашћење за обављање енергијских аудита, у складу са чланом 27. став (5) овог закона.
- (3) Физичко лице којем је одузето овлашћење за обављање енергијских аудита и енергијско сертификавање, моћи ће да поднесе нови захтјев за издавање овлашћења у року, не краћем од три године након издавања акта којим је проглашено одговорним за прекршај из става (1) овог члана.

Члан 57.

(Испоручилац и дистрибутер производа који користе енергију)

- (1) Новчаном казном од 3.000 КМ до 7.000 КМ биће кажњен испоручилац или дистрибутер производа који користе енергију за прекршај ако не обезбиједи информације о производима или ставља нетачне информације на наљепницама енергијске ефикасности из члана 40. овог закона или употребљава наљепнице из члана 40. овог закона на недозвољен начин.
- (2) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ биће кажњено одговорно лице испоручиоца или дистрибутера производа који користе енергију за прекршај из става (1) овог члана.

Члан 58.

(Фонд)

Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ биће кажњено одговорно лице у Фонду ако не поступи у складу са чланом 46. ст. (5) и (6) овог закона.

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 59.

(Подзаконски акти)

- (1) Сљедећи подзаконски акти неопходни за провођење овог закона донијеће се у року од шест мјесеци од његовог ступања на снагу:
 - методологија из члана 4. став (4);
 - пропис из члана 16. став (7);
 - образац из члана 17. став (2);
 - правилник из члана 24. став (3);
 - листа из члана 25. став (3);
 - уредба из члана 26. став (4);
 - одлука из члана 26. став (9);
 - уредба из члана 27. став (3);
 - пропис из члана 29. став (5);
 - рјешење из члана 30. став (2);
 - рјешење из члана 39. став (1);
 - пропис из члана 40. став (4);
 - нацрт модела уговора из члана 42. став (5);
 - пропис из члана 49.
- (2) Пропис из члана 26. став (10) овог закона донијеће се у року од шест мјесеци од објаве Компаративног методолошког оквира, дефинисаног чланом 5. Директиве 2010/31/ЕУ, у Службеном гласнику Европске уније.

Члан 60.

(Планови одрживог управљања енергијом - СЕАП)

Планови одрживог управљања енергијом (СЕАП) локалних заједница, направљени у оквиру пројекта "Споразум градоначелника" признају се као Програм из члана 15. став (1) овог закона, под условом да су усклађени са Планом из члана 14. став (1) овог закона.

Члан 61.

(Усклађивање с овим законом)

У случају да су одредбе других закона и прописа у супротности с овим законом примјењиваће се овај закон.

Члан 62.

(Одлагање почетка примјене одредбе)

Одредбе члана 40. став (2) овог закона примјењују се шест мјесеци након ступања на снагу прописа из члана 40. став (4) овог закона.

Члан 63.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Председавајућа Дома народа Парламента Федерације БиХ Лидија Брадара, с. р.	Председавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ Един Мушвић, с. р.
--	---

На основу члана IV.Б.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O ENERGIJSKOJ
EFIKASNOSTI U FEDERACIJI
BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o energijskoj efikasnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma od 15.02.2017. godine i na sjednici Doma naroda od 02.02.2017. godine.

Broj 01-02-160-01/17
15. marta 2017. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, s. r.

ZAKON
O ENERGIJSKOJ EFIKASNOSTI U FEDERACIJI
BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPĆE ODREDBE

Члан 1.

(Предмет)

- (1) Ovim zakonom uređuju se: energijska efikasnost u krajnjoj potrošnji čije je povećanje djelatnost od općeg interesa, donošenje i provođenje planova za unapređenje energijske efikasnosti, mjere za poboljšanje energijske efikasnosti uključujući energijske usluge i energijske audite, obaveze javnog sektora, obaveze velikih potrošača, prava i obaveze krajnjih potrošača, uključujući javni, stambeni i komercijalni sektor u pogledu primjene mjera energijske efikasnosti, način finansiranja poboljšanja energijske efikasnosti i druga pitanja od značaja za energijsku efikasnost u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- (2) Ovak zakon se ne primjenjuje na energijsku efikasnost u postrojenjima za proizvodnju, prijenos, distribuciju i transformaciju energije.

Члан 2.

(Сврха)

Svrha ovog zakona je da se ostvare ciljevi održivog energetskog razvoja: smanjenje negativnih uticaja na okoliš, povećanje sigurnosti snabdijevanja energijom, zadovoljavanje potreba za energijom krajnjih potrošača i ispunjenje međunarodnih obaveza koje je preuzela Bosna i Hercegovina u pogledu smanjenja emisija gasova staklene bašte primjenom mjera energijske efikasnosti u krajnjoj potrošnji.

Члан 3.

(Definicije)

Za potrebe ovog zakona primjenjuju se sljedeće definicije:

- 1) **"Agencija za energijsku efikasnost"** je pravno lice nadležno za obavljanje stručnih poslova s ciljem unapređenja uvjeta i mjera za racionalnu upotrebu i štednju energije i energenata uključujući i povećanje efikasnosti korištenja energije u svim sektorima potrošnje energije.
- 2) **"Certifikat o energijskoj efikasnosti" (Certifikat)** znači potvrda kojom se označava energijska efikasnost zgrade ili dijela zgrade.
- 3) **"Daljinsko grijanje" ili "daljinsko hlađenje"** je distribucija termalne energije u obliku pare, vruće vode ili ohlađene tečnosti od centralnog proizvodnog izvora kroz mrežu do većeg broja zgrada ili mjesta s ciljem grijanja ili hlađenja prostora ili za procesno grijanje ili hlađenje.
- 4) **"Detaljna studija izvodljivosti"** je pregled koji se obavlja s ciljem utvrđivanja:
 - a) analize potreba za energijom, odnosno analize potrošnje energije ugovorenog objekta (objekata) u početnom periodu;
 - b) identifikacije predloženih mjera energijske efikasnosti;
 - c) potencijalne energijske i finansijske uštede vrednovane za svaku mjeru energijske efikasnosti i
 - d) vrijednosti potrebne investicije za svaku mjeru energijske efikasnosti čiji su rezultati sadržani u ugovoru o energijskom efektu.
- 5) **"Direktan uticaj"** je uticaj proizvoda koji stvarno troše energiju za vrijeme upotrebe.
- 6) **"Distribucija"** znači transport električne energije putem srednjenaponskog i niskonaponskog distributivnog sistema, transport prirodnog gasa putem niskotlačnog distributivnog sistema i transport toplotne energije putem toplovodnog distributivnog sistema s ciljem isporuke kupcima, ali ne uključuje snabdijevanje.
- 7) **"Distributer energenata"** je pravno ili fizičko lice čija je djelatnost distribucija energenata s ciljem isporuke energenata krajnjem korisniku i distributivnim stanicama koje energente transportuju do krajnjeg korisnika. Ova definicija ne uključuje operatore distributivnih sistema iz tačke 35) ovog člana.
- 8) **"Distributer proizvoda koji koriste energiju"** je trgovac na malo ili drugo pravno ili fizičko lice koje prodaje, izdaje, nudi kupovinu na otplatu ili predstavlja proizvode koji koriste energiju krajnjim korisnicima.
- 9) **"Društvo za energijske usluge" (u daljnjem tekstu: ESCO)** je pravno lice koje pruža energijske usluge na osnovu ugovora o energijskom efektu, ili drugog odgovarajućeg ugovora prilikom vršenja energijskog audita, projektiranja, građenja, stručnog nadzora nad građenjem, rekonstrukcije, održavanja objekata, kao i upravljanja i nadzora nad potrošnjom energije te pritom prihvata finansijski rizik.
- 10) **"Eko-dizajn"** je skup uvjeta koji se odnose na sistemsku integraciju ekoloških aspekata u dizajn proizvoda za vrijeme njihove upotrebe, a s ciljem smanjivanja sveukupnog negativnog uticaja proizvoda na okoliš.
- 11) **"Energijska efikasnost zgrade"** znači izračunata ili izmjerena količina energije potrebna za zadovoljavanje potražnje za energijom povezanoj sa tipičnom upotrebom zgrade koja, između ostalog, uključuje i energiju koja se koristi za grijanje, hlađenje, ventilaciju, zagrijavanje tople vode i rasvjetu.

- 12) "**Energijska efikasnost**" je odnos između potrošene energije i ostvarenog efekta u uslugama, robi ili energiji.
- 13) "**Energijska usluga**" je fizička korist, prednost ili dobro dobijeno iz kombinacije energije sa energijski efikasnom tehnologijom i/ili djelovanjem, koja može uključivati rad, održavanje i kontrolu potrebnu za pružanje te usluge, koja se isporučuje na bazi ugovora i za koju je dokazano da, u uobičajenim okolnostima, dovodi do poboljšanja energijske efikasnosti koja se može verifikovati i izmjeriti ili procijeniti i/ili do ušteda primarne energije.
- 14) "**Energijski audit**" je dokumentovani postupak za sticanje odgovarajućih saznanja o postojećoj potrošnji energije zgrade i energijskim karakteristikama zgrade, dijela zgrade ili skupine zgrada koje imaju zajedničke energetske sisteme, tehnološkog procesa i/ili industrijskog postrojenja i ostalih objekata, privatnih ili javnih usluga za utvrđivanje i određivanje isplativosti primjene mjera za poboljšanje energijske efikasnosti te izradu izvještaja sa prikupljenim informacijama i predloženim mjerama.
- 15) "**Energetski subjekt**" je fizičko ili pravno lice koje obavlja djelatnost proizvodnje, prijenosa, distribucije ili snabdijevanja energijom.
- 16) "**Energija**" znači svi oblici komercijalno raspoložive energije (električna energija, prirodni gas, ukapljeni prirodni gas, ukapljeni naftni gas, sva goriva za grijanje i hlađenje, ugalj, treset, biomasa i gorivo za prijevoz - isključujući avionska i brodska pogonska goriva).
- 17) "**Finansijski instrumenti ušteda energije**" su finansijski instrumenti kao što su fondovi, subvencije, poreske olakšice, zajmovi, finansiranje od treće strane, ugovori o energijskom efektu, ugovori o garantiranim uštedama energije, vanjsko snabdijevanje energijom i ostali srodni ugovori koje na tržištu nude javna ili privatna tijela kako bi djelimično ili potpuno pokrila početni trošak projekta primjene mjera za poboljšanje energijske efikasnosti.
- 18) "**Finansiranje treće strane**" je ugovorni sporazum koji obuhvata treću stranu – osim snabdjevača/dobavljača energijom i korisnika mjere poboljšanja energijske efikasnosti – koja osigurava kapital za tu mjeru i zaračunava korisniku naknadu jednaku dijelu ušteda energije postignutih kao rezultat mjere poboljšanja energijske efikasnosti. Ta treća strana može, ali ne mora biti društvo za energetske usluge (ESCO). Ukoliko treća strana nije društvo za energetske usluge, ona ima mogućnost preuzimanja ugovora o energetske efikasnosti, ili drugog odgovarajućeg ugovora, kojim je regulirano obavljanje energetskih usluga od društva za energetske usluge.
- 19) "**Fond**" je Fond za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine osnovan Zakonom o Fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03), koji finansijski podržava projekte poboljšanja energijske efikasnosti.
- 20) "**Indikativni ciljevi za uštedu energije**" su planirane uštede u finalnoj potrošnji energije u Federaciji Bosne i Hercegovine izražene kako u apsolutnom iznosu u GWh ili ekvivalentnim jedinicama, tako i u procentu finalne prosječne potrošnje energije.
- 21) "**Indikator potrošnje energije**" su iskazane ili izračunate vrijednosti koje pokazuju potrošnju energije u zavisnosti od specifičnosti konstrukcije i predstavljaju mjeru energijske efikasnosti.
- 22) "**Indirektan uticaj**" je uticaj proizvoda koji ne troše energiju, ali doprinose očuvanju energije za vrijeme upotrebe.
- 23) "**Investitor**" je pravno ili fizičko lice koje svoja ili posuđena sredstva ulaže u izgradnju novog ili rekonstrukciju, popravak, odnosno dogradnju postojećeg: individualnog objekta stanovanja, kolektivnog objekta stanovanja ili njegovog samostalnog dijela, stambeno-poslovnog objekta, poslovnog objekta.
- 24) "**Isporučilac proizvoda koji koriste energiju**" je proizvođač, njegov ovlašten predstavnik, uvoznik ili drugo pravno ili fizičko lice koje proizvode koji koriste energiju stavlja na tržište.
- 25) "**Krajnji potrošač energije**" je fizičko ili pravno lice koje kupuje energiju za sopstvenu potrošnju.
- 26) "**Pravno lice ovlašteno za obavljanje energijskog audita**" je pravno lice koje ispunjava uvjete navedene ovim zakonom i ovlašteno od Federalnog ministarstva prostornog uređenja za obavljanje energetskih audita.
- 27) "**Mali operator distributivnog sistema**" ili "**mali snabdjevač**" smatra se pravno lice koje distribuira ili prodaje manju količinu energije od količine ekvivalentne energije od 75 GWh godišnje ili zapošljava manje od 10 lica ili čiji godišnji prihod ne prelazi 4.000.000,00 KM.
- 28) "**Mehanizmi energijske efikasnosti**" su instrumenti koje koristi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada), vlada kantona ili organ uprave ili jedinice lokalne samouprave ili javne ustanove kako bi stvorili okvir podrške ili podsticaja za učesnike na tržištu da naručuju i obavljaju energetske usluge i ostale mjere energijske efikasnosti.
- 29) "**Ministar**" se odnosi na federalnog ministra energije, rudarstva i industrije.
- 30) "**Ministarstvo**" se odnosi na Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije.
- 31) "**Mjere energijske efikasnosti**" su radnje i aktivnosti kojima se na provjerljiv, mjerljiv i procjenljiv način postiže poboljšanje energijske efikasnosti.
- 32) "**Nadležna ministarstva**" su, u smislu ovog zakona, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Federalno ministarstvo okoliša i turizma i Federalno ministarstvo prometa i komunikacija.
- 33) "**Nedozvoljena upotreba naljepnice**" predstavlja korištenje naljepnice sa podacima o energetske efikasnosti proizvoda na način koji nije predviđen ovim zakonom i podzakonskim aktima.
- 34) "**Nosilac programa obuke**" je pravno lice koje je, u skladu sa uvjetima propisanim ovim zakonom i uredbom iz člana 27. stav (4), dobilo ovlaštenje za provođenje programa obuke za lica koja provode energetske audite.
- 35) "**Operator distributivnog sistema**" je pravno lice odgovorno za distribuciju, pogon, upravljanje, održavanje, izgradnju i razvoj elektrodistributivne mreže, ili distributivne mreže prirodnog gasa ili distributivne mreže za prijenos toplotne energije za daljinsko grijanje i/ili hlađenje i priključenje novih potrošača energije i proizvođača.
- 36) "**Osnovna potrošnja energije**" je normalna potrošnja energije sa normalnim troškovima energije, te se koristi kao osnova za poređenje pri određivanju budućih ušteda energije.
- 37) "**Osnovne vrijednosti**" su vrijednosti koje se koriste za određivanje osnovne potrošnje energije i služe kao polazni parametar za poređenje energetskih karakteristika zgrada, kao i za određivanje mogućnosti za smanjenje potrošnje energije.
- 38) "**Poboljšanje energijske efikasnosti**" je povećanje efikasnog korištenja energije u krajnjoj potrošnji, što je rezultat tehničko-tehnoloških promjena, promjena u upravljanju i/ili u ponašanju potrošača energije.

- 39) "**Potrošač sa obavezom upravljanja energijom**" je obveznik u javnom sektoru zgrada, javna rasvjeta i drugi potrošači energije kada imaju status korisnika sredstava Fonda.
- 40) "**Programi poboljšanja energijske efikasnosti**" su aktivnosti usmjerene na skupine krajnjih potrošača energije i koje uobičajeno dovode do poboljšanja energijske efikasnosti koja se može provjeriti i izmjeriti ili procijeniti.
- 41) "**Proizvod koji koristi energiju**" je proizvod koji za svoj predviđeni rad treba energiju, uključujući i dijelove proizvoda koji su zavisni o energiji, a koji se stavljaju na tržište i/ili upotrebu kao individualni proizvodi.
- 42) "**Sistem upravljanja energijom**" je niz procesa koji omogućavaju korištenje podatka i informacija za održanje i poboljšanje energijskih karakteristika s ciljem poboljšanja radne efikasnosti, smanjenje intenziteta energije i smanjenje uticaja na okoliš. Sistem se uspostavlja u okviru standarda BAS EN ISO 50001:2012.
- 43) "**Snabdjevač energijom**" je energetski subjekt koji se bavi kupovinom i nabavkom, isporukom i prodajom energije/ energenata krajnjim korisnicima.
- 44) "**Ugovor o energijskom efektu**" je ugovor o pružanju energijskih usluga zaključen između korisnika i uglavnom ESCO-a po kojem se provođenje mjera plaća prema ugovorenom stepenu poboljšanja energijske efikasnosti.
- 45) "**Upravljanje energijom**" je praćenje i analiziranje potrošnje energije, provođenje energijskih audita, energijska certifikacija zgrada, provođenje mjera energijske efikasnosti, uspostavljanje i vođenje informacionog sistema za energijsku efikasnost.
- 46) "**Ušteda energije**" je smanjenje potrošnje energije utvrđeno mjerenjem ili procjenom potrošnje prije i poslije primjene mjera za poboljšanje energijske efikasnosti, uz usklađivanje sa vanjskim uvjetima koji utiču na potrošnju energije.
- 47) "**Veliki potrošač energije**" je krajnji potrošač energije čija ukupna godišnja potrošnja energije prelazi propisane granične vrijednosti potrošnje energije.
- 48) "**Zgradarstvo**" je disciplina koja proučava sve što se odnosi na građevinski dio objekta, odnosno proučava elemente, sklopove, tipove konstrukcija, proste i složene tehničke sisteme u i na objektu, način građenja, primjenu materijala i potrebnu projektnu dokumentaciju za izgradnju objekta.
- 49) "**Značajna obnova**" znači rekonstrukcija, renoviranje ili adaptacija zgrade kada su ukupni troškovi, koji se odnose na omotač zgrade ili tehničke sisteme zgrade, veći od 25% vrijednosti zgrade, ne računajući vrijednost zemljišta na kojem se zgrada nalazi, odnosno kada se obnavlja više od 25% površine omotača zgrade.

II. INDIKATIVNI CILJEVI

Član 4.

(Indikativni ciljevi za uštedu energije)

- (1) Indikativni ciljevi Federacije Bosne i Hercegovine u ostvarivanju ušteda u potrošnji energije utvrđuju se Akcionim planom za energijsku efikasnost Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: EEAPF), a na osnovu obaveza utvrđenih Nacionalnim akcionim planom energijske efikasnosti Bosne i Hercegovine (NEEAP).
- (2) EEAPF je sastavni dio Nacionalnog akcionog plana energijske efikasnosti Bosne i Hercegovine.
- (3) Indikativni ciljevi izračunavaju se na osnovu raspoloživih podataka za posljednjih pet godina.
- (4) Metodologiju za izračunavanje indikativnih ciljeva utvrđuje Ministarstvo.

III. NADLEŽNOST ZA PROVOĐENJE POLITIKE ENERGIJSKE EFIKASNOSTI

Član 5.

(Agencija za energijsku efikasnost)

- (1) Agencija za energijsku efikasnost (u daljnjem tekstu: Agencija) je neprofitna organizacija sa svojstvom pravnog lica za obavljanje stručnih poslova na unapređenju uvjeta i mjera za racionalnu upotrebu i štednju energije i energenata, kao i poboljšanje energijske efikasnosti u svim sektorima potrošnje energije.
- (2) Agencija se registruje u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine koji reguliraju ovu oblast.
- (3) S ciljem osiguranja najvećeg nivoa dostupnosti informacija Agencija uspostavlja, vodi i održava informacioni sistem energijske efikasnosti.
- (4) Vlada će, na prijedlog nadležnih ministarstava, posebnim propisom uspostaviti i urediti pitanja vezana uz nadležnost, statusna pitanja i organizaciju Agencije.

Član 6.

(Nadležnosti Agencije)

Nadležnosti Agencije, između ostalog, su:

- a) promoviranje energijske efikasnosti i energijske uštede;
- b) promoviranje korištenja energije iz obnovljivih izvora s ciljem poboljšanja kvaliteta okoliša i smanjenja emisije gasova sa stakleničkim efektom;
- c) kreiranje i provođenje projekata koji demonstriraju energijsku efikasnost i korištenje čistih - obnovljivih izvora energije;
- d) analiziranje postojanja i predlaganje načina uklanjanja barijera koje sprečavaju mogućnost primjene mjera za poboljšanje energijske efikasnosti;
- e) analiziranje mogućnosti primjene okolišnih kriterija i kriterija energijske efikasnosti na urbani razvoj sa posebnim akcentom na urbani razvoj stanovanja na način da se navedeni kriteriji uključe u proceduru za izdavanje dozvola za građenje, odnosno pokretanje inicijative za postizanje poreskih olakšica za projekte koji primjenjuju ove kriterije;
- f) učestvovanje u izradi, koordinaciji i kontroli provođenja kratkoročnih i dugoročnih planova za ostvarenje ciljeva poboljšanja energijske efikasnosti;
- g) rukovođenje realizacijom projekata i provođenjem mjera iz oblasti energijske efikasnosti u skladu sa programima poboljšanja energijske efikasnosti;
- h) pripremanje godišnjih izvještaja o rezultatima provedenih mjera predviđenih programima poboljšanja energijske efikasnosti;
- i) vođenje registra izdatih certifikata u zgradarstvu i registra obavljenih energijskih audita u industriji;
- j) organiziranje pravovremenog informiranja javnosti o rezultatima provedenih mjera u različitim sektorima;
- k) učestvovanje u pripremi legislative u oblasti energijske efikasnosti;
- l) učestvovanje u realizaciji međunarodnih programa i projekata.

Član 7.

(Osiguranje ispunjavanja ciljeva do uspostave Agencije)

- (1) Do uspostavljanja Agencije poslove koji će osigurati postizanje indikativnih ciljeva obavljat će Ministarstvo.
- (2) S ciljem postizanja indikativnih ciljeva Ministarstvo poslove iz stava (1) ovog člana obavlja u saradnji i koordinaciji sa Federalnim ministarstvom prostornog uređenja, Federalnim ministarstvom okoliša i turizma i

Federalnim ministarstvom prometa i komunikacija, a u skladu sa njihovim nadležnostima.

Član 8.

(Nadležnost Ministarstva)

- (1) Ministarstvo provodi politiku poboljšanja energijske efikasnosti.
- (2) U saradnji sa ministarstvima iz člana 7. stav (2) ovog zakona Ministarstvo priprema i Vladi dostavlja usaglašen prijedlog podzakonskih akata koje, u skladu sa ovim zakonom, donosi Vlada.
- (3) U pogledu provođenja politike poboljšanja energijske efikasnosti Ministarstvo koordinira druge organe uprave, ustanove, javna preduzeća i zainteresirane strane.
- (4) Ministarstvo učestvuje u pripremi propisa neophodnih za usklađivanje zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine sa propisima o energijskoj efikasnosti koji su na snazi u Energetske zajednici.

Član 9.

(Nadležnost kantona)

Vlada kantona ili od nje zaduženi organ uprave u provedenju ovog zakona zadužena je:

- a) donositi plan energijske efikasnosti na svom području,
- b) upravljati potrošnjom energije u zgradama koje organi vlade, javne službe i preduzeća, čiji je osnivač kanton, koriste za obavljanje djelatnosti,
- c) utvrđivati podsticajne mjere za poboljšanje energijske efikasnosti,
- d) voditi informacijski sistem energijske efikasnosti na nivou kantona u skladu sa propisom iz člana 48. ovog zakona i
- e) pružiti stručnu pomoć jedinicama lokalne samouprave na izradi programa poboljšanja energijske efikasnosti radi njihovog usklađivanja sa EEAPF-om.

Član 10.

(Nadležnost jedinica lokalne samouprave)

Jedinica lokalne samouprave:

- a) donosi općinski i/ili gradski program poboljšanja energijske efikasnosti,
- b) upravlja energijom u zgradama i drugim izgrađenim objektima koje za obavljanje djelatnosti koriste organi lokalne samouprave, javne službe i javna preduzeća čiji je osnivač lokalna samouprava,
- c) informira građane o mogućnostima poboljšanja energijske efikasnosti, značaju i efektima primjene mjera energijske efikasnosti u stambenim objektima u vlasništvu građana,
- d) informira poslovne subjekte o mogućnostima poboljšanja energijske efikasnosti, značaju i efektima primjene mjera energijske efikasnosti u poslovnim objektima,
- e) utvrđuje podsticajne mjere za poboljšanje energijske efikasnosti i
- f) vodi informacijski sistem potrošnje energije u zgradama navedenim u alineji b) ovog člana u skladu sa propisom iz člana 48. ovog zakona.

IV. STRATEŠKI DOKUMENTI ENERGIJSKE EFIKASNOSTI

Član 11.

(Strategija energijske efikasnosti)

- (1) Strategija energijske efikasnosti (u daljnjem tekstu: Strategija) je sastavni dio Energetske strategije Federacije Bosne i Hercegovine.
- (2) Strategija se sastoji od:
 - a) Politike za provođenje energijske efikasnosti;

b) Strateškog plana za implementaciju ciljeva energijske efikasnosti koji sadrži:

- 1) indikativne ciljeve za uštedu energije,
- 2) smjernice za postizanje indikativnih ciljeva;

c) Akcionog plana koji definiše implementaciju strateškog plana.

- (3) Ministarstvo izrađuje, Vlada predlaže, a Parlament Federacije Bosne i Hercegovine donosi Strategiju.
- (4) Strategija se usvaja za period od najmanje deset godina.
- (5) Politika i strateški plan se donose za period od najmanje deset godina, razmatraju se najmanje svake dvije godine i ažuriraju po potrebi, a njihove izmjene i dopune se vrše po proceduri iz stava (3) ovog člana.
- (6) Strategija utvrđuje nivo i način osiguranja finansijskih sredstava potrebnih za ispunjenje indikativnih ciljeva za uštedu energije.
- (7) Do donošenja politike iz stava (2) tačka a) ovog člana Ministarstvo priprema, a Vlada u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona odlukom utvrđuje privremene smjernice politike za provođenje energijske efikasnosti.
- (8) Odluka iz stava (7) ovog člana se počinje primjenjivati nakon dobijanja saglasnosti od Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 12.

(Akcioni plan energijske efikasnosti)

- (1) Na prijedlog Ministarstva EEAPF, pripremljen u saradnji sa nadležnim ministarstvima iz člana 7. stav (2) ovog zakona, donosi Vlada u roku 90 dana od donošenja privremenih smjernica iz člana 11. stav (7) ovog zakona.
- (2) EEAPF sadrži:
 - a) indikativne ciljeve za uštedu energije za period tri godine,
 - b) mjere energijske efikasnosti za ostvarivanje indikativnih ciljeva za uštedu energije,
 - c) vremenski okvir i nosioce aktivnosti za provođenje mjera za postizanje indikativnih ciljeva,
 - d) procjenu rezultata napretka u ostvarivanju ciljeva iz prethodnog EEAPF-a (osim za prvi EEAPF) neposredno prije donošenja novog i
 - e) procjenu finansijskih i drugih sredstava potrebnih za provođenje EEAPF-a, izvore i način njihovog osiguranja.
- (3) Ministarstvo će pratiti provođenje EEAPF-a i podnijeti izveštaj o njegovoj realizaciji na usvajanje Vladi najkasnije do 30. aprila u tekućoj godini za prethodnu godinu.
- (4) Izmjene i dopune EEAPF-a vrše se po proceduri iz stava (1) ovog člana.
- (5) Radi efikasnog provođenja mjera i postizanja indikativnih ciljeva iz EEAPF-a zakonom se može osnovati fond putem kojeg će se realizirati podrška za javni i privatni sektor s ciljem ispunjavanja obaveza poboljšanja energijske efikasnosti.

Član 13.

(Operativni plan za poboljšanje energijske efikasnosti u federalnim institucijama)

- (1) Operativni plan za poboljšanje energijske efikasnosti u federalnim institucijama uprave (u daljnjem tekstu: Operativni plan) obuhvata:
 - a) mjere koje treba provesti u institucijama javne uprave;
 - b) dinamiku provođenja mjera;
 - c) sredstva neophodna za realizaciju mjera, izvori i način njihovog osiguranja.
- (2) Operativni plan iz stava (1) ovog člana mora biti usklađen sa EEAPF-om i donosi se za period tri godine.

- (3) Na osnovu prijedloga operativnih planova javnih institucija dostavljenih od odgovornih lica javnih institucija, Ministarstvo predlaže a Vlada donosi trogodišnji operativni plan iz stava (1) ovog člana u roku 90 dana od dana donošenja EEAPF-a.
- (4) Finansiranje provođenja Operativnog plana vrši se iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, Fonda, javno-privatnih partnerstava i drugih izvora finansiranja.
- (5) Odgovorno lice institucije javne uprave Vladi i Ministarstvu dostavlja izvještaj o provođenju Operativnog plana najmanje jednom godišnje.

Član 14.

(Kantonalni planovi energijske efikasnosti)

- (1) Svaki kanton će u roku šest mjeseci od dana donošenja EEAPF-a donijeti Plan energijske efikasnosti na području kantona.
- (2) Plan iz stava (1) ovog člana mora biti usaglašen sa EEAPF-om.
- (3) Trogodišnji plan iz stava (1) ovog člana, pripremljen u saradnji sa organima lokalne samouprave, ekonomskim udruženjima i udruženjima za zaštitu okoliša, te drugim zainteresiranim licima donosi vlada kantona.
- (4) Sastavni dio plana iz stava (1) ovog člana su planovi za unapređenje energijske efikasnosti javnih institucija ustanovljenih na nivou kantona.
- (5) Plan iz stava (1) ovog člana, prije njegovog usvajanja, vlada kantona dostavlja Ministarstvu s ciljem procjene njegove usaglašenosti sa EEAPF-om.

Član 15.

(Programi poboljšanja energijske efikasnosti jedinica lokalne samouprave)

- (1) Na osnovu kantonalnih planova jedinice lokalne samouprave donose općinske i/ili gradske programe poboljšanja energijske efikasnosti u roku šest mjeseci od dana usvajanja kantonalnog plana.
- (2) Program iz stava (1) ovog člana se donosi za tri godine i obuhvata:
 - a) Prijedlog mjera za ostvarenje indikativnih ciljeva za uštedu energije u potrošnji na teritoriji jedinice lokalne samouprave, uključujući:
 - 1) planove adaptacije i održavanja zgrada i drugih izgrađenih objekata koje koristi jedinica lokalne samouprave, njene administrativne službe, javna preduzeća čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave,
 - 2) planove za poboljšanje energijske efikasnosti komunalnih usluga (javna rasvjeta, snabdjevanje vodom, upravljanje otpadom i sl.) i transporta,
 - 3) specifične mjere u zgradama zaštićenim kao kulturno naslijeđe i druge slične vrste objekata,
 - 4) druge mjere koje treba provesti na teritoriji jedinice lokalne samouprave;
 - b) vremenski okvir za provođenje mjera za postizanje indikativnih ciljeva;
 - c) procjenu finansijskih i drugih sredstava potrebnih za provođenje programa iz stava (1) ovog člana, izvore i način njihovog osiguranja.
- (3) Finansiranje provođenja programa iz stava (1) ovog člana vrši se iz budžeta jedinice lokalne samouprave, Fonda, javno-privatnih partnerstava i drugih izvora finansiranja.
- (4) Jedinica lokalne samouprave Program iz stava (1) ovog člana prije usvajanja dostavlja vladi kantona s ciljem procjene njegove usaglašenosti sa Planom iz člana 14. ovog zakona.

Član 16.

(Program poboljšanja energijske efikasnosti velikog potrošača)

- (1) Veliki potrošač uspostavlja sistem upravljanja energijom i donosi program poboljšanja energijske efikasnosti za period tri godine.
- (2) Program iz stava (1) ovog člana sadrži detaljnu analizu velikog potrošača po strukturi potrošnje, karakteristikama potrošnje, procjenu stanja energijske efikasnosti, indikativne ciljeve za uštedu energije, mjere za unapređenje energijske efikasnosti, izvore sredstava i druge potrebne podatke.
- (3) Program iz stava (1) ovog člana veliki potrošač donosi u roku 90 dana od dana donošenja Plana energijske efikasnosti kantona.
- (4) Veliki potrošač je dužan program iz stava (1) ovog člana dostaviti Ministarstvu radi provjere usklađenosti sa planom usvojenim na kantonalnom nivou i EEAPF-om.
- (5) Veliki potrošač je dužan do 1. marta tekuće godine dostaviti Ministarstvu izvještaj o provođenju programa iz stava (1) ovog člana koji, između ostalog, sadrži analizu ciljeva postignutih u prethodnoj godini kao i buduće mjere.
- (6) Veliki potrošač je obavezan provoditi mjere poboljšanja energijske efikasnosti i:
 - a) uspostaviti adekvatnu organizacionu strukturu za upravljanje energijom i odrediti lice odgovorno za upravljanje energijom;
 - b) osigurati provođenje energijskih audita i primjenu ekonomski isplativih mjera energijske efikasnosti;
 - c) uspostaviti odgovarajući informacijski sistem kojim će osigurati evidenciju praćenja potrošnje energije.
- (7) Ministar donosi propis kojim se utvrđuje granična vrijednost energije za određivanje statusa velikog potrošača, sadržaj programa za poboljšanje energijske efikasnosti iz stava (2) ovog člana i izvještaj o provođenju programa iz stava (4) ovog člana.

Član 17.

(Distributer energenata, operator distributivnog sistema i snabdjevač energijom)

- (1) Distributer energenata, operator distributivnog sistema i snabdjevač energijom Ministarstvu podnosi izvještaj o radu jednom godišnje.
- (2) Izvještaj iz stava (1) ovog člana obuhvata:
 - a) pregled isporučene energije i energenata prema strukturi krajnjih potrošača energije, kategoriji i vrsti potrošnje;
 - b) geografsku lokaciju njihovih krajnjih potrošača energije;
 - c) procjenu stanja energijske efikasnosti krajnjih potrošača energije;
 - d) prijedloge za mjere poboljšanja energijske efikasnosti kod krajnjih potrošača energije;
 - e) druge podatke koji mogu biti relevantni za energijsku efikasnost kod krajnjih potrošača energije.
 Obrazac izvještaja iz stava (1) ovog člana donosi Ministarstvo.
- (3) Subjekti iz stava (1) ovog člana dužni su obavljati poslove iz svoje nadležnosti na način da ne ometaju isporuku energijskih usluga i drugih mjera poboljšanja energijske efikasnosti, ili da ne ometaju razvoj tržišta energijskih usluga i drugih mjera poboljšanja energijske efikasnosti.
- (4) Subjekti iz stava (1) ovog člana dužni su sami ili angažiranjem drugih subjekata omogućiti krajnjim potrošačima energije:
 - a) energijske usluge po konkurentnim cijenama;
 - b) energijske audite provedene na nezavisan način po konkurentnim cijenama.

- (5) Vlada na prijedlog Ministarstva i Federalnog ministarstva prostornog uređenja može donijeti poseban propis kojim će odrediti godišnju naknadu u visini procijenjenih troškova aktivnosti iz stava (4) ovog člana za subjekte iz stava (1) ovog člana, a koja se uplaćuje Fondu.
- (6) U slučaju donošenja propisa iz stava (5) ovog člana subjekti iz stava (1) ovog člana nisu dužni ispunjavati obaveze iz stava (4) ovog člana.
- (7) Propisom iz stava (5) ovog člana Vlada može regulirati mogućnost sklapanja dobrovoljnih sporazuma sa vlasnicima industrijskih postrojenja na način da se definiraju elementi za supstituciju plaćanja naknade za emisiju stakleničkih gasova sa investiranjem u poboljšanje energijske efikasnosti.
- (8) Donošenje propisa iz stava (5) ovog člana ne oslobađa subjekte iz stava (1) ovog člana od suzdržavanja od svakog ponašanja koje će ometati ili ugroziti vršenje energijskih usluga, energijskih audita ili primjenu mjera poboljšanja energijske efikasnosti.

V. MJERE ENERGIJSKE EFIKASNOSTI

Član 18.

(Obaveze javnog sektora)

- (1) Organi javne uprave, organizacije, regulatorna tijela, javne ustanove, agencije, jedinice lokalne samouprave i javna preduzeća su dužna vršiti upravljanje energijom u prostorijama u kojima posluju i drugim sredstvima sa kojima posluju.
- (2) Upravljanje energijom obuhvata obuku i edukaciju svojih zaposlenih, kao i uspostavljanje i provođenje kriterija energijske efikasnosti u postupcima nabavke dobara i usluga.
- (3) U svrhu ispunjenja svojih obaveza subjekti u javnom sektoru će:
 - a) periodično a najmanje jednom godišnje analizirati potrošnju energije;
 - b) provoditi energijski audit u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima koji reguliraju ovu oblast i osigurati dobijanje Certifikata o energijskoj efikasnosti objekata u funkciji javnog sektora;
 - c) usvojiti program poboljšanja energijske efikasnosti;
 - d) implementirati mjere programa energijske efikasnosti;
 - e) provoditi, održavati i razvijati sistem informacija o energijskoj efikasnosti, a posebno sistem kontrole nad potrošnjom energije;
 - f) dostavljati Agenciji i Ministarstvu podatke o ukupno utrošenoj energiji u skladu sa propisom iz člana 48. ovog zakona.
- (4) Odredbe st. (1) i (2) primjenjivat će i veliki potrošači u vršenju svojih djelatnosti, kao i svi potrošači energije kada koriste sredstva za energijsku efikasnost dobijena od Fonda u skladu sa uvjetima propisanim od Fonda.

Član 19.

(Dostavljanje podataka o godišnjoj potrošnji energije)

- (1) Jedinice lokalne samouprave, kantoni i Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine, u skladu sa propisom iz člana 48. ovog zakona, izvještajem dostavljaju Agenciji podatke o godišnjoj potrošnji energije u zgradama i drugim izgrađenim objektima koje koriste, sa opisom faktora koji utiču na nivo potrošnje, ne kasnije od 1. marta tekuće godine za prethodnu godinu.
- (2) Izvještaj iz stava (1) ovog člana obuhvata:
 - a) ukupnu potrošnju energije po energentima;
 - b) ukupnu potrošnju energije po tipu zgrade u okviru javnog sektora (zgrade organa uprave, obrazovanje, kultura i dr.);
 - c) korisne površine zgrade;

- d) broj zaposlenih i broj korisnika;
 - e) ukupne troškove za energiju po energentima za svaki tip zgrade.
- (3) Agencija će podatke iz st. (1) i (2) ovog člana uvrstiti u informacijski sistem iz člana 46. stav (1) ovog zakona.

Član 20.

(Obnovljivi izvori energije)

- (1) Upotreba obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne ili toplotne energije smatra se mjerom energijske efikasnosti u smislu ovog zakona ako:
 - a) električna ili toplotna energija iz OIEiEK-a je proizvedena na zgradi ili pomoćnim objektima zgrade u kojoj se koristi;
 - b) specifični obnovljivi izvor energije nije već obuhvaćen podsticajnim mjerama ili ako električna energija proizvedena iz tog obnovljivog izvora energije nije namijenjena za prodaju.
- (2) Fizička i pravna lica koja koriste obnovljive izvore energije iz stava (1) ovog člana mogu koristiti sredstva namijenjena za projekte energijske efikasnosti.

Član 21.

(Javne nabavke dobara i usluga)

- (1) U skladu sa propisima koji reguliraju oblast javnih nabavki, korisnici sredstava budžeta Federacije Bosne i Hercegovine ili budžeta kantona ili jedinica lokalne samouprave će, pri odlučivanju o izboru dobavljača u postupku javne nabavke, energijsku efikasnost robe i usluga ocjenjivati zajedno sa ostalim kriterijima i prioritet će biti dat, pod jednakim uvjetima, za nabavku opreme i usluga koje omogućavaju veći stepen energijske efikasnosti.
- (2) Kod raspisivanja javne nabavke za kupovinu ili zakup zgrade ili dijela zgrade, ili rekonstrukciju zgrade ili dijela zgrade, odnosno za uslugu projektiranja zgrade ili dijela zgrade za potrebe subjekta javnog sektora, kriterij koji definira energijsku efikasnost izgrađene ili projektirane zgrade ili dijela zgrade ne može biti bodovan ispod nivoa od 20% ukupnog broja bodova.
- (3) Pri kupovini ili zakupu zgrade ili dijela zgrade subjekt javnog sektora će u slučaju jednakog nivoa ispunjenosti kriterija iz stava (2) ovog člana prednost dati zgradi ili dijelu zgrade koja ima viši nivo energijske efikasnosti, dokumentovan certifikatom iz člana 33. ovog zakona.

Član 22.

(Obaveze vlasnika zgrade)

- (1) Pri prodaji ili iznajmljivanju zgrade ili dijelova zgrade u oglasu o prodaji ili iznajmljivanju mora biti naveden indikator energijske karakteristike zgrade ili dijela zgrade.
- (2) Odredba iz stava (1) ovog člana stupa na snagu 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (3) Odredba iz stava (1) ovog člana ne odnosi se na zgrade i druge izgrađene objekte sa liste iz člana 25. stav (3) ovog zakona.
- (4) Prije prijenosa prava vlasništva nad zgradom ili dijelom zgrade sa prodavca na kupca, ili prije stupanja na snagu ugovora o zakupu zgrade ili dijela zgrade, prodavac, odnosno zakupodavac je dužan da kupcu, odnosno zakupoprimcu predoči na uvid Certifikat iz člana 33. ovog zakona.
- (5) Odredba iz stava (4) ovog člana stupa na snagu 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 23.

(Obaveze investitora)

Uz zahtjev za izdavanjem dozvole za upotrebu nove građevine ili za promjenu namjene građevine investitor je dužan priložiti Certifikat iz člana 33. ovog zakona.

VI. ENERGIJSKI AUDIT I CERTIFIKOVANJE**Član 24.**

(Energijske karakteristike zgrade)

- (1) Energijske karakteristike zgrade utvrđuju se na osnovu stvarnog ili procijenjenog iznosa energije koja se troši u zavisnosti od vrste i namjene zgrade, što uključuje grijanje, pripremu tople vode, hlađenje, ventilaciju, osvjetljenje i pogon aparata, opreme i uređaja instaliranih u zgradi.
- (2) Količina energije iz stava (1) ovog člana, mora biti izražena kroz indikatore koji se obračunavaju uzimajući u obzir zadanu unutrašnju temperaturu zgrade, toplotnu izolaciju ovojnice zgrade, performanse tehničkih sistema zgrade, dizajn i lokaciju zgrade, klimatske uvjete, uticaj susjednih objekata, sopstvenu proizvodnju energije i sve ostale faktore koji utiču na potrošnju energije.
- (3) Pravilnik o minimalnim zahtjevima za energijskim karakteristikama zgrada donosi federalni ministar prostornog uređenja.
- (4) Pravilnik iz stava (3) ovog člana sadrži metodologiju utvrđivanja zahtjeva za energijskim karakteristikama zgrada u zavisnosti od vrste i namjene zgrade, karakteristika toplotne izolacije zgrade, potrošnje energije za osiguranje tople vode i drugih zahtjeva u pogledu energijske efikasnosti.
- (5) Revizija zahtjeva za energijskim karakteristikama zgrada vrši se najmanje jednom u periodu pet godina i mora uzeti u obzir tehnički progres u građevinskom sektoru.

Član 25.

(Nove zgrade)

- (1) Projekt za izgradnju nove zgrade, značajna obnova postojeće zgrade mora biti u skladu sa zahtjevima za energijskim karakteristikama zgrada, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Projekt iz stava (1) ovog člana mora predvidjeti individualna mjerila potrošnje električne ili toplotne energije, odnosno prirodnog plina za svaku individualnu jedinicu u objektu.
- (3) Federalni ministar prostornog uređenja, na prijedlog kantonalnih ministarstva nadležnih za prostorno uređenje, institucija nadležnih za kulturno-historijsko naslijeđe i vjerskih zajednica, utvrđuje listu zgrada i drugih izgrađenih objekata na koje se ne odnose obaveze iz stava (1) ovog člana.
- (4) Prilikom utvrđivanja liste iz stava (3) ovog člana, potrebno je uključiti objekte koji su:
 - a) zgrade koje su službeno zaštićene kao dio kulturno-historijskog naslijeđa ili zbog njihove posebne arhitektonske ili historijske važnosti ukoliko bi usklađenost sa određenim minimalnim zahtjevima za energijskim karakteristikama neprihvatljivo promijenila njihov izgled ili osobine,
 - b) zgrade koje se koriste kao vjerski objekti ili mjesta za obavljanje vjerskih aktivnosti,
 - c) privremeni objekti sa rokom upotrebe od dvije godine ili kraće, industrijski kompleksi, radionice i nestambene poljoprivredne zgrade sa niskom potrošnjom energije,
 - d) stambene zgrade koje se koriste ili koje su namijenjene za korištenje na period kraći od četiri mjeseca godišnje ili za ograničenu godišnju upotrebu i sa očekivanom potrošnjom energije koja je manja od 25% cjelogodišnje upotrebe,
 - e) samostojeće zgrade sa ukupnom korisnom podnom površinom manjom od 50m².
- (5) Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje urbanističke saglasnosti za individualne objekte, zgrade ili grupe zgrada,

investitor mora, u sklopu idejnog projekta, priložiti analizu upotrebe alternativnih sistema snabdijevanja energijom.

- (6) Analiza iz stava (5) ovog člana uzima u obzir ekološku i ekonomsku izvodljivost visokodjelotvornih navedenih alternativnih sistema, ako su takvi dostupni:
 - a) decentralizovani sistem snabdijevanja baziran na obnovljivim izvorima energije;
 - b) kogeneraciju;
 - c) daljinsko ili blok grijanje ili hlađenje, posebno gdje je to bazirano na potpunom ili djelimičnom korištenju obnovljivih izvora energije;
 - d) toplotne pumpe.
- (7) Dokumentacija na kojoj je analiza iz stava (5) ovog člana zasnovana s ciljem verifikacije mora biti dostupna organu nadležnom za izdavanje urbanističke saglasnosti.
- (8) Na osnovu uvida u analizu i dokumentaciju iz st. (5) i (7) ovog člana, organ nadležan za izdavanje urbanističke saglasnosti dužan je definirati uvjete za primjenu sistema snabdijevanja energijom.

Član 26.

(Energijski audit i studija izvodljivosti za ugovor o energijskoj efikasnosti)

- (1) Energijski audit svih krajnjih potrošača, sektora javnih komunalnih usluga, uključujući domaćinstva, komercijalne potrošače i male i srednje industrijske potrošače, vrši se isključivo na osnovu pravila struke, objektivno i potpuno nezavisno.
- (2) Svrha energijskog audita je utvrđivanje isplatljivosti mogućnosti za smanjenje krajnje potrošnje energije u skladu sa propisom iz stava (10) ovog člana i utvrđivanje ostvarenih ušteda nakon primjene mjera energijske efikasnosti.
- (3) Energijski audit se sastoji od:
 - a) prikupljanja podataka;
 - b) mjerenja krajnje potrošnje energije;
 - c) procjene energijske efikasnosti i
 - d) identifikovanja mjera za uštedu energije.
- (4) Vlada, na usaglašeni prijedlog Ministarstva i Federalnog ministarstva prostornog uređenja, uredbom propisuje:
 - a) način, uvjete i rokove provođenja energijskih audita,
 - b) sadržaj izvještaja o energijskom auditu,
 - c) način i metodologiju energijskog certifikovanja zgrada uključujući definiranje vrste zgrada na koje se certifikat odnosi,
 - d) sadržaj i izgled certifikata,
 - e) zgrade javne namjene koje imaju obavezu energijskog audita i javnog izlaganja energijskog certifikata,
 - f) tipove zgrada prema namjeni i broju sati grijanja,
 - g) način utvrđivanja energijske klasifikacije zgrada,
 - h) sadržaj i način vođenja registra pravnih i fizičkih lica ovlaštenih za obavljanje energijskih audita u vidu elektronske baze podataka,
 - i) sadržaj i način vođenja registra uspješno obučanih stručno kvalifikovanih lica koja provode energijske audite,
 - j) način i uvjete provođenja nezavisne kontrole izvještaja o provedenim energijskim auditima i izdatim certifikatima,
 - k) sadržaj i način vođenja registra izdatih certifikata te
 - l) druga pitanja vezana uz provođenje energijskih audita i energijskog certifikovanja zgrada.
- (5) Organi uprave, jedinice lokalne samouprave, javna preduzeća, javne ustanove i druge organizacije koje vrše javna ovlaštenja, koji koriste zgrade ili dijelove zgrade koje imaju ukupnu korisnu površinu podova veću od 500m², moraju ugovoriti energijski audit najkasnije godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

- (6) Odgovorna lica za zgrade ili dijelove zgrada iz stava (5) ovog člana omogućit će energetske audite zgrada, te licima ovlaštenim za vršenje energetskih audita osigurati dostupnim sve raspoložive podatke i tehničku dokumentaciju o zgradi koja se pregleda.
- (7) Energetski audit zgrada ili dijelova zgrade mora biti izvršen prema vrsti i namjeni zgrade.
- (8) Korisnik zgrada ili dijelova zgrada iz stava (5) ovog člana, koji je ugovorio energetski audit, dostavlja izvještaj iz člana 32. stav (4) ovog zakona nadležnom ministarstvu prostornog uređenja i Agenciji u roku 30 dana od dana izvršenog energetskog audita.
- (9) Na prijedlog federalnog ministra prostornog uređenja Vlada odlukom propisuje najviši iznos naknade za usluge energetskog audita.
- (10) Propis o postupku za izračunavanje optimalnih troškova minimalnih zahtjeva za energetskim karakteristikama zgrada donosi federalni ministar prostornog uređenja.
- (11) Detaljnu studiju izvodljivosti za ugovor o energetskom efektu izrađuje ESCO. Detaljnom studijom izvodljivosti za ugovor o energetskoj efikasnosti se predlažu mjere za poboljšanje energetske efikasnosti i finansijski model.
- (12) Detaljna studija izvodljivosti je sastavni dio ugovora o energetskom efektu.

Član 27.

(Ovlaštenje za obavljanje energetskih audita i/ili energetskog certifikovanja zgrada)

- (1) Energetski audit i/ili energetsko certifikovanje zgrada mogu obavljati samo pravna i fizička lica koja imaju ovlaštenje za obavljanje energetskih audita i/ili energetskog certifikovanja zgrada, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Ovlaštenje iz stava (1) ovog člana daje se pravnom i/ili fizičkom licu koje ispunjava uvjete propisane ovim zakonom i uredbom iz stava (3) ovog člana.
- (3) Vlada na usaglašeni prijedlog Ministarstva i Federalnog ministarstva za prostorno uređenje donosi uredbu kojom, između ostalog, propisuje:
 - a) uvjete i procedure potrebne za davanje, važenje, obnavljanje, izmjenu i oduzimanje ovlaštenja licima za provođenje energetskog audita;
 - b) dokumentaciju potrebnu za davanje, važenje, obnavljanje, izmjenu i oduzimanje ovlaštenja licima za provođenje energetskog audita;
 - c) postupak kod izmjene ovlaštenih lica (imenovanih lica i stručnih kvalifikovanih lica) za provođenje energetskih audita;
 - d) nadzor nad obavljanjem poslova ovlaštenih lica;
 - e) program obuke za lica koja provode energetske audite (u daljnjem tekstu: program obuke);
 - f) uvjete za davanje ovlaštenja za provođenje programa obuke;
 - g) sadržaj i način vođenja registra nosilaca programa obuke i
 - h) nadzor nad radom nosilaca programa obuke i oduzimanje ovlaštenja.
- (4) Ovlaštenje za obavljanje energetskih audita na zahtjev pravnog ili fizičkog lica daje, obnavlja i mijenja federalni ministar prostornog uređenja, u skladu sa prijedlogom Stručnog odbora za energetsku efikasnost iz člana 30. ovog zakona (u daljnjem tekstu: Stručni odbor).
- (5) Federalni ministar prostornog uređenja oduzet će ovlaštenje za obavljanje energetskih audita ako:
 - a) ovlašteno lice obavija energetske audite u suprotnosti sa ovim zakonom;
 - b) ovlašteno lice ne ispunjava obaveze iz ovog zakona;

- c) ovlašteno lice prestane ispunjavati propisane uvjete za dobijanje ovlaštenja;
- d) takvu preporuku da Stručni odbor.
- (6) Ovlaštenje iz stava (1) ovog člana izdaje se na period četiri godine, a nakon isteka ovog roka može biti obnovljeno u skladu sa uredbom iz stava (3) ovog člana.

Član 28.

(Vrste ovlaštenja)

Ovlaštenje iz člana 27. ovog zakona daje se za:

- a) obavljanje energetskih audita i energetsko certifikovanje zgrada sa jednostavnim tehničkim sistemom,
- b) energetsko certifikovanje zgrada sa složenim tehničkim sistemom,
- c) obavljanje energetskih audita zgrada sa složenim tehničkim sistemom i drugih izgrađenih objekata i
- d) obavljanje energetskih audita komunalnih usluga (javna rasvjeta, snabdijevanje vodom, upravljanje otpadom i sl.).

Član 29.

(Uvjeti za obavljanje energetskog audita)

- (1) Za obavljanje energetskog audita pravna lica, između ostalog, moraju:
 - a) imati sjedište u Federaciji Bosne i Hercegovine i biti registrirana za: projektiranje, arhitektonske i inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje, stručni nadzor izgradnje objekata i postrojenja, ili druge profesionalne djelatnosti u oblasti arhitekture ili građevinarstva i energetike;
 - b) imati najmanje tri stručno kvalifikovana lica u stalnom radnom odnosu na puno radno vrijeme sa VII stepenom stručne spreme ili visoko obrazovanje drugog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja, iz oblasti arhitekture ili građevinarstva, mašinstva i elektrotehnike.
- (2) Za obavljanje energetskog audita fizička lica, između ostalog, moraju:
 - a) imati završen VII stepen stručne spreme ili visoko obrazovanje drugog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja, iz oblasti arhitekture, građevinarstva, mašinstva i elektrotehnike sa najmanje pet godina radnog iskustva i
 - b) imati sklopljen ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti.
- (3) Pravno lice koje posjeduje ovlaštenje iz člana 28. tačka c) može da provodi redovne energetske audite sistema centralnog grijanja, kao i sistema za klimatizaciju zgrade u skladu sa posebnim propisom.
- (4) Propis iz stava (3) ovog člana donosi ministar.

Član 30.

(Stručni odbor za energetsku efikasnost)

- (1) Stručni odbor se sastoji od pet članova, od kojih predsjednika i jednog člana predlaže federalni ministar prostornog uređenja, zamjenika predsjednika i jednog člana predlaže ministar a jedan član se bira iz reda eksperata. Stručni odbor ima i tehničkog sekretara.
- (2) Stručni odbor iz stava (1) ovog člana rješenjem imenuje Vlada Federacije.
- (3) Za člana Stručnog odbora iz reda eksperata, na usaglašeni prijedlog Ministarstva i Federalnog ministarstva prostornog uređenja, imenuje se lice koje ima akademski naziv doktora nauka arhitektonske, građevinske, mašinske ili elektrotehničke struke.
- (4) Administrativno-tehničke i finansijske poslove Stručnog odbora obavlja Federalno ministarstvo prostornog uređenja.

- (5) Stručni odbor se bira na period tri godine.
- (6) Način izbora članova Stručnog odbora, djelokrug rada, finansiranje i naknada definiraju se uredbom iz člana 27. stav (3) ovog zakona.

Član 31.

(Uvjeti za stručno kvalifikovano lice)

Stručno kvalifikovana lica zaposlena u pravnom licu koje je ovlašteno za obavljanje energijskih audita, između ostalog, moraju:

- imati završen VII stepen spreme ili visoko obrazovanje drugog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja;
- imati najmanje tri godine radnog iskustva u jednoj od sljedećih oblasti: u projektiranju, stručnom nadzoru izgradnje objekata i postrojenja, održavanju objekata i postrojenja, provođenju energijskih audita objekata, ispitivanju funkcioniranja postrojenja i utroška energije, pružanju energijskih usluga ili u drugim stručnim poslovima u oblasti energetike i sl.;
- imati uvjerenje o uspješno završenom programu osposobljavanja za provođenje energijskog audita.

Član 32.

(Dužnosti lica ovlaštenih za obavljanje energijskih audita)

- Pravna i fizička lica ovlaštena za obavljanje energijskih audita obavljaju energijske audite nezavisno i objektivno, u skladu sa ovim zakonom, podzakonskim aktima, tehničkim propisima i pravilima struke.
- Lica iz stava (1) ovog člana dužna su voditi evidenciju o izvršenim energijskim auditima i čuvati prateću dokumentaciju najmanje 10 godina.
- Lica iz stava (1) ovog člana dužna su odgovoriti na zahtjev klijenta koji zahtijeva audit u skladu sa odredbama ovog zakona.
- Nakon obavljenog energijskog audita lice iz stava (1) ovog člana sačinjava izvještaj koji sadrži:
 - podatke o potrošnji energije sa indikatorima potrošnje objekta;
 - podatke o usklađivanju karakteristika zgrada sa tehničkim propisima o energijskoj efikasnosti zgrada i drugih propisa o energijskoj efikasnosti;
 - procjenu energijske efikasnosti i indikatora na osnovu kojih je napravljena procjena;
 - prijedlog mjera za smanjenje potrošnje energije i poboljšanje energijske efikasnosti sa procjenom uštede energije i načinom ostvarivanja ušteda;
 - procjenu isplativosti mjera poboljšanja energijske efikasnosti;
 - prijedlog upravljanja energijom za poboljšanje energijske efikasnosti.
- Pravna lica iz stava (1) ovog člana neće izvršiti energijski audit za klijenta:
 - koji u tom pravnom licu ima finansijski interes uključujući ali ne ograničavajući se na dionice;
 - za kojeg je učestvovao u finansiranju, izradi dijela plana, pripremi projekta, profesionalnom nadzoru izgradnje, izgradnji ili održavanju objekta za koji je zatražen energijski audit;
 - koji je član nadzornog odbora ili uprave, upravnog odbora, predstavnik, punomoćnik ili zaposlenik, ili kojom je bračni drug i/ili srodnik u prvoj liniji ili u pobočnoj liniji do trećeg stepena, zaključno, kao i po tzbini do drugog stepena, zaključno, član nadzornog odbora ili uprave, upravnog odbora, predstavnik, punomoćnik ili zaposlenik.
- Fizička lica iz stava (1) ovog člana neće izvršiti energijski audit za klijenta:

- za kojeg je učestvovao u finansiranju, izradi dijela plana, pripremi projekta, profesionalnom nadzoru izgradnje, izgradnji ili održavanju objekta za koji je zatražen energijski audit ili
 - ako su u međusobnom braku ili srodstvu u prvoj liniji ili u pobočnoj liniji do trećeg stepena, zaključno, kao i po tzbini do drugog stepena, zaključno, ili sa klijentom ima bilo kakav drugi finansijski interes.
- Godišnji izvještaj o izvršenim energijskim auditima lica iz stava (1) ovog člana dostavljaju Agenciji i nadležnom kantonalnom ministarstvu.
 - Izvještaj iz stava (7) ovog člana obavezno sadrži opis stanja i mišljenje o mjerama koje se trebaju poduzeti da bi se poboljšala energijska efikasnost pregledanih objekata.
 - Stručno kvalifikovanim licima iz člana 31. ovog zakona neće biti dozvoljeno vršiti energijski audit za klijenta:
 - koji u tom pravnom licu ima finansijski interes uključujući ali ne ograničavajući se na dionice;
 - za kojeg je učestvovao u finansiranju, izradi dijela plana, pripremi projekta, profesionalnom nadzoru izgradnje, izgradnji ili održavanju objekta za koji je zatražen energijski audit;
 - koji je član nadzornog odbora ili uprave, upravnog odbora, predstavnik, punomoćnik ili zaposlenik, ili kojom je bračni drug i/ili srodnik u prvoj liniji ili u pobočnoj liniji do trećeg stepena, zaključno, kao i po tzbini do drugog stepena, zaključno, član nadzornog odbora ili uprave, upravnog odbora, predstavnik, punomoćnik ili zaposlenik.

Član 33.

(Certifikati o energijskoj efikasnosti zgrada)

- Na osnovu izvještaja iz stava (4) člana 32. ovog zakona, lica koja imaju ovlaštenja iz člana 28. tač. a) i b) ovog zakona, izdaju potvrdu o energijskoj efikasnosti zgrade ili dijela zgrade (u daljnjem tekstu: Certifikat), u skladu sa uredbom iz stava (4) člana 26. ovog zakona.
- Certifikat iz stava (1) ovog člana, između ostalog, sadrži:
 - energijske karakteristike zgrade;
 - referentne vrijednosti;
 - preporuke koje su tehnički izvodljive za izgradnju, isplative i utiču na poboljšanje energijskih karakteristika zgrade.
- Certifikat iz stava (1) ovog člana se izdaje na period do 10 godina.
- Registar izdatih certifikata vodi Agencija.

Član 34.

(Podaci o energijskim karakteristikama zgrada)

Pravna lica iz člana 18. stav (1) ovog zakona dužna su na zgradama koje koriste za obavljanje djelatnosti na vidnom mjestu postaviti tablu na kojoj će se postaviti prva stranica Certifikata.

Član 35.

(Eko-dizajn proizvoda)

Proizvodi koji koriste energiju mogu biti izloženi na tržištu samo ako ispunjavaju uvjete propisane za takav proizvod, ukoliko je njihova usaglašenost sa zahtjevima potvrđena u propisanoj proceduri i ako su označeni u skladu sa propisima koji se donose za tu vrstu proizvoda.

Član 36.

(Energijski audit sistema za grijanje)

- Vlasnik zgrade ili posebnog dijela zgrade sa ugrađenim sistemom centralnog grijanja na bazi tečnih, gasovitih ili čvrstih goriva nominalne snage više od 20 kW mora osigurati redovan energijski audit sistema za grijanje.
- Energijski audit iz stava (1) ovog člana vršit će se u skladu sa ovim zakonom i propisom koji donosi ministar.

- (3) Propis iz stava (2) ovog člana obavezno sadrži:
- formu i sadržaj zahtjeva za provođenjem redovnih energijskih audita;
 - vremenske intervale za redovne energijske audite zavisno od tehničkih karakteristika sistema;
 - procedure za obavljanje redovnih energijskih audita;
 - formu i sadržaj izvještaja o redovnom energijskom auditu;
 - odgovornosti učesnika u energijskim auditima;
 - kaznene odredbe.
- (4) Izvještaj o redovnom energijskom auditu sačinjava se nakon izvršenog pregleda sistema za grijanje i sadrži:
- rezultate energijskog audita;
 - preporuke za poboljšanje finansijske isplativosti rada sistema za grijanje.
- (5) Preporuka iz stava (4) alineja b) ovog člana može biti zasnovana na najboljim raspoloživim tehnikama ili na dobrim iskustvima iz sličnih situacija na kojima je postignut visok nivo performansi sistema za centralno grijanje u skladu sa propisima.
- (6) Izvještaj o redovnom energijskom auditu se uručuje vlasniku ili upravitelju zgrade.

Član 37.

(Energijski audit sistema za klimatizaciju)

- Vlasnik zgrade ili posebnog dijela zgrade sa ugrađenim sistemom za klimatizaciju nominalne snage 12 kW ili više mora osigurati redovan energijski audit uređaja.
- Energijski audit iz stava (1) ovog člana vrši se u skladu sa ovim zakonom i propisom koji donosi ministar.
- Propis iz stava (2) ovog člana obavezno sadrži:
 - formu i sadržaj zahtjeva za provođenjem redovnih energijskih audita;
 - vremenske intervale za redovne energijske audite zavisno od tehničkih karakteristika sistema;
 - procedure za obavljanje redovnih energijskih audita;
 - formu i sadržaj izvještaja o redovnom energijskom auditu;
 - odgovornosti učesnika u energijskim auditima;
 - kaznene odredbe.
- Izvještaj o redovnom energijskom auditu se sačinjava nakon izvršenog pregleda sistema za klimatizaciju i sadrži:
 - rezultate energijskog audita;
 - preporuke za poboljšanje finansijske isplativosti rada sistema za klimatizaciju.
- Preporuka iz stava (4) alineja b) ovog člana može biti zasnovana na najboljim raspoloživim tehnikama ili na dobrim iskustvima iz sličnih situacija na kojima je postignut visok nivo performansi sistema za centralno grijanje u skladu sa propisima.
- Izvještaj o redovnom energijskom auditu se uručuje vlasniku ili upravitelju zgrade.

Član 38.

(Nezavisni sistem kontrole)

- Kontrolu provođenja postupka energijskih audita iz čl. 26., 36. i 37. ovog zakona i izdavanja izvještaja iz člana 32. stav (4) ovog zakona provodi Komisija za nezavisnu kontrolu provođenja postupka energijskih audita (u daljnjem tekstu: Komisija).
- Komisija će provoditi kontrolu na osnovu slučajne selekcije u najmanjem omjeru od 5% svih godišnje izdatih izvještaja iz člana 32. stav (4) ovog zakona.
- Tokom kontrole Komisija će provjeriti vrijednost svih korištenih ulaznih podataka te izvršiti provjeru krajnjeg rezultata energijskog audita, te uvidom na licu mjesta i

svrsishodnosti preporuka datih izvještajem iz člana 32. stav (4) ovog zakona.

- (4) Ukoliko Komisija kontrolom utvrdi povrede postupaka određenih uredbom iz člana 26. stav (4) ovog zakona, dat će preporuku federalnom ministru prostornog uređenja da pravnom licu ovlaštenom za obavljanje energijskih audita oduzme ovlaštenje za obavljanje energijskih audita.

Član 39.

(Komisija za nezavisnu kontrolu provođenja postupka energijskih audita)

- Komisiju iz člana 38. ovog zakona na prijedlog Stručnog odbora rješenjem imenuje federalni ministar prostornog uređenja.
- Komisija se sastoji od četiri člana koji se imenuju iz reda eksperata, visoke stručne spreme, koji imaju relevantno iskustvo u kreiranju, pripremi ili primjeni pravila struke ili tehničke regulative iz područja energetske efikasnosti.
- Članovima Komisije pripada naknada za rad koja se finansira iz sredstava pravnog lica ovlaštenog za obavljanje energijskih audita čiji rad je predmet kontrole. Imenovanje, način rada i naknada za rad članova Komisije propisuje se uredbom iz člana 26. stav (4) ovog zakona.

VII. ENERGIJSKE USLUGE

Član 40.

(Obaveze dobavljača i distributera proizvoda koji koristi energiju)

- Dobavljači i/ili distributeri proizvoda koji koriste energiju (u daljnjem tekstu: proizvođa) dužni su osigurati tehničku dokumentaciju proizvoda na službenim jezicima Bosne i Hercegovine, u kojoj se navodi količina energije koja se troši upotrebom proizvoda u uobičajenim radnim uvjetima.
- Dobavljači i/ili distributeri proizvoda dužni su u promet stavljati samo proizvode koji imaju naljepnicu sa podacima o energijskoj efikasnosti proizvoda.
- Naljepnica iz stava (2) ovog člana mora biti vidno istaknuta i fiksirana na proizvodu u objektu u kojem se proizvod prodaje, te vidljiva u oglasu kojim se proizvod reklamira.
- Ministar posebnim propisom definiše izgled i sadržaj naljepnice iz stava (2) ovog člana u zavisnosti od vrste, kategorije, karakteristika i minimalnih zahtjeva za energijsku efikasnost proizvoda.

Član 41.

(Organiziranje energetske usluge)

- Operator distributivnog sistema i snabdjevač energijom koji su u sastavu vertikalno i/ili horizontalno integrisani energetske subjekata, mogu organizirati aktivnosti pružanja energijskih usluga u okviru integrisanog energetske subjekta, pod uvjetom razdvajanja računa za ove djelatnosti ili angažiranjem nezavisnog vršioca energijskih usluga.
- S ciljem realizacije aktivnosti iz stava (1) ovog člana, operator distributivnog sistema i snabdjevač energijom informacije o ponudi za obavljanje energijskih usluga objavljuju na vlastitoj internet stranici i/ili u medijima.
- Ponuda za obavljanje energijskih usluga mora sadržavati podatke o indikatorima energetske efikasnosti, mjerama energetske efikasnosti, vršiocu energijskih usluga, cijenama, mehanizmima finansiranja, modelu ugovora i druge informacije.
- Mali operatori distributivnog sistema i/ili mali snabdjevači nisu dužni ponuditi i promovirati energetske usluge.

Član 42.

(Ugovori o energijskom efektu)

- Ugovor o energijskom efektu se sačinjava u pisanoj formi i, pored ostalih odredbi, sadrži sljedeće:

- a) nazive ugovornih strana (uključujući i treća lica, ako učestvuju u finansiranju);
 - b) podatke o osnovnoj potrošnji energije u zgradi;
 - c) procjenu energijske efikasnosti;
 - d) utvrđivanje energijske i finansijske uštede i ostvarivanje garantirane uštede;
 - e) način finansiranja ulaganja u mjere poboljšanja energijske efikasnosti;
 - f) način plaćanja energijske usluge i pravni lijek u slučaju neizvršavanja obaveza plaćanja;
 - g) plan mjerenja i verifikacije ušteda i
 - h) druga prava i obaveze ugovornih strana.
- (2) Sredstva za pružanje energijskih usluga osigurava: distributer energenata, operator distributivnog sistema, mali snabdjevač i/ili vlasnik objekta, u potpunosti ili djelimično, iz svojih vlastitih izvora ili kroz finansiranje treće strane putem društva za energijske usluge (ESCO).
- (3) Vrijednost investicije u primjeni mjera energijske efikasnosti se otplaćuje od uštede energije realizirane u odnosu na osnovnu potrošnju energije u zgradi.
- (4) U pružanju energijskih usluga ESCO u cijelosti ili djelimično preuzima finansijski, tehnički i komercijalni rizik u primjeni mjera energijske efikasnosti, a na osnovu izrađene detaljne studije izvodljivosti, što se definiše ugovorom iz stava (1) ovog člana.
- (5) Nacrt modela ugovora posebnim propisom donosi ministar.

Član 43.

- (Osiguranje individualnih uređaja za mjerenje potrošnje energije)
- (1) Operator distributivnog sistema, snabdjevač energijom, mali operator distributivnog sistema i mali snabdjevač dužni su krajnjim potrošačima energije ugraditi vlastite individualne uređaje za mjerenje potrošnje energije nabavljene po konkurentnim cijenama, odnosno ugraditi atestiran uređaj samostalno nabavljen od strane krajnjeg potrošača energije, za svaki dio zgrade koji predstavlja nezavisnu cjelinu a koji će krajnjim potrošačima energije pružiti tačne podatke o trenutnoj i ukupnoj potrošnji energije i vremenu korištenja, gdje god je to tehnički izvodljivo i finansijski opravdano u odnosu na moguće uštede energije.
- (2) Pravna lica iz stava (1) ovog člana dužna su instalirati individualne uređaje za mjerenje potrošnje energije u slučaju kada postojeći uređaj za mjerenje potrošnje energije mora biti zamijenjen, ili kada se vrši rekonstrukcija zgrade, ili rekonstrukcija priključka na mrežu snabdjevača, osim ako je to tehnički neizvodljivo ili finansijski neisplativo u odnosu na procijenjene uštede na vremenski period pet godina, što se utvrđuje provođenjem energijskog audita.
- (3) Pravna lica iz stava (1) ovog člana dužna su svake godine u prvih pet godina od stupanja na snagu ovog zakona instalirati najmanje po 8% individualnih mjernih uređaja krajnjim potrošačima energije od ukupnog broja krajnjih potrošača energije, a zatim svake sljedeće godine po 12%.
- (4) Lica iz stava (1) ovog člana moraju osigurati da se, ukoliko je to tehnički izvodljivo, obračun i fakturisanje potrošnje energije zasniva na stvarnoj potrošnji energije. Uz fakturu/račun se dostavljaju i odgovarajuće informacije koje krajnjim potrošačima energije daju detaljan izvještaj o trenutnim troškovima energije.
- (5) Informacije iz stava (4) ovog člana trebaju sadržavati i podatke o:
- a) integralnim troškovima za potrošenu električnu energiju;
 - b) trenutnim cijenama i stvarnoj potrošnji energije;

- c) poređenju sadašnje energijske potrošnje sa potrošnjom u istom periodu prethodne godine, po mogućnosti u grafičkoj formi;
 - d) gdje god je to moguće i korisno, poređenju potrošnje energije sa prosječnom ili standardnom potrošnjom energije u istoj kategoriji;
 - e) kontakt informacijama za krajnjeg potrošača energije o organizacijama koje se bave energijskim uslugama i koje mogu pružiti informacije o eventualnim mjerama za poboljšanje energijske efikasnosti.
- (6) Obračun na bazi stvarne potrošnje energije vrši se u redovnim intervalima kako bi se omogućilo korisnicima da efikasno prate i koriguju svoju stvarnu potrošnju energije, a najveći interval obračuna ne treba biti veći od mjesec dana.
- (7) Obračun mora biti prikazan na jasan i razumljiv način u ili uz ispostavljeni račun/fakturu.
- (8) Snabdjevači energijom krajnjih potrošača energije moraju najmanje jednom godišnje uz račune/fakture ili na drugi primjeren način informirati krajnje potrošače energije o uticaju načina potrošnje energije na okoliš i održivi razvoj, te na pogodan način obrazovati i usmjeravati kupce da racionalno i efikasno koriste energiju.

VIII. FINANSIRANJE POBOLJŠANJA ENERGIJSKE EFIKASNOSTI

Član 44.

(Ekonomski podsticaji)

- (1) Provedbeni propis o podsticajnim mjerama, načinu njihove raspodjele i definiranju kriterija za podsticanje energijske efikasnosti donosi Vlada na prijedlog Ministarstva u saradnji sa Federalnim ministarstvom prostornog uređenja.
- (2) Podsticajne mjere mogu koristiti pravna lica koja primjenjuju tehnologije i proizvode koji promoviraju energijsku efikasnost.

Član 45.

(Finansiranje)

- (1) Podsticaj kantonima i jedinicama lokalne samouprave za poboljšanje energijske efikasnosti može biti ostvaren iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Fonda samo u slučaju kada se poduzimaju aktivnosti koje su u skladu sa EEAPF-om.
- (2) Kantoni i jedinice lokalne samouprave mogu samostalno finansirati pojedine aktivnosti pod uvjetom da te aktivnosti nisu u suprotnosti sa EEAPF-om.

IX. UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA

Član 46.

(Informacioni sistem Federacije Bosne i Hercegovine)

- (1) S ciljem osiguranja najvećeg nivoa dostupnosti informacija do uspostavljanja Agencije, Fond uspostavlja, vodi i održava informacioni sistem energijske efikasnosti.
- (2) Podaci o mehanizmima za energijsku efikasnost, finansijski i pravni okviri usvojeni s ciljem postizanja indikativnih ciljeva za uštedu energije moraju biti javno objavljeni i proslijeđeni relevantnim učesnicima na tržištu.
- (3) Podaci iz stava (2) ovog člana obuhvataju:
- a) Strategiju energijske efikasnosti iz člana 11. ovog zakona;
 - b) implementaciju aktivnosti i mjera predviđenih Akcionim planom iz člana 12. ovog zakona;
 - c) indikativne ciljeve iz člana 4. ovog zakona;
 - d) izvještaj o realizaciji EEAPF-a iz stava (3) član 12. ovog zakona uključujući i izvještaj o finansijskim sredstvima za njihovo provođenje;
 - e) planove i izvještaje u skladu sa čl. 13., 14., 15. i 16. ovog zakona;

- f) podatke o ostvarenoj uštedi energije;
 - g) podatke o Energijskoj efikasnosti po sektorima;
 - h) izvještaj iz člana 17. ovog zakona;
 - i) izvještaj iz člana 19. ovog zakona;
 - j) javni registar u skladu sa članom 29. stav (4) ovog zakona;
 - k) izvještaj iz člana 32. stav (7) ovog zakona;
 - l) dobru praksu u sektoru energijske efikasnosti i
 - m) sve druge relevantne informacije u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima.
- (4) Informacije prikupljene u skladu sa stavom (3) ovog člana sadržavaju sljedeće:
- a) provedene aktivnosti i mjere za postizanje pojedinačnih indikativnih ciljeva;
 - b) realizirane projekte za postizanje indikativnih individualnih ciljeva koje finansira Fond;
 - c) stvarnu prodaju energije za krajnje korisnike u prethodnoj kalendarskoj godini;
 - d) odnos količine industrijske proizvodnje i/ili usluga i energije koja se koristi u procesu;
 - e) energijske indikatore zgrada u skladu sa članom 26. ovog zakona;
 - f) energijske indikatore tehničkih sistema u zgradama i objektima u skladu sa čl. 36. i 37. ovog zakona;
 - g) informacije o ostalim aktivnostima u vezi sa primjenom ovog zakona i podzakonskih akata.
- (5) Licima iz člana 19. stav (1) ovog zakona Fond je obavezan na zahtijev dostaviti tražene podatke iz informacionog sistema.
- (6) Nadležnim ministarstvima Fond svakih šest mjeseci dostavlja podatke iz informacionog sistema izvještajem definiranim propisom iz člana 48. ovog zakona.

Član 47.

(Lice koje pruža informacije)

Informacije u skladu sa članom 46. ovog zakona osiguravaju se od:

- a) distributera energenata, operatora distributivnog sistema, malih operatora distributivnog sistema, snabdjevača i malih snabdjevača;
- b) velikih potrošača;
- c) vlasnika objekata;
- d) vlasnika sistema za centralno grijanje i sistema za klimatizaciju;
- e) resornih ministarstava, kantona, jedinica lokalne samouprave;
- f) Fonda;
- g) vršilaca energijskih usluga.

Član 48.

(Sadržaj, struktura i način upravljanja informacijama)

Ministar će posebnim propisom odrediti sadržaj, strukturu i način prikupljanja i pružanja informacija, formu i sadržaj izvještavanja.

X. UPRAVNI NADZOR I INSPEKCIJA

Član 49.

(Nadzor)

Upravni nadzor obuhvata nadzor nad primjenom odredbi ovog zakona i drugih propisa, nadzor nad obavljanjem poslova određenih ovim zakonom, nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koje donose nadležni organi kao i nadzor nad njihovim postupanjem obavlja Ministarstvo i Federalno ministarstvo za prostorno uređenje, svako u okviru svojih nadležnosti, u skladu sa ovlaštenjima propisanim ovim zakonom, Zakonom o organizaciji organa uprave ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/05) i Zakonom o upravnom postupku u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i

48/99). Ovo ne isključuje i saradnju sa drugim nadležnim organima i organizacijama.

Član 50.

(Inspekcija)

- (1) Inspekcijski nadzor nad provođenjem odredbi ovog zakona vrše Tržišno-turistička, Tehnička inspekcija i Urbanističko-ekološka inspekcija Federalne uprave za inspekcijske poslove, u skladu sa Zakonom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 69/05) i građevinske inspekcije osnovane propisima na kantonalnom nivou.
- (2) Prilikom vršenja inspekcije inspektor ima pravo na slobodan pristup:
- a) prostoru nad kojim se vrši inspekcija;
 - b) bilo kojem dokumentu od značaja za predmet inspekcije.
- (3) Lice odgovorno za prostor nad kojim se vrši inspekcija uložiti će svaki razuman napor da olakša poslove vršenja inspekcije, a posebno će:
- a) osigurati nesmetan pristup inspektoru u sve prostorije u redovnom radnom vremenu administrativnog osoblja;
 - b) imenovati predstavnika koji će direktno pomoći inspektoru;
 - c) podnijeti sve relevantne dokumente neophodne za pregled i, generalno,
 - d) izvršiti svaku razumnu radnju da olakša rad inspekcije.

Ni u jednom trenutku prije, za vrijeme ili poslije inspekcijskog pregleda lice zaduženo za pomoć inspektoru neće ni na koji način ometati vršenje inspekcijskog pregleda.

- (4) Inspektor će nakon izvršenog inspekcijskog pregleda pripremiti izvještaj sa nalazima inspekcije sa svim relevantnim podacima i dokumentima. Izvještaj će biti poslat licu nadležnom za pregledani prostor u roku 14 dana od dana vršenja inspekcije. Odgovorno lice će u roku 14 dana od dana prijema izvještaja dostaviti prigovor na nalaz uz dostavljanje dokaza u prilog svojih tvrdnji. Inspektor će u roku 14 dana od dana prijema prigovora ispitati prigovor i dostaviti konačni izvještaj odgovornom licu.
- (5) Na osnovu izvještaja inspektor za energijsku efikasnost može:
- a) izdati instrukciju o tome kako treba da se postupa;
 - b) izreći mjere i poduzeti aktivnosti u skladu sa zakonom.

XI. KAZNE NE ODREDBE

Član 51.

(Javni sektor)

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj odgovorno lice u javnom organu kada se utvrdi da javni organ ne poštuje odredbu iz člana 26. stav (5) ovog zakona.

Član 52.

(Veliki potrošači)

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen veliki potrošač za prekršaj ako:
- a) ne donese program poboljšanja energijske efikasnosti u skladu sa članom 16. stav (1) ovog zakona;
 - b) ne dostavi godišnji program poboljšanja energijske efikasnosti i izvještaj u skladu sa članom 16. st. (3) i (4) ovog zakona;
 - c) ne dostavi podatke o godišnjoj potrošnji energije u skladu sa članom 19. ovog zakona.

- (2) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice velikih potrošača za bilo koji prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 53.

(Operator distributivnog sistema)

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen operator distributivnog sistema za prekršaj ako:
- ne dostavi izvještaj kako je navedeno u članu 17. stav (1) ovog zakona;
 - ne organizira ponudu energijskih usluga za krajnje potrošače u skladu sa odredbom člana 17. stav (4) ovog zakona;
 - ne ugradi individualne uređaje za mjerenje potrošnje energije u skladu sa odredbama člana 43. st. (1), (2) i (3) ovog zakona;
 - dostavlja račun/fakturu krajnjim kupcima energije bez informacija iz člana 43. stav (5) ovog zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice operatera distributivnog sistema za bilo koji prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 54.

(Snabdjevači energijom)

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen snabdjevač energijom za prekršaj ako:
- ne dostavi izvještaj kako je navedeno u članu 17. stav (1) ovog zakona;
 - ne organizira ponudu energijskih usluga za krajnje kupce u skladu sa odredbom člana 17. stav (4) ovog zakona;
 - dostavlja račun/fakturu krajnjim kupcima energije bez informacija iz člana 43. stav (5) ovog zakona;
 - ne ugradi individualne uređaje za mjerenje potrošnje energije u skladu sa odredbama člana 43. st. (1), (2) i (3) ovog zakona;
 - postupi suprotno odredbi člana 43. stav (8) ovog zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice snabdjevača za bilo koji prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 55.

(Ovlašteno pravno lice)

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjeno pravno lice ovlašteno za obavljanje energijskih audita za prekršaj ako:
- postupa suprotno odredbi člana 32. stav (2) ovog zakona;
 - ne odgovori na zahtjev klijenta kako je definirano u članu 32. stav (3) ovog zakona;
 - ne dostavi jednom godišnje izvještaj kako je definirano u članu 32. stav (7) ovog zakona;
 - obavlja energijski audit za klijenta suprotno odredbi člana 32. stav (5) ovog zakona;
 - stručno kvalifikovano lice, zaposleno u pravnom licu, obavlja energijski audit za klijenta suprotno odredbi člana 32. stav (9) ovog zakona;
 - ne dostavi Agenciji podatke potrebne za upis u Registar izdatih certifikata.
- (2) Pravnom licu iz stava (1) ovog člana koje napravi dva ili više prekršaja u toku jedne kalendarske godine povući će se ovlaštenje za vršenje energijskih audita u skladu sa članom 27. stav (5) ovog zakona.
- (3) Pravno lice kojem je oduzeto ovlaštenje za vršenje energijskih audita i energijsko certifikovanje moći će podnijeti novi zahtjev za izdavanje ovlaštenja u roku ne

kraćem od tri godine nakon izdavanja akta kojim je proglašeno odgovornim za prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 56.

(Ovlašteno fizičko lice)

- (1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.500,00 KM bit će kažnjeno fizičko lice ovlašteno za obavljanje energijskih audita za prekršaj ako:
- postupa suprotno odredbi člana 32. stav (2) ovog zakona;
 - ne odgovori na zahtjev klijenta kako je definirano u članu 32. stav (3) ovog zakona;
 - ne dostavi jednom godišnje izvještaj kako je definirano u članu 32. stav (7) ovog zakona;
 - obavlja energijski audit za klijenta suprotno odredbi člana 32. stav (6) ovog zakona;
 - ne dostavi Agenciji podatke potrebne za upis u Registar izdatih certifikata.
- (2) Fizičkom licu iz stava (1) ovog člana koje napravi dva ili više prekršaja u toku jedne kalendarske godine povući će se ovlaštenje za vršenje energijskih audita u skladu sa članom 27. stav (5) ovog zakona.
- (3) Fizičko lice kojem je oduzeto ovlaštenje za vršenje energijskih audita i energijsko certifikovanje moći će podnijeti novi zahtjev za izdavanje ovlaštenja u roku ne kraćem od tri godine nakon izdavanja akta kojim je proglašeno odgovornim za prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 57.

(Isporučilac i distributer proizvoda koji koriste energiju)

- (1) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 7.000,00 KM bit će kažnjen isporučilac ili distributer proizvoda koji koriste energiju za prekršaj ako ne osigura informacije o proizvodima ili stavlja netačne informacije na naljepnicama energetske efikasnosti iz člana 40. ovog zakona ili upotrebljava naljepnice iz člana 40. ovog zakona na nedozvoljen način.
- (2) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice isporučioca ili distributera proizvoda koji koriste energiju za prekršaj iz stava (1) ovog člana.

Član 58.

(Fond)

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice u Fondu ako ne postupi u skladu sa članom 46. st. (5) i (6) ovog zakona.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 59.

(Podzakonski akti)

- (1) Sljedeći podzakonski akti neophodni za provođenje ovog zakona donijet će se u roku šest mjeseci od njegovog stupanja na snagu:
- Metodologija iz člana 4. stav (4),
 - Propis iz člana 16. stav (7),
 - Obrazac iz člana 17. stav (2),
 - Pravilnik iz člana 24. stav (3),
 - Lista iz člana 25. stav (3),
 - Uredba iz člana 26. stav (4),
 - Odluka iz člana 26. stav (9),
 - Uredba iz člana 27. stav (3),
 - Propis iz člana 29. stav (5),
 - Rješenje iz člana 30. stav (2),
 - Rješenje iz člana 39. stav (1),
 - Propis iz člana 40. stav (4),
 - Nacrt modela ugovora iz člana 42. stav (5),
 - Propis iz člana 49.

- (2) Propis iz člana 26. stav (10) ovog zakona donijet će se u roku šest mjeseci od objave Komparativnog metodološkog okvira, definiranog članom 5. Direktive 2010/31/EU u Službenom glasniku Evropske unije.

Član 60.

(Planovi održivog upravljanja energijom - SEAP)

Planovi održivog upravljanja energijom (SEAP) lokalnih zajednica, napravljeni u okviru projekta "Sporazum gradonačelnika", priznaju se kao Program iz člana 15. stav (1) ovog zakona, pod uvjetom da su usklađeni sa Planom iz člana 14. stav (1) ovog zakona.

Član 61.

(Usklađivanje sa ovim zakonom)

U slučaju da su odredbe drugih zakona i propisa u suprotnosti sa ovim zakonom primjenjivat će se ovaj zakon.

Član 62.

(Odgoda početka primjene odredbe)

Odredbe člana 40. stav (2) ovog zakona primjenjuju se šest mjeseci nakon stupanja na snagu propisa iz člana 40. stav (4) ovog zakona.

Član 63.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajuća Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Lidija Bradara, s. r.	Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH Edin Mušić, s. r.
---	---

425

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU TRANSPORTNE STRATEGIJE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA RAZDOBLJE 2016. - 2030. GODINE I ZAKLJUČAKA KOJI SU SASTAVNI DIO TRANSPORTNE STRATEGIJE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA RAZDOBLJE 2016. - 2030. GODINE

Proglašavaju se Transportna strategija Federacije Bosne i Hercegovine za razdoblje 2016. - 2030. godine i Zaključci koji su sastavni dio Transportne strategije Federacije Bosne i Hercegovine za razdoblje 2016. - 2030. godine, koje je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma od 8.11.2016. godine i na sjednici Doma naroda od 15.12.2016. godine.

Broj 01-02-168-01/17
17. ožujka 2017. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, v. r.

Na temelju članka 153. st. 2. i 3. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 69/07 i 2/08) i na temelju članka 144. st. 2. i 3. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/03 i 21/09), Parlament Federacije Bosne i Hercegovine je, na sjednici Zastupničkog doma od 8.11.2016. godine i na sjednici Doma naroda od 15.12.2016. godine, prilikom usvajanja Prijedloga Transportne strategije Federacije Bosne i Hercegovine za razdoblje 2016.- 2030. godina, donio

ZAKLJUČKE

Željeznice

- Ovaj se dio Strategije temelji na održivom sustavu financiranja, a to podrazumijeva sredstva iz Proračuna Federacije, sredstva od trošarina na naftu i naftne derivate, te druge trošarinske proizvode, te sredstva koja željeznice ostvaruju putem sopstvenog prihoda od transporta.
- Željeznički sustav mora ostati jedinstven, u smislu da se infrastruktura i operateri ne razdvajaju. Stalna je inicijativa stranih operaterskih kompanija (pogotovo iz Republike Hrvatske) da se na naše tržište uvedu strani operateri i na taj način bi uništili željeznice Federacije.
- Infrastruktura Željeznica Federacije Bosne i Hercegovine je 100% u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine, i tu treba više pomoći u smislu održavanja i izgradnje. Sve pruge u Federaciji su napravljene prije 50 godina, i neophodno je izdvajati sredstva za njihovo održavanje, rehabilitaciju i modernizaciju. Takav bi se način višestruko isplatio, jer npr. kada bismo elektrificirali svu željezničku mrežu, transport roba bi bio 4 do 5 puta jeftiniji, nego kada se vrši lokomotivama na dizel gorivo.
- Izdvajanja za održivu infrastrukturu.
- Neophodna je informatizacija kompletne mreže zbog ekonomičnosti, a posebice zbog sigurnosti na prugama.
- Budućnost transportnih sustava je u kontejnerskom prometu, i za to treba izgraditi kontejnerske terminale u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- Veoma važna stavka je transport nafte i naftnih derivata i u budućnosti treba inzistirati da se taj transport vrši željeznicom od Luke Ploče do naftnih terminala (koji su također u vlasništvu Federacije), a koji se nalaze u Mostaru, Blažuju, Živinicama i Bihaću.

Ceste

Ovaj dio strategije ima značajan nedostatak:

1. Način financiranja daljnje izgradnje autocesta (a i magistralnih cesta) temelji se isključivo na povećanju trošarina na naftu i naftne derivate, tj. na povećanju kreditnog rejtinga. Nitko nije uzeo u obzir Zakon o privatnom partnerstvu koji omogućuje dovođenje velikih kompanija koje bi izgradile određene dionice autoceste i to na sljedeći način: Federacija bi odredila koja dionica da se gradi, velike kompanije bi izgradile taj dio i naplaćivale korištenje autoceste određen broj godina (dok ne bi vratile uložena sredstva) i nakon toga bi te dionice predala u vlasništvo Federacije BiH. Ovaj sustav je poznat i već je u funkciji u mnogim dijelovima Europe i svijeta i mi bismo trebali raditi na implementaciji takvog dijela financiranja izgradnje autocesta.
2. U ovoj strategiji dionice Autoceste označene su kao A2 Tuzla Orašje i A3 Tuzla Žepče. Kao izvor financiranja izgradnje tih dionica navedena su vlastita sredstva. Na taj način (budući da za takva sredstva treba čekati mnogo godina) te dionice neće biti nikada izgrađene. Ove dvije dionice A2 i A3 trebaju također ući u sustav financiranja izgradnje kao i kompletna dionica Koridora Vc, tj. kreditnim sredstvima i putem modela PPP.
3. Bosansko-podrinjski kanton – vratiti u program buduće izgradnje magistralnih puteva.